

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १८ अन्वये दाखल झालेला अर्ज

क्रमांक २००७/रामाआ/तक्रार/सिआर/६५

निर्णय दिनांक ०१-११-२००७

१ श्री. अझीमुद्दीन वाय. सिद्दिकी, : अर्जदार
घर नं. ४-१६-६, खडकेश्वर,
औरंगाबाद

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी : प्रतिवादी
तथा उप विभागीय अभियंता,
सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, खुलताबाद,
जिल्हा औरंगाबाद

२ जन अपिलीय अधिकारी
तथा कार्यकारी अभियंता,
सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पश्चिम),
औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०१-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस तक्रारदार श्री. अझीमुद्दीन वाय. सिद्दिकी (यापुढे त्यांना अर्जदार असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग श्री. एम. जी. वडजकर (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी

असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पश्चिम) श्री. विठ्ठल गंगारामजी बोडखे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) तसेच मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग श्री. एस. एल. जाधव हे हजर आहेत.

या प्रकरणी तक्रारदार यांनी केलेल्या दिनांक १७-११-२००५ रोजीच्या प्रथम अर्जावर मुख्य माहिती आयुक्त यांनी सुनावणी घेऊन दिनांक १३ जुलै २००६ रोजी दिलेल्या आदेशाचे अद्यापपर्यंत कार्यकारी अभियंता यांनी अनुपालन केले नसल्यामुळे त्यांना सर्वात जास्त शिक्षा करण्याबाबत आयोगास त्यांच्याकडील दिनांक २४-०९-२००७ च्या अर्जाद्वारे विनंती केली आहे.

या तक्रारीची सुनावणी आज दिनांक ०१-११-२००७ रोजी घेण्यात आली त्यावेळी उपरोक्त प्रमाणे विवेचन केल्यानुसार तक्रारदारास मुख्य माहिती आयुक्तांचे दिनांक १३ जुलै २००६ चे आदेश निर्गमित होऊनही त्यांना अद्यापपर्यंत माहिती मिळाली नसल्याचे त्यांनी आयोगासमोर सांगितले. मुख्य माहिती आयुक्तांचे आदेशामध्ये तक्रारदारास १५ दिवसांच्या आत उर्वरीत माहिती देण्याचे सूचित केले होते. तथापि १५ महिन्यांचा कालावधी ओलांडून गेल्यानंतरही त्यांना आजतागायत कोणतीही कागदपत्रे देण्यात आली नाही असे त्यांचे म्हणणे आहे.

जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगासमोर असे सांगितले की, तक्रारदाराने मूळ अर्जात मागणी केलेल्या माहितीमध्ये एकूण १०६ मोजमाप पुस्तिकांचा समावेश होता. त्यापैकी तक्रारदारास त्यांनी ५३ मोजमाप पुस्तिकांच्या प्रती पुरविल्या आहेत. आता उर्वरीत ५३ मोजमाप पुस्तिकांपैकी त्यांच्याकडे तक्रारदारास देण्यासाठी आज दिनांक ०१-११-२००७ रोजी २६ मोजमाप पुस्तिका उपलब्ध आहेत. उर्वरीत २७ मोजमाप पुस्तिका श्री. सैय्यद, श्री. तेवरे, श्री. जोगस व श्री. गुंडरे या वेगवेगळ्या ठिकाणी कार्यरत असलेल्या कनिष्ठ

अभियंत्याच्या ताब्यात आहेत. त्यांनी अद्याप त्या त्यांच्या खुलताबाद येथील उपविभागीय कार्यालयात पाठविल्या नाहीत. या संदर्भात संबंधीत कनिष्ठ अभियंत्यांशी गतवर्षी दिनांक २४-०७-२००६ व दिनांक १८-०८-२००६ रोजी पत्रव्यवहार करून संबंधीत कनिष्ठ अभियंत्यांना प्रसंगी पोलीस कारवाईचा देखील इशारा दिला होता तथापि संबंधीत कनिष्ठ अभियंत्यांनी आजतागायत देखील त्यांच्याकडे सदर मोजमाप पुस्तिका पाठविल्या नाहीत.

तक्रारदाराने मागितलेल्या एकूण १०६ मोजमाप पुस्तिकासंदर्भात १५ महिने इतका कालावधी व्यपगत होऊनही त्यांना माहिती मिळू शकली नाही हे सार्वजनिक बांधकाम खात्यास निश्चितपणे भुषणावह नाही. संबंधीत कनिष्ठ अभियंत्यांच्या बदल्या झाल्यानंतर त्यांनी सर्वसाधारण परिस्थितीत त्यांच्यानंतर पदभार स्विकृत करणा-या कनिष्ठ अभियंत्यास त्या हस्तांतरीत करावयास हव्या होत्या, तथापि त्यांनी याप्रमाणे कोणतीही कारवाई केली नाही. त्यांच्या या कृतीद्वारे त्यांनी त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्यदक्षतेचा अभाव व बेपर्वाई पूर्णपणे स्पष्ट केली आहे व त्याचबरोबर तक्रारदारास ३० दिवसात माहिती मिळण्याचा हक्क असूनही त्यांना त्या हक्कापासून वंचित ठेवले आहे त्यामुळे ते निश्चितपणे माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० च्या तरतुदीस पात्र ठरतात असे आयोगाचे मत आहे.

सबब सचिव (सार्वजनिक बांधकाम विभाग) यांना असे आदेशीत करण्यात येते की, संबंधीत कनिष्ठ अभियंत्यांनी या प्रकरणी दाखविलेल्या त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्यदक्षतेचा अभाव व बेपर्वाई बदल त्यांच्यावर प्रचलीत सेवानियमाप्रमाणे यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई करून आयोगास आपला अहवाल हे आदेश त्यांना प्राप्त होताच ३ महिन्यांच्या आत पाठवावा.

अर्जदारास अद्यापही २७ मोजमाप पुस्तिका संदर्भातील माहिती मिळाली नाही या संदर्भात असे आदेशीत करण्यात येते की, उप अभियंता सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग खुलताबाद यांनी हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १५ दिवसांच्या आत संबंधीत कनिष्ठ

अभियंत्यांना विचाराधीन मोजमाप पुस्तिका त्यांच्या कार्यालयास जमा करण्याविषयी लेखी सूचना द्याव्यात, जर या १५ दिवसात संबंधीत कनिष्ठ अभियंता व शाखा अभियंता यांनी संबंधीत मोजमाप पुस्तिका त्यांचे कार्यालयात जमा केल्या नाहीत तर त्यांच्यावर यथायोग्य कलमांतर्गत फौजदारी गुन्हा दाखल करावा व त्याची एक प्रत तक्रारदारास देण्यात यावी.

आज रोजी जन माहिती अधिकारी यांनी, त्यांच्याबरोबर आणलेल्या २६ मोजमाप पुस्तिकांच्या प्रती, आजच तक्रारदारास हस्तांतरीत कराव्यात.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर तक्रारदाराचा अर्ज निकाली काढण्यात येत आहे.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०१-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. अझीमुद्दीन वाय. सिद्दिकी, घर नं. ४-१६-६, खडकेश्वर, औरंगाबाद
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, खुलताबाद, जिल्हा औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (पश्चिम), औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

- ५ सचिव, (सार्वजनिक बांधकाम विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ६ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ७ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमाक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६२२

निर्णय दिनांक- ०१-११-२००७

श्री.शाहुराज खंडेराव खोसे, मु.लोहारा (प.) : अपिलार्थी
पो.करंजकल्ला, तालूका-कळंब,
जि.उस्मानाबाद.

विरुध्द

- १ जनमाहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी
उपअभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर)
उपविभाग कळंब, जिल्हा-उस्मानाबाद.
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा
कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे
(स्थानिकस्तर) उस्मानाबाद, जि.उस्मानाबाद.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०१-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.शाहुराज खंडेराव खोसे (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा उपअभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर) उपविभाग कळंब, श्री.सुनिल मनोहर कुलकर्णी (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर) उस्मानाबाद,श्री.ज्ञानेश्वर नामदेव पदमाळे (यापुढे त्यांना जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

औरंगाबाद

दिनांक- ०१-११-२००७.

(वि.बा.बोरगे)

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

१. श्री.शाहुराज खंडेराव खोसे, मु.लोहारा (प.) पो.करंजकल्ला, तालूका-कळंब,जिल्हा-उस्मानाबाद.
२. जनमाहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर) कळंब, जिल्हा- उस्मानाबाद, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३. जनअपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर) उस्मानाबाद, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
४. मुख्य अभियंता, पाटबंधारे विभाग, सिंचन भवन, मंगळवारपेठ, बानेररोड पुणे-४११०११, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
५. सचिव (जलसंपदा) मंत्रालय, मुंबई, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
६. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
७. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६३०

निर्णय दिनांक ०१-११-२००७

१ श्री. बळवंत किशनराव मोरे, : अपिलार्थी
द्वारा - तिरुमला, एस. टी. डी. विष्णुनगर,
नांदेड

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :
तथा निवासी उपजिल्हाधिकारी, हिंगोली
- २ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा जिल्हाधिकारी, हिंगोली

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०१-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. बळवंत किशनराव मोरे हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा निवासी उपजिल्हाधिकारी यांचे वतीने उप जिल्हा निवडणूक अधिकारी श्री. सुभाष शिंदे (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हाधिकारी यांचे प्रतिनिधी अपर जिल्हाधिकारी श्री. नामदेवराव जोगदंड (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १४-०८-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे श्री. स्वामी तहसीलदार हिंगोली, श्री. उध्दव घुगे तत्कालीन जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांच्याविरुद्ध त्यांनी पोलीस निरीक्षक हिंगोली यांच्याकडे दिनांक ३०-०५-२००६ रोजी केलेल्या अर्जासंदर्भात खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

१. “ दिनांक ३०-०५-२००६ च्या अर्जाबाबत केलेल्या चौकशीचा तपशील,
२. चौकशी व कार्यवाही केली नसल्यास त्याची कागदपत्राचे तपशीलाची नक्कल,
३. सदर प्रकरण निकाली काढले असल्यास निकालाची नक्कल,
४. सदर प्रकरणी पोलीसांकडे लेखी शिफारस केली असल्यास या कागदपत्राची नक्कल,
५. पोलीसांकडून केलेल्या कार्यवाहीचा आपणास प्राप्त झालेल्या अहवालाची नक्कल,

६. पोलीसांना गुन्हा दाखल करण्याकरिता दिलेल्या आदेशाची नक्कल,
७. गुन्हा दाखल करण्याबाबत पोलीसांना आदेश दिला नसल्यास त्याची कारणे व तपशील,
८. दिनांक ३०-०५-२००६ अर्जासंदर्भात शासन अथवा वरिष्ठ कार्यालयास आपण पाठविलेल्या चौकशी अहवालाची सत्यप्रत. ”

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून विहित मुदतीत कोणत्याही प्रकारची कारवाई न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १९-१०-२००६ रोजी प्रथम अपील केले.

या प्रकरणाची सुनावणी जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक १६-११-२००६ रोजी घेऊन आपले आदेश दिनांक २०-११-२००६ रोजी पारीत केले व अपिलार्थीचे अपील निकाली काढले.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्या या निर्णयाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०५-०१-२००७ रोजी द्वितीय अपील केले. आयोगाकडे केलेल्या या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादाच्या वेळी अपिलार्थी हे गैरहजर आहेत याची नोंद घेण्यात आली.

जन माहिती अधिकारी यांच्या प्रतिनिधीतर्फे असा युक्तिवाद केला की, अपिलार्थीच्या अर्जावर मुळात प्रथम कारवाई झाली ती जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडील दिनांक १६-११-२००६ रोजीच्या सुनावणीनंतर. अपिलार्थीने प्रथम अर्ज चुकिच्या प्राधिकरणाकडे केला होता. अपिलार्थीने या प्रकरणी चुकिच्या प्राधिकरणाकडे जरी अर्ज केला असला तरी संबंधीत

जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीचा हा अर्ज माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ६ (३) (i) च्या तरतुदीप्रमाणे योग्य त्या प्राधिकरणाकडे ५ दिवसात का पाठविला नाही असे विचारले असता जन माहिती अधिकारी यांच्या प्रतिनिधीने संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून ही चूक झाली असल्याची कबूली दिली. त्यांनी आयोगास पुढे असेही सांगितले की, अपिलार्थीने त्यांच्याकडे केलेला दिनांक १४-०८-२००६ रोजीचा अर्ज जिल्हा पोलीस अधीक्षक हिंगोली यांच्याकडे पाठविला आहे. अपिलार्थीस त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेले कागदपत्र अद्यापही संबंधीत खात्याकडून दिले गेले नाहीत. तथापि अपिलार्थीने केलेल्या तक्रारी संदर्भात जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांनी केलेल्या कारवाईची प्रत अपिलार्थीस त्यांच्याकडील दिनांक ०६-०३-२००७ च्या पत्रान्वये दिलेली आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व जन माहिती अधिकारी यांच्या प्रतिनिधीने आयोगासमोर केलेला युक्तिवाद पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीने मुळात चुकिच्या प्राधिकरणाकडे अर्ज केला होता. अपिलार्थीने जरी चुकिच्या प्राधिकरणाकडे अर्ज केला होता तरीही सदर अर्ज ज्यांच्या कार्यालयात प्राप्त झाला होता, त्यांनी हा अर्ज योग्य त्या सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम ६ (३)(i) च्या तरतुदीप्रमाणे प्राप्त झाल्यापासून ५ दिवसांच्या आत पाठवावयास हवा होता. तथापि त्यांनी अशा प्रकारची कोणतीही कृती केली नाही. जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे आवश्यक कार्यवाहीसाठी दिनांक १६-११-२००६ रोजी सुनावणी झाल्यानंतर व त्यांनी दिनांक २०-११-२००६ रोजी आदेश पारीत केल्यानंतर अपिलार्थीचा मूळ अर्ज जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांच्याकडे आवश्यक कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात आला. जिल्हा पोलीस अधीक्षकांनी यावर जिल्हाधिका-यांना दिनांक ०६-०३-२००७ रोजी अपिलार्थीच्या मूळ अर्जावर काय कारवाई केली याचा अहवाल सादर केला व त्याची एक प्रत अपिलार्थीस दिली. जिल्हा पोलीस अधीक्षकांनी जिल्हाधिकारी हिंगोली यांच्याकडे दिलेल्या अहवाल पत्रासोबत काही जोडपत्रे

जोडली असल्याचे, जिल्हाधिकारी हिंगोली यांनी आयोगास सादर केलेल्या पत्रावरून दिसून येते. तथापि या जोडपत्राच्या प्रती त्यांनी अपिलार्थीस पुरविल्या किंवा कसे याचा या पत्रावरून बोध होत नाही.

तेव्हा असे आदेशीत करण्यात येते की, अपिलार्थीस त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली संपूर्ण माहिती प्राप्त होण्याच्या दृष्टीने जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांनी त्यांच्या दिनांक ०६-०३-२००७ रोजीच्या अहवाला सोबत जोडलेल्या सर्व जोडपत्रांच्या सत्यप्रती व त्याच बरोबर जिल्हा पोलीस अधीक्षक यांनी केलेल्या शिफारसीच्या अनुषंगाने संबंधीत अधिका-यावर केलेल्या / करण्यात येत असलेल्या कारवाईच्या सद्यःस्थिती संदर्भातील उपलब्ध कागदपत्रांच्या सत्यप्रती अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसांच्या आत जिल्हाधिकारी हिंगोली यांनी विनामूल्य पुरवाव्यात

जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीचा मूळ अर्ज ५ दिवसांच्या आत संबंधीत प्राधिकरणाकडे न पाठवून आपल्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव स्पष्ट केला आहे त्याबद्दल त्यांना आयोगातर्फे सक्त ताकीद देण्यात येत असून त्यांनी यापुढे भविष्यात त्याच्याकडे माहिती अधिकारी अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनुसार प्राप्त होणा-या अर्जासंदर्भात विहित मुदतीत कारवाई करावी असे त्यांना आदेशीत करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांनी जिल्हा पोलीस अधीक्षक हिंगोली यांच्या दिनांक ०६-०३-२००७ च्या पत्रासोबत असलेल्या जोडपत्राच्या व संबंधीत अधिका-यावर केलेल्या /

- करण्यात येत असलेल्या कारवाई संदर्भातील कागदपत्राच्या साक्षांकीत सत्यप्रती अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत विनामूल्य पुरवाव्यात.
३. वरील क्रमांक २ च्या आदेशाचा अनुपालन अहवाल जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांनी हे आदेश निर्गमित झाल्यानंतर ३० दिवसाचे आत राज्य माहिती आयोगास सादर करावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०१-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. बळवंत किशनराव मोरे, द्वारा - तिरुमला, एस. टी. डी. विष्णुनगर, नांदेड
- २ जन माहिती अधिकारी तथा निवासी उपजिल्हाधिकारी, हिंगोली यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १८ अन्वये दाखल झालेला अर्ज

क्रमांक २००७/रामाआ/तक्रार/सिआर/०७

निर्णय दिनांक ०२-११-२००७

१ श्री. अनिल रज्जू प्रसाद मिश्रा, : अर्जदार
संपादक, शासननिती,
२-७-९०, टिळक रोड, औरंगाबाद

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी : प्रतिवादी
तथा उप आयुक्त (महसूल),
महानगरपालिका, औरंगाबाद
२ जन अपिलीय अधिकारी
तथा आयुक्त, महानगरपालिका, औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०२-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस तक्रारदार श्री. अनिल रज्जू प्रसाद मिश्रा (यापुढे त्यांना अर्जदार असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा उप आयुक्त (महसूल), महानगरपालिका श्री. उध्दव घुगे (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा आयुक्त, महानगरपालिका श्री. असीमकुमार गुप्ता (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी तक्रारदाराने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १८ अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०३-०४-२००७ रोजी जन माहिती अधिकारी औरंगाबाद महानगरपालिका व जन अपिलीय अधिकारी औरंगाबाद महानगरपालिका यांच्या

विरुद्ध अशी तक्रार केली आहे की, आयोगाने दिनांक २१-०२-२००७ रोजी आदेश देऊनही त्याची अंमलबजावणी औरंगाबाद महानगरपालिका करत नाही. या पत्रामध्ये त्यांनी आयोगास अशी विनंती केली आहे की, औरंगाबाद महानगरपालिकेला आयोगातील आदेशाप्रमाणे कारवाई करण्याचे आदेशीत करण्यात यावे.

आयोगाच्या दिनांक २१-०२-२००७ रोजीच्या आदेशामध्ये जन माहिती अधिकारी तथा उप आयुक्त (महसूल) यांनी अर्जदारास त्यांना आवश्यक असलेल्या सर्व नस्त्या पाहण्यासाठी उपलब्ध करून द्याव्यात असे आदेशीत केले होते. त्याप्रमाणे तत्कालीन संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अर्जदारास या नस्त्या पाहण्यासाठी वेळोवेळी बोलाविले होते व अर्जदार त्यांच्या कार्यालयात त्यांनी निर्देशित केलेल्या दिवशी हजरही होते परंतु प्रत्येक वेळी त्या दिवशी जन माहिती अधिकारी त्यांच्या कार्यालयात उपस्थित नव्हते त्यामुळे तक्रारदारास त्यांना आवश्यक असलेल्या नस्त्यांची पाहणी करता आली नाही. आता तक्रारदाराचे असे म्हणणे आहे की, जन माहिती अधिकारी त्यांना ज्या वेळी बोलावतील त्यावेळी जन माहिती अधिकारी यांनी हजर राहण्याची दक्षता घ्यावी. तथापि अर्जदाराची ही सूचना व्यवहार्य नाही, कारण जन माहिती अधिका-यास अर्जदारास माहिती उपलब्ध करून देण्यासाठी हजर राहणे अनिवार्य करण्याचे माहितीचा अधिकार अधिनियमामध्ये अभिप्रेत नाही. यामध्ये अर्जदारास आवश्यक माहिती पाहण्यासाठी नस्ती उपलब्ध करून देणे हे सर्वात महत्वाचे आहे. त्यामुळे एकदा अर्जदारास त्यांच्या विनंती प्रमाणे नस्ती पाहण्यासाठी उपलब्ध झाली की, त्यांच्या मूळ अर्जाचा अथवा आयोगाच्या आदेशाचा हेतू सफल होतो असे आयोगाचे मत आहे. अशा प्रत्येक वेळी जन माहिती अधिकारी यांची उपस्थिती आवश्यक नाही. जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयातील कोणीही प्रतिनिधी अर्जदारास त्यांना आवश्यक असलेली माहिती उपलब्ध करून देऊ शकेल. अर्जदाराचा संबंध संबंधीत नस्तीशी असून नस्ती उपलब्ध करून देतेवेळी जन माहिती अधिकारी यांच्या उपस्थितीशी नाही. त्याचबरोबर अशा प्रकारच्या

आदेशाचे पालन करताना जन माहिती अधिकारी यांनी अर्जदारास एकदा नस्ती पाहण्यासाठी दिनांक व वेळ दिल्यास त्यावेळी अर्जदारास सदर नस्ती पाहणीसाठी उपलब्ध होईल याची व्यवस्था संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी करणे त्यांना अनिवार्य आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर तक्रारदाराचा अर्ज निकाली काढण्यात येत आहे.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०२-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. अनिल रज्जू प्रसाद मिश्रा, संपादक, शासननिती, २-७-९०, टिळक रोड, औरंगाबाद.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा उप आयुक्त (महसूल), महानगरपालिका, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा आयुक्त, महानगरपालिका, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६१९

निर्णय दिनांक ०२-११-२००७

श्री. नळगीरकर शेषराव दिगंबरराव, : अपिलार्थी
३०१, श्रीकृष्ण क्रांतीनगर, निडेबन,
तालुका उदगीर, जिल्हा लातूर

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :
तथा मुख्याध्यापक, शांतीनिकेतन विद्यालय,
कोदळी, तालुका उदगीर, जिल्हा लातूर
- २ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक),
जिल्हा परिषद, लातूर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०२-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. नळगीरकर शेषराव दिगंबरराव (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, शांतीनिकेतन विद्यालय श्री. मोरतळे निळकंठ भाऊराव (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांचे प्रतिनिधी उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) श्री. चंदनशिवे शिवाजी वामन (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी सर्व प्रथम अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक २६-०७-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे शिक्षक हजेरीच्या साक्षांकीत प्रतीची खालील प्रमाणे मागणी केली होती.

“ शैक्षणिक वर्ष १९८८-८९ ते शै. वर्ष १९९९-२००० पर्यंतच्या या बारा वर्षांच्या शिक्षक हजेरीपट (मस्टर) च्या सर्व पानांच्या झेरॉक्स प्रती व शै. वर्ष १९९५-९६ या वर्षातील माहे फेब्रुवारी १९९६ मधील शै. व व्यावसायिक पात्रतेची मुळ प्रमाणपत्रे क्लॉकमार्फत मु. अ. कडे जमा करणेबाबतच्या नोटीसची साक्षांकीत झेरॉक्स प्रत.”

अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचा कालावधी शैक्षणिक वर्ष १९८८-८९ ते शैक्षणिक वर्ष १९९९-२००० इतका आहे.

अपिलार्थीने ही माहिती नोंदणीकृत डाकेने मागविली होती.

सदर अर्ज जन माहिती अधिकारी यांचेकडे दिनांक ०३-०८-२००६ रोजी प्राप्त झाला आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक २७-०९-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये प्रतिसाद देऊन त्यांना असे कळविले की, “अपिलार्थीने मागितलेल्या शैक्षणिक वर्ष १९८८ ते २००० पर्यंतच्या माहितीपैकी शैक्षणिक वर्ष १९९६-९७ ते २००० पर्यंतच्या झेरॉक्स प्रती साक्षांकीत करून ते देत आहेत. शैक्षणिक वर्ष १९८८ च्या बाबतीत असा खुलासा करण्यात येतो की, शाळेची मान्यता ०१ जून १९८९ पासून आहे. शैक्षणिक वर्ष १९८९-९० ते १९९५-९६ च्या शिक्षक हजेरी (मस्टर) व सूचना वही यासाठी माध्यमिक शाळा संहिता जोडपत्र (१५) नियम ३.२ (ii) आणि ८३, १७ (क) पहावे.”

अपिलार्थीस देण्यात आलेले उत्तर अधिक स्पष्ट करून घेण्यासाठी शिक्षण विभागाने प्रसिध्द केलेली माध्यमिक शाळा संहिता (दिनांक ३१-१२-९६ पर्यंत सुधारीत) पाहिली असता

त्या यादीमध्ये अधिनियम क्रमांक ३.२ (ii) आणि ८३ मध्ये शाळेने ठेवावयाच्या नोंदवह्या किती कालावधी पर्यंत जतन करून ठेवाव्यात, सदर अभिलेखे कोणत्या प्रकारात मोडतात व हे अभिलेखे किती कालावधीपर्यंत जतन करावयाचे याचे सविस्तर विवेचन केल्याचे दिसते. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिलेला नियम ३.२ (ii) आणि ८३, १७ (क) संदर्भ या नियमाशी संबंधीत जोडपत्र १५ मधील अनुक्रमांक १७ पाहता त्यामध्ये विद्यार्थी व कर्मचारी यांचे कॅटलॉग, उपस्थिती नोंदवह्या जतन करण्याचा कालावधी १० वर्ष असल्याचे नमूद केले आहे त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिलेले उत्तर सकृतदर्शनी अप्रत्यक्षपणे बरोबर वाटते. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस १९८९-९० ते १९९५-९६ या कालावधीतील अभिलेखे त्यांच्याकडे उपलब्ध नाहीत किंवा त्यांनी ते नष्ट केले असे जरी कळविले असते तरी अपिलार्थीस त्यांनी मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भात आवश्यक ते मार्गदर्शन सुलभरित्या मिळू शकले असते. अपिलार्थीस सरळपणे उत्तर का दिले नाही असे विचारले असता त्यांना त्यावेळेस माहितीचा अधिकार अधिनियमातील तरतुदी संदर्भात काहीही माहिती नव्हती म्हणून असे उत्तर दिले असल्याचे सुनावणीमध्ये नमूद केले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून प्रथम प्रतिसाद येण्यापुर्वीच दिनांक २६-०८-२००६ रोजी अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीस अनुसरून शिक्षणाधिकारी माध्यमिक, शिक्षण विभाग, लातूर यांच्याकडे या विषयासंदर्भात प्रथम अपील केले होते.

या अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही. तथापि त्यांनी अपिलार्थीने केलेल्या या अपिलासंदर्भात, जन माहिती अधिकारी यांना अपिलार्थीस त्यांच्या मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती, माहिती पुरविण्याबाबतचा खर्च त्यांच्या कार्यालयात

जमा करुन घेऊन, अपिलार्थीस देण्याचे त्यांच्याकडील दिनांक १२-०९-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये सूचित केले.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) च्या तरतुदीन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १३-११-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले आहे.

आज रोजी झालेल्या युक्तिवादाच्या वेळी अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद मांडण्यात आला की, ते सदर संस्थेमध्ये सन १९८८ पासून सहाय्यक शिक्षक या पदावर कार्यरत आहेत. त्यांना १९८८ पासून नेमून देखील त्यांना ९६ पर्यंत कोणताही पगार देण्यात आला नाही. माहितीचा अधिकार कायदानुसार २० वर्षांपूर्वीची देखील माहिती मागण्याचा त्यांना हक्क आहे त्यामुळे त्यांना, त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती आजही आवश्यक आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांनी अपिलार्थीस त्यांच्याकडे उपलब्ध असलेली माहिती त्यांच्याकडील दिनांक २७-०९-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये पाठविली आहे. अपिलार्थी यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांनी मूळ अर्जामध्ये संपूर्ण मस्टरच्या झेरॉक्स प्रती मागविल्या असतांना त्यांचे नाव ज्या पृष्ठावर आहे तेवढ्याच पृष्ठाच्या झेरॉक्स प्रती जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना पुरविल्या आहेत. जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना माहिती अर्धवट तर दिली आहे परंतु ती माहिती त्यांना दिनांक २५-०८-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी मिळणे माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनुसार अपेक्षित होते ती माहिती त्यांना दिनांक ०७-१०-२००६ रोजीच्या रजिस्टर्ड पोस्टाने प्राप्त झाली. जन माहिती अधिका-यास अर्धवट माहिती देण्याचे कारण विचारले असता त्यांनी असे सांगितले की, त्यांनी अपिलार्थीस साध्या पत्राद्वारे त्यांना माहिती पुरविण्यापोटी लागणा-या खर्चाची कल्पना दिली होती. सदर पत्राची प्रत आज रोजी त्यांच्या

कडे उपलब्ध नाही व अशा प्रकारचे कोणतेही पत्र अपिलार्थीस मिळाले नसल्याचे अपिलार्थी आज सुनावणीमध्ये सांगत आहे. जन माहिती अधिकारी यांच्या या विधानावर, त्यांचेकडे पुरावा उपलब्ध नसल्याने विश्वास ठेवता येत नाही. तथापि ही माहिती त्यांचेकडे तयार असल्याचे व ती अपिलार्थीस देण्यास ते तयार असल्याचे विधान त्यांनी आज सुनावणी मध्ये आयोगासमोर केले आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व दोन्ही बाजूंचा युक्तिवाद ऐकला असता असे दिसून येते की, मुळात अपिलार्थीने मागितलेली माहिती ११ ते १२ वर्षे इतकी जुनी आहे. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहिती संदर्भातील काही अभिलेख जन माहिती अधिकारी यांनी शिक्षण विभागाने प्रसिध्द केलेल्या माध्यमिक शाळा आचारसंहितेतील तरतुदी प्रमाणे नष्ट केले आहेत. जन माहिती अधिकारी यांची ही कृती प्रचलित नियमातील तरतुदी प्रमाणे योग्य आहे असे आयोगास वाटते. परंतु सदर अभिलेखे नष्ट केल्याची नोंद त्यांना आयोगासमोर दाखविता आली नाही हेही तितकेच खरे आहे. त्यामुळे त्यांनी हे अभिलेखे खरोखरच नष्ट केले आहेत किंवा कसे याबाबत आयोग साशंक आहे. तेव्हा शिक्षणाधिकारी माध्यमिक यांना असे सूचित करण्यात येत आहे की, त्यांनी त्यांच्याकडील एक प्रतिनिधी या संस्थेच्या कार्यालयामध्ये पाठवून जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगासमोर म्हटल्याप्रमाणे १९८९-९० ते ९५-९६ या कालावधीतील अभिलेखे नष्ट केले आहेत, या माहितीची समक्ष तपासणी करून आपला अहवाल आयोगास एक महिन्याच्या आत सादर करावा. अपिलार्थीने संपूर्ण हजेरीपत्रकाची प्रत मागितली असता फक्त अपिलार्थीचे नाव असलेल्या हजेरीपत्रकाची प्रत अपिलार्थीस पुरवून या हजेरीपत्रकाच्या इतर पृष्ठांच्या प्रती न पुरवून त्यांनी अपिलार्थीस अर्धवट माहिती दिल्याचे सिध्द होत आहे. अपिलार्थीने प्रथम अर्ज दिनांक २६-०७-२००६ रोजी केल्याने माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम ७ (१) च्या तरतुदीनुसार त्यांना सदर अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर ३० दिवसाच्या आत माहिती देणे भाग होते. अपिलार्थीचा

उपरोक्त दिनांक २६-०७-२००६ रोजीचा अर्ज जन माहिती अधिकारी यांच्या कडे ०३-०८-२००६ रोजी प्राप्त झाला. त्यामुळे त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती ०२-०९-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी देणे भाग होते, तथापि अपिलार्थीस ही माहिती त्यांनी त्यांच्याकडील दिनांक २७-०९-२००६ च्या पत्राने पाठविली म्हणजेच त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती देण्याकरिता २५ दिवसांचा विलंब लावून माहिती अधिकार अधिनियमातील कलम ७ (१) चा भंग केल्याचे निःसंशयपणे सिद्ध होत आहे.

वरील परिच्छेदात स्पष्ट केल्याप्रमाणे जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस अर्धवट व उशीरा माहिती दिल्याचे निःसंशयपणे सिद्ध झाल्याने ते माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम २० (१) च्या तरतुदीस पात्र ठरत आहेत.

सबब असे आदेशीत करण्यात येत आहे की :

जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मध्ये विहित केलेल्या विहित मुदतीपेक्षा जो असमर्थनीय विलंब लावला आहे त्याबद्दल त्यांच्यावर विलंबाच्या प्रतिदिनी रुपये २५० /- प्रमाणे २५ (पंचवीस) दिवसांच्या विलंबापोटी एकूण ६२५० रुपये (अक्षरी रुपये सहा हजार दोनशे पन्नास) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. सदर शास्तीची रक्कम त्यांनी हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून सहा महिन्यांच्या आत प्रतीमहा एक हप्ता याप्रमाणे शासकीय कोषागारात खालील लेखाशीर्षाखाली भरावी.

लेखा शिर्ष संकेतांक ००७० इतर प्रशा सेवा ६० इतर सेवा ८०० इतर जमा रकम १८ केंद्र शासन माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ शुल्क व दंड

वरील सहा हप्त्यापैकी पहिला हप्ता डिसेंबर २००७ अखेर, दुसरा हप्ता जानेवारी २००८ अखेर, तिसरा हप्ता फेब्रुवारी २००८ अखेर, चौथा हप्ता मार्च २००८ अखेर, पाचवा हप्ता एप्रिल २००८ अखेर व अंतीम हप्त्याचा मे २००८ अखेर असा भरावा. जन माहिती

अधिकारी हे शासकीय कोषागारात नियमितपणे हप्ते भरत आहेत याची खात्री शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हा परिषद लातूर यांनी दरमहा करून घ्यावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास प्रत्येक महिन्याच्या पहिल्या पंधरवाड्यात पाठवावा.

अपिलार्थीस उर्वरीत माहिती मिळण्याबाबत असे आदेशीत करण्यात येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस अद्यापपर्यंत, त्यांनी मागितलेल्या मूळ अर्जातील माहिती पैकी जी माहिती द्यावयाची राहून गेली असेल ती माहिती हे आदेश निर्गमित झाल्या पासून ७ दिवसाच्या आत विनामूल्य उपलब्ध करून द्यावी.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थींचे, राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस अद्यापपर्यंत, त्यांनी मागितलेल्या मूळ अर्जातील माहितीपैकी जी माहिती द्यावयाची राहून गेली असेल ती हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत अपिलार्थीस विनामूल्य उपलब्ध करून द्यावी.
३. जन माहिती अधिकारी (मुख्याध्यापक, शांतीनिकेतन विद्यालय, कोदळी, तालुका उदगीर, जिल्हा लातूर) यांनी अपिलार्थीस त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती अर्धवट व २५ दिवसांच्या विलंबाने दिल्यामुळे त्यांच्यावर प्रतिदिन रुपये २५०/- प्रमाणे एकूण रुपये ६२५०/- (अक्षरी रुपये सहा हजार दोनशे पन्नास) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. या शास्तीचा भरणा त्यांनी वरील विवेचनेमध्ये स्पष्ट केल्या प्रमाणे करावा.

४. वरील क्रमांक ३ मधील आदेशाचा अनुपालन अहवाल शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, लातूर यांनी प्रत्येक महिन्याच्या १५ तारखेच्या आत येथून पुढे राज्य माहिती आयोगास पाठवावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०२-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. नळगीरकर शेषराव दिगंबरराव, ३०१, श्रीकृष्ण क्रांतीनगर, निडेबन, तालुका उदगीर, जिल्हा लातूर
- २ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, शांतीनिकेतन विद्यालय, कोदळी, तालुका उदगीर, जिल्हा लातूर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, लातूर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६२३

निर्णय दिनांक ०२-११-२००७

श्री. राठोड यमाजी सखाराम, : अपिलार्थी
ग्राम शाखा अध्यक्ष, भ्रष्टाचार विरोधी जन
आंदोलन, हिरानगर, मु. हिरानगर,
पो. हातराळ, तालुका मुखेड, जिल्हा नांदेड

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :
तथा प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास
यंत्रणा, नांदेड
- २ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद, नांदेड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०२-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. राठोड यमाजी सखाराम (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जन माहिती अधिकारी तथा प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा श्री. सुरेश भिकुलाल बेदमुथा (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत तर जन अपिलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद यांचे वतीने जन माहिती अधिकारी हे हजर आहेत.

या प्रकरणी सर्व प्रथम अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक १९-०८-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे सन १९९५ ते २००४ या कालावधीतील डि. आर. डि. ए. अंतर्गत चेतना जन विकास मंडळातर्फे केलेल्या कामाची खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

“ डि. आर. डि. ए. अंतर्गत चेतना जन विकास मंडळातर्फे १) जेवढी कामे करण्यात आली त्याचा संपूर्ण तपशील देणे, २) त्या त्या कामाचे अंदाजपत्रकाची साक्षांकीत झेरॉक्स प्रत देणे, ३) कामाच्या आदेशाची प्रत देणे, एम. बी. च्या साक्षांकीत झेरॉक्स प्रती देणे, ५) एकूण कामे किती रक्कमेची केली (कामानुसार रक्कम द्यावी) वरील सर्व प्रती झेरॉक्स व साक्षांकीत करून देण्यात याव्यात. ”

सदर माहिती अपिलार्थीने टपालाद्वारे अपेक्षिली असून ते दारिद्र्य रेषेखालील असल्याबाबत त्यांनी पुरावा जोडला असल्याचे म्हटले आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक २९-०८-२००६ रोजी उत्तर दिले. या पत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीस, त्यांनी मागणी केलेली सर्व रेकॉर्ड हे संस्था स्तरावरील असल्याने आपणास हवी असलेल्या रेकॉर्डची मागणी आपण रास्त संस्थेकडे करावी असे सूचित केले.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडील मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादाने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी अन्वये जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २७-०९-२००६ रोजी प्रथम अपील केले.

जन अपिलीय अधिकारी यांनी या अपिलावर कोणत्याही प्रकारची सुनावणी आजपर्यंत घेतल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणतीही माहिती न मिळाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) च्या तरतुदीन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १५-०१-२००७ रोजी द्वितीय अपील केले आहे.

आज रोजी झालेल्या युक्तिवादाच्या वेळी प्रकल्प संचालक जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा नांदेड यांनी आयोगाकडे सादर केलेल्या त्यांच्या दिनांक ०१-११-२००७ रोजीच्या पत्रामध्ये, अपिलार्थीने प्रथम अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे अपील करून दरम्यानच्या काळात राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील केले असल्याने प्रथम अपिलीय अधिका-यांनी सुनावणी घेतलेली नाही असे म्हटल्याचे दिसून येते.

जन अपिलीय अधिकारी यांचा हा मुद्दा बरोबर नाही कारण अपिलार्थीने त्यांच्याकडे दिनांक २७-०९-२००६ रोजी अपील केले होते व राज्य माहिती आयोगाकडे त्यांनी त्यांच्या कडील दिनांक ३०-११-२००६ रोजीचे तारखेचे छापील अर्जामध्ये असलेले राज्य माहिती आयोगाच्या मुंबई येथील कार्यालयास १२ डिसेंबर २००६ रोजी प्राप्त झाले व ते आयोगाच्या मुंबई येथील कार्यालयात दिनांक १५-०१-२००७ रोजी नोंदवून घेण्यात आले. जन अपिलीय अधिकारी यांना अपिलार्थीचे दिनांक २७-०९-२००६ रोजीचे अपील ठरविण्यास दोन महिने इतका भरपूर वेळ होता असे आयोगाचे मत आहे. केवळ अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे अपिल केले आहे म्हणून आपण या अपिलावर निर्णय घ्यावयाचा नाही ही त्यांची भूमिका बरोबर नसून त्यांनी स्वतःवरील जबाबदारी टाळून आपल्या कार्यशैलीतील कर्तव्यपरायणतेचा अभाव स्पष्ट केला आहे असे आयोगाचे मत झाले आहे. जोपर्यंत अपिलार्थीच्या द्वितीय अपिलासंदर्भात काहीही निर्णय होत नाही तोपर्यंत त्यांचेकडे दाखल झालेल्या अपिलावर त्यांनी स्वतंत्रपणे निर्णय घेण्यात काहीही गैर नाही हे, व अपिलार्थीने मागणी केलेल्या माहितीचे स्वरूप पाहता या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांनी प्रथमतः

अपिलार्थीच्या दिनांक २७-०९-२००६ रोजीच्या प्रथम अपिलावर निर्णय प्रथम घेणे योग्य राहिल असे आयोगाचे मत आहे.

तेव्हा असे आदेशीत करण्यात येते की :

जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीने त्यांच्याडे दाखल केलेल्या दिनांक २७-०९-२००६ रोजीच्या अपील अर्जावर हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत आपला निर्णय घ्यावा व या प्रकरणी आपले आदेश जारी करावेत. अपिलार्थीस जन अपिलीय अधिकारी यांचा निर्णय मान्य नसल्यास माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये ते अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या तरतुदीनुसार राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील करू शकतील.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे, राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील निकाली काढण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या दिनांक २७-०९-२००६ रोजीच्या प्रथम अपिलावर हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १५ दिवसाचे आत आपला निर्णय घ्यावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०२-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. राठोड यमजी सखाराम, ग्राम शाखा अध्यक्ष, भ्रष्टाचार विरोधी जन
आंदोलन, हिरानगर, मु. हिरानगर, पो. हातराळ, तालुका मुखेड, जिल्हा नांदेड
- २ जन माहिती अधिकारी तथा प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,
नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड
यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत
मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर
प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६२४

निर्णय दिनांक ०२-११-२००७

- १ श्री. अरुण संतुकराव केंद्रे, : अपिलार्थी
बुद्रुकर निवास, विद्यानगर, मंदिराजवळ,
परळी वैजनाथ, तालुका परळी वैजनाथ,
जिल्हा बीड

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :
तथा वै. धुडा महाराज देगलूरकर महाविद्यालय,

देगलूर, जिल्हा नांदेड

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा वै. धुडा महाराज देगलूरकर महाविद्यालय,
देगलूर, जिल्हा नांदेड

प्रत्यक्षात : जन माहिती अधिकारी : मुख्य लिपीक, वै. धुडा महाराज देगलूरकर
महाविद्यालय, देगलूर, सरकारी दवाखान्याजवळ,
जिल्हा नांदेड
जन अपिलीय अधिकारी : प्राचार्य, वै. धुडा महाराज देगलूरकर महाविद्यालय,
देगलूर, सरकारी दवाखान्याजवळ, जिल्हा नांदेड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०२-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. अरुण संतुकराव केंद्रे हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा मुख्य लिपीक, वै. धुडा महाराज देगलूरकर महाविद्यालय श्री. गोविंद उत्तमराव नळगीरकर (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, वै. धुडा महाराज देगलूरकर महाविद्यालय श्री. संजय उमाकांतराव अवधाने (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ०४-०८-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्या महाविद्यालयातील आस्थापना विषया संदर्भात सन २००३-२००४ या वर्षाच्या कालावधीतील खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

“ आपल्या महाविद्यालयातील शैक्षणिक वर्ष २००३-०४ वर्षातील मराठी विषयासाठी नियुक्त केलेल्या अस्थायी पूर्णवेळ प्राध्यापकांची संपूर्ण नांव, नियुक्ती दिनांकासह यादीची

सत्यप्रत व जुलै २००३ व ऑगस्ट २००३ व नोव्हेंबर २००३ मधील अस्थायी पूर्णवेळ प्राध्यापकांच्या (मराठी विभाग) अध्यापक उपस्थितीच्या झेरॉक्सच्या सत्यप्रती.

आपल्या महाविद्यालयातील शैक्षणिक वर्ष २००३-०४ या वर्षातील मराठी विषयासाठी नियुक्त केलेल्या तासीका तत्वावरील प्राध्यापकांचे संपूर्ण नाव, नियुक्ती दिनांकासह यादीची सत्यप्रत व जुलै २००३ व ऑगस्ट २००३ व नोव्हेंबर २००३ मधील तासीका तत्वावरील (मराठी विभाग) प्राध्यापकांच्या उपस्थितीच्या झेरॉक्स सत्यप्रती. ”

सदर माहिती अपिलार्थीने शिघ्र डाकेने अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून विहित मुदतीत कोणताच प्रतिसाद प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २०-०९-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपिलामध्ये त्यांनी आपल्या मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली असल्याचे दिसून येते.

सदर अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही. जन अपिलीय अधिकारी यांची ही कृती सर्वस्वी गैर आहे. त्यांच्याकडे दाखल झालेल्या या अपिलावर सुनावणी न घेऊन त्यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ प्रती त्यांच्या मनात असलेला अनादर व त्यांच्या कार्यशैलीतील बेपर्वाई वृत्ती स्पष्ट केली असे आयोगाचे मत आहे. आपल्या कार्यपध्दतीत त्यांनी भविष्यात सुधारणा घडवून आणाव्यात असे त्यांना आयोगातर्फे सूचित करण्यात येत आहे. त्यांच्या अशा प्रकारच्या कार्यशैलीची नोंद संस्थेच्या व्यवस्थापनाने यथायोग्यरित्या घ्यावी असे त्यांना सूचविण्यात येत आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या अपिलाची सुनावणी न घेता त्यांच्या कडील दिनांक २७-१०-२००६ च्या पत्रान्वये अपिलार्थीस माहिती दिल्याचे दिसून येते.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादामुळे व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २०-११-२००७ रोजी व्दितीय अपील केले. आयोगा कडे केलेल्या या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेऊन संस्थेच्या प्राचार्यांनी त्यांना अपूर्ण, चुकिची व खोटी माहिती दिल्याचे म्हटले आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादाच्या वेळी अपिलार्थी हे गैरहजर असल्यामुळे त्यांनी आयोगा कडे दाखल केलेल्या व्दितीय अपिलामधील त्यांचे म्हणणे हाच त्यांचा युक्तिवाद समजून पुढे सुनावणी घेण्यात येत आहे.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्या प्रतिनिधीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांनी अपिलार्थीस आवश्यक असलेली संपूर्ण माहिती त्यांच्याकडील पत्र दिनांक २७-१०-२००६ अन्वये दिली असून ही माहिती संपूर्णपणे सत्य व पूर्ण आहे. अपिलार्थीपासून त्यांनी कोणतीही माहिती दडविली नाही. तसे त्यांनी आयोगासमोर शपथपत्रावर कबूल केले आहे. अपिलार्थीस प्राचार्याने पुरविलेल्या दिनांक २७-१०-२००६ च्या पत्रातील माहितीचे अवलोकन करता अपिलार्थीने विचारलेली माहिती प्राचार्यांनी त्यांना पुरविल्याचे दिसून येते. अर्थात प्राचार्यांनी ही माहिती अपिलार्थीस माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ द्वारे विहित केलेल्या मुदतीपेक्षा विलंबाने दिल्याचे देखील त्यामध्ये दिसून येते. अपिलार्थीने त्यांचा मूळ अर्ज दिनांक ०४-०८-२००६ रोजी केला असल्याने त्यांना माहितीच्या अधिकारान्वये विहित केलेल्या मुदतीत म्हणजेच दिनांक ०३-०९-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी जन माहिती अधिकारी यांनी सर्व माहिती देणे भाग होते. तथापि अपिलार्थीस त्यांनी दिनांक २७-१०-२००६ रोजी माहिती पुरविली म्हणजेच त्यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यास विहित मुदतीपेक्षा ५४ दिवसांचा विलंब लावल्याचे या प्रकरणी दिसून येते. सदर विलंबाची कारणे महाविद्यालयाच्या प्रतिनिधींना विचारली असता जन माहिती अधिकारी हे

त्यावेळी नवीन होते व या अधिनियमाविषयी त्यांना पुरेसे ज्ञान नव्हते, त्याचबरोबर त्यांना स्वामी रामानंद तीर्थ विद्यापीठ नांदेड यांचेकडून दिनांक १५-११-२००६ रोजी निर्देश प्राप्त झाल्यानंतर त्यांनी त्यांच्या महाविद्यालयामध्ये जन अपिलीय अधिकारी व जन माहिती अधिकारी यांच्या नेमणूका केल्या आहेत. माहिती अधिका-यांना पुरेसे ज्ञान नाही व विद्यापीठाकडून सूचना प्राप्त झाल्यानंतर त्यांनी लगेच जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्या नेमणूका केल्या हा जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्यकडून मांडण्यात आलेला युक्तिवाद तितकासा स्विकारार्ह नाही. मुळात माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५, ऑक्टोबर २००५ मध्ये पारित होऊन संपूर्ण देशभर त्याचा अंमल सुरु झाला आहे तरी देखील स्वामी रामानंद विद्यापीठाला त्यांच्या अधिनस्त महाविद्यालयांना या कायद्यासंदर्भात नेमणूका करण्याची सूचना देण्यासाठी अंदाजे एक वर्ष इतका कालावधी लागावा ही बाब विद्यापीठास व महाविद्यालयास निश्चितच भुषणावह नाही असे आयोगाचे मत आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी विहित तरतुदीपेक्षा ५४ दिवस इतका विलंब लावला हे या प्रकरणी निश्चितपणे सिध्द होत असल्यामुळे ते माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ कलम २० (२) च्या कारवाईस पात्र ठरत आहेत.

सबब असे आदेशीत करण्यात येते की, संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांच्यावर सचिव मुक्ताई प्रतिष्ठान, देगलूर यांनी प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई करावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास हे आदेश प्राप्त होताच २ महिन्यांच्या आत पाठवावा.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थींचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.
२. सचिव मुक्ताई प्रतिष्ठान, देगलूर यांनी संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांच्यावर त्यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी विहित मुदतीपेक्षा लावलेल्या विलंबाबाबत प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई करून आपला अहवाल आयोगास हे आदेश प्राप्त होताच २ महिन्यांच्या आत सादर करावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०२-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. अरुण संतुकराव केंद्रे, बुद्रुकर निवास, विद्यानगर, मंदिराजवळ, परळी वैजनाथ, तालुका परळी वैजनाथ, जिल्हा बीड
- २ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्य लिपीक, वै. धुडा महाराज देगलूरकर महाविद्यालय, देगलूर, सरकारी दवाखान्याजवळ, जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, वै. धुडा महाराज देगलूरकर महाविद्यालय, देगलूर, सरकारी दवाखान्याजवळ, जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५८८

निर्णय दिनांक ०३-११-२००७

१ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, : अपिलार्थी
मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना

२ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे,
मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड,
जिल्हा जालना

३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके,
मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा कार्यालय तालुका कृषि अधिकारी, अंबड,
तालुका अंबड, जिल्हा जालना

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा तालुका कृषि अधिकारी, अंबड, जिल्हा
जालना

प्रत्यक्षात : जन माहिती अधिकारी : कृषि अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय,
अंबड

जन अपिलीय अधिकारी : तालुका कृषि अधिकारी, अंबड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०३-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, ज्ञानदेव गणपराव सुबुगडे व श्रीमंत विश्वनाथराव शेळके यांच्या वतीने ॲडव्होकेट अभया शेलकर व जन अपिलीय अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी श्री. पी. आर. देशमुख (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा कृषि अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १९-०४-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे २००३-०४ -- २००४-०५ या कालावधीमध्ये रोहयो अंतर्गत झालेल्या कामासंदर्भात खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

“ आपल्या कार्यालयामार्फत अंबड तालुक्यात रोहयोची कामे झाली आहेत त्या कामांची सद्याची परिस्थिती काय ? आपल्या कार्यालयामार्फत या वर्षात किती रक्कम खर्च झाली आहे, त्याची कामनिहाय यादी तसेच त्या कामावर उपस्थित असलेल्या मजुरांची संख्या, गाव व नांवनिहाय, त्यांना दिलेल्या कामाचा मोबदला नगदी व धान्य स्वरूपात व हजेरीपटाची नक्कल. ”

सादर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

सादर अर्ज जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयास दिनांक २०-०४-२००६ रोजी प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्याचे अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे सादर केलेल्या त्यांच्या प्रथम अर्जाच्या झेरॉक्स प्रतीवरून दिसून येते.

अपिलार्थीने या अर्जामध्ये त्यांना ह्या असलेल्या माहितीचे वर्णन म्हणून क्रमांक ३ च्या मुद्द्यापुढे “ रोहयो अंतर्गत झालेल्या कामाची हजेरीपटाची नक्कल ” असे म्हटले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थींच्या या अर्जास कोणत्याही प्रकारचा प्रतिसाद विहित मुदतीत दिल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही. तसेच त्यांच्याकडून कुठल्याही प्रकारचा प्रतिसाद त्यांनी अपिलार्थींस दिला नसल्याचे आज सुनावणीमध्ये कबूल केले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून विहित मुदतीत माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थींने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २५-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. हा अपिल अर्ज जन अपिलीय अधिकारी यांचेकडे दिनांक २९-०५-२००६ रोजी प्राप्त झाला. यामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी आपल्या माहितीची भाषा थोडीशी बदलली आहे, तथापि यावरून त्यांना त्यांच्या मूळ अर्जाद्वारे मागितलेली माहिती हवी असल्याचे दिसून येते.

जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थींच्या या अपील अर्जावर कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतल्याचे किंवा या संदर्भात त्यांच्याशी कोणत्याही प्रकारचा पत्रव्यवहार केल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारची माहिती न मिळाल्यामुळे व्यथित होऊन अपिलार्थींने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०२-०९-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले. आयोगाकडे केलेल्या या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या सुनावणीमध्ये अपिलार्थींतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना कालच म्हणजे दिनांक ०२-११-२००७ रोजी आयोगाकडील सुनावणीच्या आदल्या दिवशी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून माहिती प्राप्त झाली असून, त्या माहितीची तपासणी त्यांनी

अद्याप केली नाही, त्यांना आता जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून माहिती मिळाल्याने त्यांचा उद्देश सफल झाला आहे तथापि संबंधीतांवर कायद्याप्रमाणे कारवाई करावी.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, अपिलार्थीने मागितलेली माहिती दोन वर्षांची असून तिचे स्वरूप व्यापक होते, कार्यालयीन काम सांभाळून त्यांना अपिलार्थीस ही माहिती द्यावयाची होती व त्याचबरोबर अपिलार्थीने मागितलेली माहिती दोन वर्षांची असल्यामुळे त्यांना अपिलार्थीस माहिती देण्याकरिता वेळ लागला.

वरील घटनाक्रम व आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे पाहता, कृषि विभागातील अधिका-यांना माहिती अधिकार अधिनियमाशी काहीही कर्तव्य नसल्याचे त्यांनी उपरोक्त कृतीवरून स्पष्ट केले आहे. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचे स्वरूप पाहता अशा प्रकारची माहिती प्रत्येक क्षेत्रीय कार्यालयात नियमितपणे तयार केली जाते व त्याच बरोबर प्रत्येक मस्टर जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयात दर आठवड्याला / पंधरवाड्याला येऊन मजुरांचे वेतन अदा त्यांच्याकडून केले जाते. अपिलार्थी यांनी माहितीसाठीचा केलेला अर्ज त्यांच्याकडे दिनांक २०-०४-२००६ रोजी प्राप्त झाला. अधिनियमातील तरतुदीनुसार दिनांक १९-०५-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देणे अथवा ही माहिती प्राप्त करून देण्यासाठीचे शुल्क अपिलार्थीस कळविणे अपेक्षित होते. तथापि अशी कोणतीही कार्यवाही जन माहिती अधिकारी यांनी या प्रकरणी केल्याचे दिसून येत नाही. अपिलार्थींच्या प्रथम अपील अर्जावर जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांनी विहित मुदतीत व मुदत ओलांडून गेल्यानंतरही कोणत्याही प्रकारचा पत्रव्यवहार केल्याचे, आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या उपरोक्त कागदपत्रांवरून, दिसून येत नाही. अपिलार्थींचा अर्ज व अपील याकडे या दोन्ही अधिका-यानी केलेले दुर्लक्ष पाहता त्यांनी आपल्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव व बेजबाबदारपणा सिद्ध केल्याचे दिसून येत आहे. अपिलार्थीने मागितलेली माहिती

त्यांना १ वर्ष ६ महिने इतक्या विलंबाने जन माहिती अधिकारी यांनी दिल्याने त्यांनी माहिती अधिकार कायद्याचा एक प्रकारे पावित्र्यभंग केला आहे असे आयोगाचे मत आहे. आज रोजी सुनावणीमध्ये त्यांनी या विलंबाबाबत आयोगाची क्षमा मागून दिलगीरी व्यक्त केली. त्यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावलेल्या अशा प्रकारच्या विलंबाकरिता कोणतेही कारण समर्थनीय असू शकत नाही. माहिती अधिकार अधिनियमातील तरतुदीनुसार काम करणे हा सार्वजनिक प्राधिकरणातील कर्मचा-यांचा त्यांच्या दैनंदिन कर्तव्याचा एक अविभाज्य भाग झाला आहे. या संदर्भातील काम हे कोणत्याही कर्मचा-यास अतिरिक्त किंवा जादा असल्याची भावना देखील त्यांच्या मनात येथून पुढे निर्माण होता कामा नये याची दक्षता कृषि विभागातील संचालक / आयुक्त स्तरावरील अधिका-यांनी घ्यावी असे आयोगातर्फे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे. याकरिता त्यांनी वेळोवेळी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदींच्या अंमलबजावणी संदर्भात त्यांच्या हाताखालील क्षेत्रीय कर्मचारी / अधिकारी यांच्याकरिता कार्यशाळा व शिबीरे आयोजित करावीत. जेणेकरून जन माहिती अधिका-यास शिक्षा होण्यासारखे कटू प्रसंग त्यांना टाळता येतील. मुळात माहिती अधिकार अधिनियमाचे महत्त्वच मुळी कृषि विभागातील अधिका-यांना अद्यापपावेतो पटले नसल्याचे आयोगाकडे यापुर्वी दाखल झालेल्या अनेक प्रकरणावरून दिसून येते. सचिव (कृषि) यांनी या प्रकरणाची गांभीर्याने नोंद घेऊन वर सुचविल्याप्रमाणे कारवाई करावी अशी त्यांना आयोगातर्फे सूचना करण्यात येत आहे.

उपरोक्त प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांनी पहिली सुनावणी घेण्याचे कर्तव्य व्यवस्थितपणे विहित मुदतीत पार न पाडून त्यांच्यातील बेपर्वाई वृत्ती त्यांनी यावरून स्पष्ट केली आहे. त्यांच्या या वर्तनाची नोंद कृषि आयुक्तांनी यथायोग्यरित्या घ्यावी असे त्यांना सुचविण्यात येत आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती न देऊन व अपिलार्थीस जी माहिती दिली ती संपूर्ण एक वर्ष सहा महिने इतक्या विलंबाने देऊन

त्यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० च्या तरतुदीप्रमाणे कारवाई करण्याची त्यांची पात्रता सिध्द केली आहे.

तेव्हा असे आदेशीत करण्यात येते की :

संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावलेल्या विलंबाबाबत माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (१) च्या तरतुदी प्रमाणे विलंबाच्या प्रत्येक दिवसासाठी रुपये २५० /- प्रमाणे एकूण रुपये २५००० /- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. सदर शास्तीची रक्कम त्यांनी पुढील लेखाशिर्षाखाली शासकीय कोषागारात हे आदेश निर्गमित होताच सहा महिन्यांच्या आत हप्त्याहत्याने जमा करावी.

लेखा शिर्ष संकेतांक ००७० इतर प्रशा सेवा ६० इतर सेवा ८०० इतर जमा रकम १८ केंद्र शासन माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ शुल्क व दंड.

यातील पहिल्या हप्त्याची अंतीम मुदत ०१ डिसेंबर २००७ ही असून शेवटच्या हप्त्याची अंतीम मुदत ३१ मे २००८ इतकी राहिल. अपिलार्थीने कोषागारात शास्ती दरमहा भरल्यासंदर्भातील अनुपालन अहवाल अधीक्षक कृषि अधिकारी, जालना यांनी आयोगाकडे प्रत्येक महिन्याच्या पहिल्या पंधरवाड्यात नियमितपणे पाठवावा.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांना, त्यांनी अपिलार्थीस माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील निश्चित केलेल्या विहित मुदतीत माहिती न दिल्यामुळे त्यांचेवर प्रतिदिनी रुपये

२५० प्रमाणे एकूण रुपये २५००० /- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. या शास्तीचा भरणा त्यांनी वरील विवेचनामध्ये स्पष्ट केल्या-प्रमाणे करावयाचा आहे.

४. अपिलार्थीने कोषागारात शास्ती दरमहा भरल्यासंदर्भातील अनुपालन अहवाल अधीक्षक कृषि अधिकारी, जालना यांनी आयोगाकडे प्रत्येक महिन्याच्या पहिल्या पंधरवाड्यात नियमितपणे पाठवावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०३-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- २ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे, मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके, मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ४ जन माहिती अधिकारी तथा कृषि अधिकारी, तालुका कृषि अधिकारी कार्यालय, अंबड, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ जन अपिलीय अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी, अंबड, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ६ संचालक, (कृषि), पुणे यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील

कार्यवाहीसाठी.

- ७ अधीक्षक कृषि अधिकारी, जालना, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ८ आयुक्त, (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, शिवाजीनगर, पुणे - ०५ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ९ सचिव, (कृषि विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- १० सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ११ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६२८

निर्णय दिनांक ०३-११-२००७

- १ श्री. गोपालरेड्डी कोनरेड्डी कोटावाड, : अपिलार्थी
कुंभारगल्ली जवळ, बाळापूर,
तालुका धर्माबाद, जिल्हा नांदेड

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :

तथा तहसीलदार, धर्माबाद, जिल्हा नांदेड

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा अपर जिल्हाधिकारी, नांदेड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०३-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. गोपालरेड्डी कोनरेड्डी कोटावाड (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा तहसीलदार, धर्माबाद श्री. रामराव मकाजी कांबळे (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा अपर जिल्हाधिकारी यांचे प्रतिनिधी धर्मादाय अधीक्षक श्री. मतीनखान मोहीयोद्दीनखान पठाण हे हजर आहेत.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्या आजच्या सुनावणीच्या वेळी असलेल्या गैरहजेरीची आयोगाने सखेद नोंद घेतली असून सचिव (महसूल) यांनी त्यांच्या विभागातील सर्व जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांना आयोगाकडून ज्या ज्या वेळी सुनावणीस हजर राहण्याचे बोलावणे येईल त्या त्या वेळी त्यांनी सदर सुनावणीस हजर राहण्याच्या सूचना त्यांचे स्तरावरून निर्गमित कराव्यात अशी सूचना त्यांना देऊन या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांच्या वर्तनाची विशेष करून यथायोग्य नोंद घ्यावी असे त्यांना पुढे सूचित करण्यात येत आहे.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ३१-०७-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २२-०६-२००४ ते ३१-०७-२००६ या कालावधीतील खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

“ दिनांक २२-०६-२००४ रोजी सर्व्हे नंबर १२४ मौजे बाळापूर संबंधाने फेरफारासाठी कोटावाड कोनरेड्डी कोनय्या, रा. बाळापूर तालुका धर्माबाद यांनी दिलेल्या वाटणीपत्र व वारसानुसार या अर्जावर फेरफार झाला का ? जर वाटणीपत्रानुसार वारस केले नसेल तर का केले नाही ? व त्या अर्जावर अंतीम निकाल का झाला नाही याची सविस्तर माहिती द्यावी. ”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांनी विहित मुदतीत कोणत्याही प्रकारे प्रतिसाद दिल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही.

विहित मुदतीत माहिती न मिळाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ०८-०८-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. ते अपील करतांना त्यांनी द्वितीय अपील अर्जाच्या नमुन्यात केले आहे व आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

सदर अपिलाची सुनावणी जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक २९-०८-२००६ रोजी सुनावणी घेऊन प्रकरणातील आपला अंतीम आदेश दिनांक १६-०९-२००६ च्या पत्राद्वारे पारीत केला आहे. या आदेशामध्ये त्यांनी, जन माहिती अधिकारी यांना अपिलार्थीचे प्रकरण १० दिवसात निकाली काढण्याचे सूचित केले आहे. जन अपिलीय अधिकारी यांच्या कडून सुनावणी आदेश प्राप्त झाल्यानंतर अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेल्या अर्जावर त्यांच्याकडील दिनांक २२-११-२००६ रोजीच्या आदेशाद्वारे उत्तर दिले आहे. या उत्तरामध्ये अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीवर त्यांनी कोणत्याही प्रकारे भाष्य केलेले नाही. त्यांनी दिलेल्या दिनांक २२-११-२००६ रोजीच्या सदर आदेश पत्रावरून अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीवर ते कोणतीही कारवाई करू शकत नसल्याचे दिसून येते. कारण मुळात अपिलार्थीने त्यांच्या वडिलाच्या जमिनीवरील फेरफार

संदर्भात अर्ज केला आहे व या प्रकरणात मालकी हक्काबाबत अपिलार्थी व त्यांचे भाऊ कोटावाड गंगारेड्डी कोनय्या यांच्यामध्ये दिवाणी न्यायालयात वाद चालू असल्याने जन माहिती अधिकारी यांना या दाव्याचा निकाल लागेपर्यंत कोणतीही कारवाई करता येणे शक्य नसल्याचे कळविले आहे.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०२-११-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले. या अपिलामध्ये त्यांनी जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांना सविस्तार माहिती न देऊन न्याय दिला नाही असे म्हटले आहे व त्याच बरोबर त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली असल्याचे दिसून येते.

आज झालेल्या युक्तिवादाच्या वेळी अपिलार्थी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना दिलेली माहिती समाधानकारक नसल्याने व ती विहित केलेल्या मुदतीत प्राप्त झाली नसल्याने त्यांच्यावर माहितीचा अधिकार अधिनियमाद्वारे योग्य ती कारवाई करावी.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, सदर प्रकरण त्यांचे आधिचे तहसीलदार श्री. विठ्ठलराव दिगंबरराव कराळे यांच्या कार्यकाळातील आहे. जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे अपिलार्थीस कोणत्याही वेगळ्या पत्राद्वारे माहिती त्यांनी पाठविली नसून त्यांनी उपरोक्त प्रकरणात सुनावणी घेऊन त्यांनी त्यांचे दिनांक २२-११-२००६ रोजीचे आदेश पारीत केले आहेत व हेच आदेश त्यांनी अपिलार्थीस माहिती म्हणून दिले आहेत.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व दोन्ही बाजूंचा युक्तिवाद पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थी श्री. गोपाळरेड्डी कोटावाड व त्यांचे बंधू गंगारेड्डी कोटावाड

यांच्यामध्ये त्यांच्या वडिजोपार्जीत मालमत्तेच्या मालकी हक्कासंदर्भात उपविभागीय अधिकारी यांच्याकडे वाद चालू आहे. अद्यापपर्यंत या वादासंदर्भात अंतीम निर्णय प्राप्त झाला नसल्याने अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेल्या मूळ अर्जावर अद्यापपर्यंत काहीही कारवाई झालेली नाही. वास्तविक अपिलार्थीचा अर्ज जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ३१-०७-२००६ रोजी प्राप्त झाल्यानंतर या अर्जावर त्यांनी दिनांक ३०-०८-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी अपिलार्थीस माहिती देण्याचे वा त्यासंदर्भात निर्णय देण्याचे त्यांच्यावर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ७ (१) च्या तरतुदीनुसार बंधनकारक आहे. परंतु त्यांनी तशी कोणतीही कृती न केल्याने अपिलार्थीस जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ०८-०८-२००६ रोजीचे अपील करावे लागले. अपिलार्थीने जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे केलेले अपील हे मुदत संपण्यापूर्वीच म्हणजेच अपरिपक्व असे केले आहे. अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून माहिती प्राप्त होण्याकरिता विहित कालावधीची वाट पाहिली नाही. जन माहिती अधिकारी यांनी देखील अपिलार्थीस मागणी केलेली माहिती न देता जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून दिनांक १६-०९-२००६ रोजी सुनावणी निर्णय प्राप्त झाल्यानंतर अपिलार्थीस सुनावणी घेऊन दिनांक २२-११-२००६ रोजी कथित माहिती दिली.

जन माहिती अधिकारी यांची ही कृती माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ७ (१) मध्ये नमूद केलेल्या तरतुदीशी संपूर्णपणे विसंगत आहे. अपिलार्थीने मागितलेली माहिती त्यांना देणे किंवा नाकारणे या दोनपैकी कोणतीही एक कृती त्यांनी अपिलार्थीचा अर्ज त्यांच्याकडे प्राप्त झाल्यापासून ३० दिवसांच्या आत करावयास पाहिजे होती. त्यांनी अपिलार्थीस माहिती देतांना अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या मुदतीचे बंधन न पाळून अधिनियमातील तरतुद क्रमांक ७ (१) चा भंग केल्याचे या प्रकरणी दिसून येत आहे. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीवर त्यांनी प्रथम प्रतिसाद जवळ जवळ पावणे तीन महिन्यांनी दिला आहे. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचे स्वरूप पाहता जन माहिती अधिकारी यांनी

अपिलार्थीस त्यांचे मूळ अर्जावर प्रतिसाद देण्यासाठी लावलेला विलंब निश्चितपणे कोणत्याही परिस्थितीत समर्थनीय नाही असे आयोगाचे मत आहे. अपिलार्थीच्या अर्जास सुमारे पावणे तीन महिने इतक्या विलंबाने प्रतिसाद देऊन त्यांनी आपल्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव स्पष्ट केला आहे असे आयोगाचे मत आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी अशा प्रकारे दर्शविलेल्या कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबद्दल त्यांच्यावर सचिव (महसूल) यांनी प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे यथायोग्य प्रशासकीय कार्यवाही करावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

अपिलार्थीने विचारलेल्या माहितीचे अवलोकन केले असता असे दिसून येईल की, अपिलार्थीने जन माहिती अधिका-यास मिळकतीची माहिती मागितली आहे ती प्रश्नार्थक स्वरूपाची माहिती असून, या माहितीद्वारे त्यांनी जन माहिती अधिका-याकडून खुलासा अपेक्षित केला आहे. अपिलार्थीने मागितलेली माहिती ही माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २ (च) मध्ये “माहिती” या शब्दाच्या स्पष्ट केलेल्या व्याख्येमध्ये बसत नसल्याने व त्यायोगे अशा प्रकारची माहिती, जन माहिती अधिकारी यांनी देणे अधिनियमातील तरतुदीनुसार अपेक्षित नसल्याने अपिलार्थीचे त्यांनी आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील फेटाळून लावण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील फेटाळण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील फेटाळण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्या कार्यशैलीतील दर्शविलेल्या कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबद्दल त्यांच्यावर सचिव (महसूल) यांनी प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे यथायोग्य प्रशासकीय कार्यवाही करावी.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०३-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. गोपालरेड्डी कोनरेड्डी कोटावाड, कुंभारगल्ली जवळ, बाळापूर, पो. तालुका धर्माबाद, जिल्हा नांदेड
- २ जन माहिती अधिकारी तथा तहसीलदार, धर्माबाद, जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा अपर जिल्हाधिकारी, नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, (महसूल विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६३३

निर्णय दिनांक - ०३-११-२००७

श्री. प्रभाकर एकनाथ उचित, : अपिलार्थी
रा.मक्रणपूर, तालूका- कन्नड
जिल्हा- औरंगाबाद.

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी तथा :
गटविकास अधिकारी पंचायत समिती,कन्नड
जिल्हा-औरंगाबाद.
- २ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी
अधिकारी, जिल्हापरिषद, औरंगाबाद.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०३-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. प्रभाकर एकनाथ उचित (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. जन माहिती अधिकारी तथा गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, कन्नड, श्री.रमाकांत वासुदेवराव सिरसाळकर (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद, औरंगाबाद, श्री.विवेकानंद विश्वंभर गुजर (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी सर्व प्रथम अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक २३-०५-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे सर्वेनंबर २ मक्रणपूर येथील ३१ दुकान गाळे संबंधातील चौकशी अहवालाच्या संबंधीत माहिती खालील प्रमाणे मागविली होती.

“ ग्रामपंचायत सदस्य, श्री.विनायक नाथू सोनवणे, व यमाजी वणे, माजी सदस्य लखू नामदेव व ग्रामसेवक घुले यांनी केलेल्या ३० दुकान गाळे व ३० दुकान गाळे शेजारी केलेल्या एक दुकान गाळेची चौकशी संबंधी चौकशी अहवाल झेरॉक्सप्रती. उदा. गाळयाचे करारनामा सर्वे नंबर २ मध्ये गाळे बांधकाम प्रकरणी वरिष्ठांची परवानगी घेतली असेल त्याची झेरॉक्स, आचारसंहितेत गाळे वाटप करताना माहिती एक लाखा घेऊन ५१ हजाराच्या पावती प्रकरणी झेरॉक्सप्रत.”

अपिलार्थीने ही माहिती टपालाद्वारे अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीने वर्णन केलेल्या माहितीवरून अपिलार्थीस निश्चीतपणे काय हवे आहे, याचा बोध होत नाही. तथापि अपिलार्थीस मकरणपूर येथील सर्वे नंबर ३ येथे ग्रामपंचायतीतर्फे बांधण्यात आलेल्या एकूण ३१ गाळयाच्या प्रकरणी केलेल्या चौकशी अहवालाच्या व इतर अनुषंगीक प्रती त्यांना हव्या असल्याचे अनुमान काढण्यात येत आहे व त्या दृष्टीने आयोगाची सुनावणी घेण्यात येत आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जनमाहिती अधिकारी यांनी अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या मुदतीत कोणत्याही प्रकारे प्रतिसाद दिल्याची कागदपत्रे आयोगास सादर करण्यात आलेली नाहीत. तथापि जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस ही माहिती त्यांचे स्तरावर विहित मुदतीत दिली असल्याचे त्यांचे म्हणणे त्यांनी एका प्रतिज्ञा पत्राद्वारे आयोगासमोर सादर केले आहे.

अपिलार्थीस अपेक्षित असलेली माहिती न मिळाल्याने त्यांनी दिनांक- ३१-०७-२००६ रोजी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी अन्वये जन

अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ३१-०७-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. सदर अपीलअर्ज जिल्हापरिषदेच्या सामान्य विभागामध्ये दिनांक- ३१-०७-२००६ रोजी दाखल झाला असल्याचे अपिलार्थीने आयोगास सादर केलेल्या त्यांच्या प्रथम अपीलाच्या झेरॉक्सप्रती वरील जिल्हापरिषदेच्या संबंधित लिपीकांच्या स्वाक्षरी व शिक्क्यावरून दिसून येते. तथापि जनअपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही. जनअपिलीय अधिकारी यांची अपिलार्थीच्या प्रथम अपिलावर सुनावणी न घेण्याची कृती यास्तव गैर आहे, असे आयोगाचे मत आहे. अपिलार्थीच्या अपिलाची सुनावणी घेण्याचे टाळून त्यांनी आपली जबाबदारी टाळण्याचा अशा प्रकारे प्रयत्न केल्याचे दिसून येत आहे. त्यांच्या या कृतीची सचिव (ग्रामविकास) मंत्रालय, मुंबई यांनी यथायोग्यरित्या नोंद घ्यावी, असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादामूळे व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) च्या तरतुदीन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०२-११-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले आहे. या अपीलामध्ये त्यांनी आपल्या मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे व त्याचबरोबर मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद औरंगाबाद यांनी त्यांच्या अपील अर्जावर त्यांनी आयोगाकडे द्वितीय अपील दाखल करेपर्यंत कोणतीही कार्यवाही केली नसल्याचे आयोगाच्या निदर्शनास आणले आहे.

आज रोजी झालेल्या युक्तीवादाच्या वेळी अपिलार्थी हे गैरहजर आहेत, याची नोंद घेण्यात आली व त्यांनी आयोगाकडे केलेल्या द्वितीय अपीलामध्ये केलेली लेखी विनंती हाच त्यांचा युक्तीवाद असल्याचे अनुमान काढून सुनावणी घेण्यात येत आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तीवाद करण्यात आला की, त्यांनी अपिलार्थीस त्यांचा अर्ज त्यांच्याकडे प्राप्त झाल्यापासून ३० दिवसांच्या आत अपिलार्थीने मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती पुरविली आहे. सदर माहिती मिळाल्या प्रित्यर्थ अपिलार्थीने त्यांच्याकडे स्वीकृती पॉंच दिली आहे. अपिलार्थीने व्यक्तीशः माहितीची मागणी केली असल्यामूळे व ती त्यांनी व्यक्तीशः दिली असून अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे दिलेल्या मूळ माहितीच्या अर्जावरच अपिलार्थीने माहिती मिळाल्याप्रित्यर्थ स्वाक्षरी केल्याचे दिसून येत आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस व्यक्तीशः दिलेल्या कथित माहितीचे अवलोकन करता अपिलार्थीने त्यांच्या मूळ अर्जाद्वारे मागितलेल्या माहितीशी ही सुसंगत असल्याचे दिसून येते. अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांनी नक्की कोणत्या तारखेस माहिती दिली हे त्यांना आता सांगता येत नाही. तथापि त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या मुदतीत निश्चीतपणे दिली आहे, असे त्यांनी आयोगासमोर शपथपत्र सादर केले आहे. अपिलार्थीस ही माहिती खरोखरच मिळाली किंवा कसे, हे समजण्यास आयोगास आज मार्ग नाही. कारण अपिलार्थी सुनावणीस अनुपस्थित आहेत. तेंव्हा जनमाहिती अधिकारी यांच्या शपथपत्राद्वारे सादर केलेले म्हणणे खरे मानून व अपिलार्थीस सुनावणीसाठीची गैरहजेरी लक्षात घेता अपिलार्थीस त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती मिळाली असावी, असे अनुमान काढण्यात येत आहे.

अपिलार्थीस आता, त्यांनी मूळ अर्जाव्दारे मागणी केलेली माहिती विहित मुदतीत मिळाली असल्यामुळे अपिलार्थीने आयोगाकडे केलेले दिनांक- ०२-११-२००६ रोजीचे व्दितीय अपील फेटाळण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील फेटाळण्यात येत आहे.

औरंगाबाद.

दिनांक ०३-११-२००७
प्रत,

(वि. बा. बोरगे)

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

- १ श्री. प्रभाकर एकनाथ उचित, रा. मकरणपूर, तालूका- कन्नड, जिल्हा-औरंगाबाद.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, कन्नड, जिल्हा-औरंगाबाद, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा अतिरीक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, औरंगाबाद, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव (ग्रामविकास) मंत्रालय, मुंबई-३२, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५७२

निर्णय दिनांक- ०५-११-२००७

श्री.देशमुख मंहमद हारुण अमिनमियाँ : अपिलार्थी
द्वारा/- देशमुख मेडिकल स्टोअर्स,
सराफा मार्केट, सिल्लोड
तालूका-सिल्लोड, जिल्हा- औरंगाबाद.

विरुध्द

१. जनमाहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक : प्रतिवादी
अब्दुल गफुर ऊर्दू प्राथमिक शाळा
आझादनगर, सिल्लोड. जिल्हा-औरंगाबाद.
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा सचिव,
मौलाना मंहमद अली जोहर एज्युकेशन
सोसायटी, सिल्लोड, जि. औरंगाबाद.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०५-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे
घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.देशमुख मंहमद हारुण अमिनमियाँ (यापुढे

+ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यxह्यु र्ह्यनडुं अह्यह्यह्यदु iह्य ःह्यVह्यसेख)ह्यदु {ह्यह्युSह्य
{ह्यह्यम्हांह्य मडुह्यदु +{ह्युह्यIह्यपह्य दु ह्युंह्य.

+ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यSघह्यह्य घह्यह्य +Vह्यह्यह्यरह्य Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य
+ह्यvह्यEह्यदु घह्यह्यह्यxह्य iघह्यह्यह्यSघह्यह्यEhbठुपह्य ह्यनडुxह्यह्यह्यE- ३०-०८-२००६
ःह्युVह्यSघह्यह्य {ह्यjह्यह्यxह्यघह्यु +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य दु अह्यह्यह्यदु iह्य |ह्यह्य{iह्य
Eह्यह्य Pह्युह्यघह्यह्य{ह्यह्यु}Sह्यु चह्यार्ह्य ५ह्यघह्यु ७०/- iघह्यह्यह्यSघह्यह्य
Eह्यघह्यह्यह्यह्यघह्यह्यह्य दह्यःhह्यह्य Eह्यघह्यह्यह्यह्यह्यरह्यघह्य र्ह्यर्ह्यSह्यंh्य Eुपह्यु.

र्ह्यनडुं चह्यार्ह्य +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यxह्यु अह्यह्यxह्य+ह्यbह्यदु मडुह्यदु
Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यदु घह्यह्यह्यSघह्यह्य Eह्यघह्यह्यह्यह्यघह्यह्यरह्य
{ह्यह्य ःह्यम्हापह्यु. र्ह्यनडुं ःCEअह्य Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्य-घह्यह्यरह्य
|ह्यह्य{iह्य Zह्यह्यपह्यह्यह्यSह्यु Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यदु घह्यह्यह्यxह्य
+ह्यVह्य र्ह्यxह्यह्यह्यhह्यअह्यvघह्यु Eदह्यर्ह्य Eुपह्यु. +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यxह्यु
अह्यह्यxह्य+ह्यbह्यदु Eुपह्यह्यह्यSह्यह्य ह्यनडुxह्यह्यह्यE iघह्यह्यह्यxह्यह्य +ह्यVह्य
र्ह्यxह्यह्यह्यhह्यअह्यvघह्यु र्ह्यह्यह्यMह्यंh्यह्य +ह्यपह्यह्य xह्यह्यदु.

+ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यEhbठुिह्य अह्यह्यxह्य+ह्यbह्यदु |ह्यह्य{iह्य Zह्यह्यपह्यह्यह्यxह्यह्यंh्य
Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यदु घह्यह्यह्यxह्य +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य
iघह्यह्यह्यSघह्यह्यEhbठुपह्य ह्यनडुxह्यह्यह्यE- २०-०९-२००६ ःह्युVह्यSघह्यह्य
{ह्यjह्यह्यxह्यघह्यु +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य Eह्यदु अह्यह्यह्यदु iह्य ह्यनडुपह्य. घह्यह्य
अह्यह्यह्यदु iह्य अह्यvघह्यु iघह्यह्यह्यxह्य रह्य. +हरह्यह्यदु अह्यह्युदु अह्यह्यनडु +ह्यह्यः
+.Jह्यह्यह्यपह्यE घह्यह्य र्ह्यदु ह्यचह्यIह्यEह्यxह्यु र्ह्यहसंह्युEhbठु Eुपह्युपह्यह्यह्य
ह्यम्हाxह्यह्यंh्यxह्यर्ह्यह्यह्य ह्यचह्यIह्यE अदु hह्यर्ह्य +xह्यदह्यम्हा Pह्युह्यघह्यह्यरह्यह्य
iघह्यह्यह्यSघह्यह्यEhbठुपह्य |ह्यह्यIह्यह्यअह्यE चह्यह्युंh्य ह्यनडुxह्यह्यह्यE- १२-०६-
२००१ iह्यु ०१-०५-२००४ {ह्यघह्यह्यंh्य ह्यम्हाxह्यह्यम्हुiह्यxह्य iह्यंh्यह्यह्यह्यः
iघह्यह्यह्यxह्य “चह्यIह्यह्यhह्यE |ह्यह्यह्यIह्यंh्य ह्यचह्यIह्यE” अदु hह्यर्ह्य Eह्यअह्य
Eुपह्यु +रह्यपह्यह्यह्यSह्यु Eह्यम्हापह्यु म्हा iघह्यह्यSह्यदह्यःह्युदह्यः र्ह्यनडुं
ह्यचह्यIह्यEह्यरह्य iघह्यह्यह्यxह्यह्य +xह्यदह्यम्हा |ह्यअह्यह्यhह्य{ह्यjह्य ह्यनडुपह्यु
+रह्यपह्यह्यह्यSह्युदु घह्यह्य {ह्यjह्यह्यअह्यvघह्यु xह्यअह्यर्ह्यिडु Eुपह्यु +ह्यदु .

Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यदु घह्यह्यह्यSघह्यह्यEhbठुिह्य |ह्यह्य{iह्य
Zह्यह्यपह्युपह्यह्य घह्यह्य {ह्यjह्यह्यxह्यु र्ह्यअह्यह्यvह्यह्यxह्य xह्य Zह्यह्यपह्यह्यह्यअह्यर्ह्यि
+ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यxह्यु Vह्यxह्य+ह्य{ह्यपह्यघह्य +ह्यvह्यEह्यदु घह्यह्यह्यSघह्यह्यEhbठु

अहमहयदु iह्य +ह्यवह्यEह्य +ह्यवह्यह्यxह्यघह्यअह्य २००५ अह्यवह्यह्य Eह्यअह्य १९

(१) Sघह्यह्य iह्यरंiह्याnडुखह्यरिह्यह्यरं ह्यnडुखह्यह्यहE- ०३-१०-२००६ इह्यVह्य
|ह्याह्यअह्य +{ह्यह्यह्य Eह्यह्य +ह्यदु . घह्यह्य +{ह्यह्यह्यह्यअह्यवह्यह्य iघह्यह्यह्यह्य
Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यवह्यEह्यरं घह्यह्यह्यह्य iघह्यह्यह्यह्यह्य +{ह्यरिह्यह्यह्य म्य
Jह्यह्य|इ अह्यह्यह्यदु iह्य ह्यnडुह्यह्य +रह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्य Eह्यह्यह्यह्यह्य म्य
iघह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्य iघह्यह्यह्यह्यह्य अह्यह्यह्यदु iह्य नुडुह्यह्यह्य{ह्यह्य|इ
ह्यxह्यघह्यअह्यह्यह्यह्यदु घह्य Vह्यह्यसंh्य रं +ह्यEह्यरं ह्यह्य +रह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्य xह्यअह्यह्यरिह्य
Eह्यह्य +ह्यदु . रह्यनडुह्य +{ह्यह्यह्यह्यह्यरं Vह्यxह्य+ह्य{ह्यह्यह्यघह्य +ह्यवह्यEह्यरं
घह्यह्यह्यह्यह्य रह्यxह्यह्यह्यह्यह्य xह्य Pह्यiह्यह्य +ह्य{ह्यह्यह्यह्यरिह्य ह्यnडुखह्यह्यहE-
०७-१०-२००६ इह्यVह्यSघह्यह्य {ह्यjह्यह्यxह्यह्यह्यह्य +रह्य Eह्यह्यह्यह्यह्य +ह्यदु E,
रह्यहसंह्यह्य Vह्यxह्य+ह्य{ह्यह्यह्यघह्य +ह्यवह्यEह्यरं अदु hह्यरिह्य रह्यहसंह्यSघह्यह्य
+वघह्यIह्यह्यह्य xह्यअह्यह्यह्यEह्य Eह्यह्य +रह्यह्यह्यह्यह्यह्य रह्यnडुह्य +{ह्यह्यह्य
iघह्यह्यह्यSघह्यह्य +ह्यवह्यEह्यरंiह्य अह्यवह्यह्य घह्यiह्य xह्यरह्यह्यह्यह्यह्यह्य
+ह्य{ह्यह्यह्यह्यरिह्यह्यह्य +{ह्यह्यह्य ह्यxह्यEह्यह्यह्य Eह्यरिह्यघह्यह्यh्य घह्यiह्य +ह्यदु .

Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यवह्यEह्यरं घह्यह्यह्यSघह्यह्य +घह्यह्य|ह्यEह्यरंSघह्यह्य
Eह्यरिह्यxह्य म्यह्यह्यh्यह्य दु ह्यह्यरिह्य +ह्य{ह्यह्यह्यह्यrिह्यह्य अह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यवह्यEह्यरं
+ह्यवह्यह्यxह्यघह्यअह्य २००५ Sह्य Eह्यअह्य १९ (३) अह्यवह्यह्य

iह्यरंiह्याnडुखह्यरिह्यह्यरं ह्यnडुखह्यह्यहE- २७-१०-२००६ इह्यVह्य इह्यVघह्य
अह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यघह्यह्यMह्यह्यEह्यदु . मडुंiह्यघह्य +{ह्यह्यह्य Eह्यह्य +ह्यदु . घह्यह्य
-मडुंiह्यघह्य +{ह्यह्यह्यह्यअह्यवह्यह्य iघह्यह्यह्यह्य रह्यnडुह्य रह्यहसंह्यSह्य रह्यह्यSह्यह्य
Vह्यह्यhह्यरिह्यदह्यVह्यरिह्य म्य दु iह्या{ह्यरं रह्यरं {ह्यह्य +{ह्यह्यह्यह्यSह्य नडुJह्यह्य
Pह्यiह्य xह्यह्यदु . घह्यह्य |ह्यEह्यह्य Vह्यxह्य+ह्य{ह्यह्यह्यघह्य +ह्यवह्यEह्यरं
अदु hह्यरिह्य ह्यघह्यIह्यह्य रह्यहसंह्यSह्य +वघह्यIह्य +ह्यदु iह्य, दु iघह्यह्यह्यSह्य
अदु hह्यह्य ह्यnडुघह्यह्यरिह्यह्य Eह्यhह्यह्य +ह्यदु iह्य . +रह्य xह्यअह्यरिह्य Eह्यह्य
iघह्यह्यह्यह्य +ह्य{ह्यह्यह्यह्य अह्यरिह्य अह्यह्यह्यदु iह्यSह्य अह्यह्यMह्यह्य Eह्यघह्यअह्य
ुह्यह्यह्य +ह्यदु .

+ह्यVह्य Zह्यह्यह्यह्यह्य घह्यIह्यह्यह्यनडुह्यSघह्यह्य म्य +ह्य{ह्यह्यह्यh्य
घह्यह्यह्यSघह्यह्यh्य +रह्यह्य घह्यIह्यह्यह्यनडु अह्यह्यh्यघह्यह्यh्य +ह्यह्यह्य E,
iघह्यह्यह्यह्य iघह्यह्यह्यSघह्यह्य अह्यरिह्य +Vह्यह्यह्यह्यह्य अह्यह्यMह्यह्य Eह्यह्यह्य
अह्यह्यह्यदु iह्य iघह्यह्यह्यह्य Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यवह्यEह्यरं

यद्वाहSयद्वाहEबर्तिXह्य |ह्यह्य{ह्य Zह्यह्यपह्य xह्यह्यदु. iयद्वाहxह्यह्य
 Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यरु यद्वाहहSयद्वाहEबर्तिXह्य ह्यअह्यभह्यपह्यपह्य
 अह्यह्यह्यदु iह्य Jह्यह्यु]रु +ह्यदु . रह्यनडुरु अह्यह्यह्यदु iह्य Jह्यह्यु]रु +रह्यपह्यह्यह्यxह्यु
 iयद्वाहह्यह्य +ह्ययह्यह्युMह्यह्यरह्यअह्यह्युरु यद्वाह रह्यहसंह्युSयद्वाह
 अह्यJयद्वाहवयद्वाह{ह्यEह्यxह्यु रह्य. +xरह्यह्यरु अह्यह्यु.+ह्यरु}+.Jह्यह्यपह्यE
 यद्वाहह्यह्यह्य चह्यIह्यह्यhह्यE |ह्यह्यह्यह्यIह्यiह्य ह्यह्यह्यIह्यE अदु hह्यर्तिह्य ह्यनडुपह्यपह्य
 +xह्यारह्यह्यह्य |ह्यअह्यह्यhह्य{ह्यjह्य iयद्वाहहSयद्वाह रह्यहसंह्युअह्यvयह्यु
 ह्यनडुxह्यह्यह्यE- १२ Vह्यर्तिह्य, २००१ iह्यु ०१ अह्यु,२००४ यद्वाह
 Eह्यपह्यह्यह्यह्यvह्यअह्यvयह्यु “Eह्यो]एअयह्य]रु दह्युरह्यरह्य” ह्यरु Eह्यअह्यह्यह्यह्यरु
 +रह्यपह्यपह्यु ह्यxह्यMह्यह्यअह्यiह्य Eपह्यपह्यु +ह्यदु . +ह्य{ह्यपह्यह्यh्यरह्य
 अह्यह्यह्यदु iह्य नुडुiह्यह्यह्यxह्यह्य अह्यह्यjह्य रह्यनडुरु ह्यह्यIह्यE iयद्वाहहSयद्वाहEbुदु
 +xह्यारह्यह्यह्यरह्यह्यरु ह्यह्यxह्यह्यह्युiह्यxह्य अदु hह्यर्तिह्य Eह्यअह्यह्यह्यह्यरु
 +रह्यपह्यह्यह्यSह्य अह्यह्यह्यदु iह्य ह्यनडुपह्य +ह्यदु . nडुह्युxदु.दु. अह्यह्यह्यदु iह्यiह्यपह्य
 ह्यह्यरह्यह्यMह्यiह्य {ह्यह्यदु iह्यह्य, +ह्य{ह्यपह्यह्यh्यरह्यरु दु. अह्यह्यह्यदु iह्य Jह्यह्यु]रु
 +रह्यपह्यह्यह्यSह्यु ह्यह्य]खंह्य +ह्यदु . यद्वाहSह्यदह्यरु ह्युदह्यरु +ह्य{ह्यपह्यह्यh्यrह्यु
 iयद्वाहहSयद्वाह अह्यर्ति अह्यह्यह्यदु iह्यSयद्वाह +Vह्यह्यह्यiह्यपह्य
 अह्यह्यह्यMह्यiह्यपह्यपह्य रह्यनडुरु ह्ययह्यh्यE रह्यहSह्य अह्यह्यxयह्यiह्युSह्य
 रह्यह्यIह्यह्यह्यEiह्य |ह्यiह्य नुडुJह्यपह्य iयद्वाहह्यxह्यह्य ह्यअह्यभह्यपह्य
 xह्यरह्यपह्यह्यह्यSह्यु iयद्वाहह्यxह्य +ह्ययह्यह्युMह्यह्यरह्यअह्यह्युरु रह्यह्यह्यMह्यiह्यपह्य.
 +ह्य{ह्यपह्यह्यh्यrह्यरु Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यरु यद्वाहह्यxह्य ह्यनडुपह्यपह्य
 अह्यह्यह्यदु iह्य +यह्यह्य |ह्यEह्यरु +vह्यह्यह्य]रु ह्य Jह्यह्यु]रु +रह्यपह्यह्यह्यअह्यर्ति
 Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यरु यद्वाहहSयद्वाहह्यरु अह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यरु
 +ह्यvह्यह्यxह्ययह्यअह्यh्यiह्यपह्य iह्यrिह्यर्तिडु |ह्यअह्यह्यhह्यु Eह्ययह्यह्यह्यह्यदु.
 Eरुह्यह्यह्यSह्य iयद्वाहह्यxह्य यद्वाह यद्वाH्मह्यह्यनडुह्यअह्यvयह्यु {ह्यiह्यु
 +ह्ययह्यह्युMह्यह्यरह्य ह्यह्यxह्यh्यiह्य Eपह्य +ह्यदु .

Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य +ह्यvह्यEह्यरु यद्वाहहSयद्वाहह्यiह्यरु +रह्यह्य
 यद्वाH्मह्यह्यनडु Eरुह्यह्यह्यiह्य +ह्यपह्यह्य E, iयद्वाहह्यxह्य iयद्वाहहSह्यु अदु hह्यhह्यु
 पह्युJह्य रह्य{ह्यh्यiह्य +ह्ययह्यह्युरह्य रह्यह्यनडुरु Eपह्यु +रह्यपह्यह्यह्यअह्यर्ति iह्यह्युSह्य
 iयद्वाहहSह्यह्य यद्वाH्मह्यह्यनडु रह्यअह्यVह्यर्तिह्य यद्वाह्युMयह्य ह्यह्य]खंह्य iह्यह्यु
 ह्यxह्यhह्यह्यह्य +ह्ययह्यह्युMह्यह्यxह्यु tह्यह्यह्य.

V ह्यxह्यअह्यह्यदृ iह्य + ह्यvह्यEह्यः यह्यह्यह्य + ह्यघह्यह्युMह्यह्यEभुठु
 nडुह्यJह्यफह्य Eुफह्यह्यह्य ह्युJह्य Jह्यफह्यह्यह्यह्यह्यह्यवह्यु + स्तु अदृ]खह्यु + ह्यदु
 E, स्तुहदह्यह्यह्यह्य ह्यघह्यह्यE रह्य. + हस्तुह्यः अह्यह्यु. + ह्यः + Jह्यह्यफह्यE
 यह्यह्यह्यह्य iयह्यह्यह्यSयह्यह्य यह्यह्यह्युअह्यवह्यु ह्यनडुह्यह्यह्यE- १२-०६-२००१ iह्यु
 ह्यनडु. ०१-०५-२००४ {ह्यघह्यह्यह्य ह्यमह्यxह्यह्यह्युह्यह्य ह्यघह्यह्यE अदृ hह्यह्यह्य
 Eह्यअह्य Eुफह्यु + स्तुह्यह्य iयह्यह्यह्यह्यह्य दृ यह्यह्य Eह्यह्यह्यSह्यु + xह्यह्यह्यह्य
 |ह्यअह्यह्यह्यह्य{ह्यjह्य नुडुह्यघह्यह्यह्य + ह्यफह्युफह्यु + ह्यदु . स्तुह्यनडुह्य ह्यघह्यह्यE
 ह्यमह्यxह्यह्यह्युह्यह्य iह्यह्यह्यह्यह्यः यह्यह्यह्यह्यह्यE Eह्यघह्यह्य Eह्यह्य
 + स्तुह्यह्यह्यह्यह्य iयह्यह्यह्यSह्यु ह्यxह्यघह्यह्य {ह्यjह्य, यह्यह्यह्यह्यः दृ Vह्यः
 दृ ह्युह्यघह्यह्यSह्यह्य + दृ म्हाह्यफह्य, स्तुह्यSह्य अह्यह्यxघह्यह्यह्य म्हा म्हाघह्यह्यE
 अह्यह्यxघह्यह्यह्य म्हा स्तुह्य ह्यघह्यह्यE अदृ hह्यह्यह्य Eह्यघह्यह्य Eुफह्यह्यह्यSह्यह्य
 iह्य{ह्यह्यघह्यफह्य + ह्य{ह्यफह्यह्यह्यह्य नुडुह्यघह्यह्यSह्यह्य |ह्यघह्य = नडुह्यह्यह्यह्य
 xह्यह्यदु. Eह्यःह्य स्तुह्यनडुह्य ह्यघह्यह्यE ह्यमह्यxह्यह्यह्युह्यह्य iह्यह्यह्यह्यह्यः
 + स्तुह्यह्यह्यह्यह्यह्य iयह्यह्यह्यSयह्यह्य स्तुह्यनडुह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्य दृ ह्य |ह्यसंह्यह्यह्य
 iयह्यह्यह्यह्य ह्यघह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्यEह्यः, + ह्यःह्य Mह्यह्यदह्यह्यनडु यह्यह्यह्यSयह्यह्यEभुठु
 {ह्यह्य ह्यमह्यफह्यह्य xह्यह्य iह्यह्य. यह्यह्यSह्य दह्यःह्यदह्यः + ह्य{ह्यफह्यह्यह्य
 यह्यह्यह्यSयह्यह्यEभुठुह्य |ह्यह्य{iह्य Zह्यह्यफह्युफह्यु ७०/-५{ह्यघह्यह्य{ह्यE
 iयह्यह्यह्यह्यह्य अह्यह्यह्यदृ iह्य नुडुह्यघह्यह्य{ह्यह्य} {ह्यह्यसुखVह्यJह्यSह्यह्य २५/-
 ५{ह्यघह्यु Jह्यSह्यह्य Zह्यह्यफह्यह्य. = ६फह्युफह्यु ४५/-५{ह्यघह्यु अह्यह्यxह्य+ह्यbह्यदुःxह्यु
 {ह्यह्य ह्यह्यह्य iह्यु ह्यनडुह्यह्यह्यE- १९-१०-२००७ ह्युVह्य + ह्य{ह्यफह्यह्यह्यxह्यु
 स्तुह्यEह्यःफह्यु + ह्यदु . iयह्यह्यSह्यदह्यःह्युदह्यः यह्यह्य फह्युJह्य
 यह्यह्यह्यनडुह्यअह्यवह्यु iयह्यह्यह्यह्य + ह्यघह्यह्युMह्यह्यह्य + स्तु
 ह्यxह्यनडुह्यह्यह्यह्यह्यह्य + ह्यhह्यफह्यु + ह्यदु E, + ह्य{ह्यफह्यह्यह्य म्हा iयह्यह्यह्यSह्य
 दह्यदृ hह्य दृ नडुह्युPह्युदृ, Bह्य. Bह्य. स्तु. bदृ. Bbदृ. दृ |ह्यह्यघह्यह्यह्यह्य ह्यघह्यह्यE
 अदृ hह्यह्यह्य = kह्यह्यह्य + ह्यदु iह्य. iयह्यह्यह्यह्य यह्यह्य ह्यघह्यह्यह्य स्तुह्यसंह्युEभुठु
 xह्यह्युEह्यSह्य अह्यह्यMह्यह्य Eुफह्यु दृ ह्युह्य. {ह्यःह्य iह्यह्यह्यह्यह्यxह्यु iयह्यह्यह्यह्यह्य
 xह्यह्युEह्य xह्य ह्यनडुह्यफह्यह्यह्यह्यह्य iयह्यह्य स्तुह्यसंह्युह्य jह्यह्यह्य नुडुह्यघह्यह्यह्यह्य
 अह्यह्यह्यदृ iह्यSयह्यह्य + ह्यvह्यEह्यःह्यSह्यह्य + ह्य{ह्यफह्यह्यह्य दृ nडुह्यघह्यह्युMह्य
 Eह्यह्य + ह्यदु .

+ह्यघह्यह्युMह्यह्यह्य = {ह्यफह्यदह्य Eुह्य नुडुह्यघह्यह्यह्य + ह्यफह्युफह्य
 Eह्यMह्यनडु{ह्यjह्यु म्हा नडुह्युxदृ. दह्यह्यVह्यSह्यह्य यह्यह्यह्यनडु BुEह्यह्य + स्तु

ह्यनङ्गुस्त्वर्धिया यहािह्यु ई, अह्याभ्यांहा +ह्य{ह्यपह्याह्यार्ध्याह्यु Vघह्याह
 ह्यघह्याह्यईह्यह्यमह्यरह्यघह्य अह्यह्यह्यदु िह्य अह्यह्यMह्यह्यमह्यपह्य दृ ह्यािह्य. िघह्याह
 ह्यघह्याह्यईह्यरह्य रह्यानङ्गुः रह्यहसंह्युह्यु ह्यमह्यXह्यह्यमह्यािह्यXह्य िह्यांमह्यह्यमह्यः
 यहाह्यह्यह्यई |ह्यह्यघह्याह्यह्य ह्यघह्याह्यई अदृ ह्यर्धिया ह्युअह्यह्यह्यई ह्यनङ्गुपह्य
 दृ ह्यािह्य. िघह्याह्यह्यSह्य ह्युअह्यह्यह्यई ह्यXह्यघह्यअह्यािह्य Xह्यरह्यपह्यह्यह्यXह्यु
 रह्यहसंह्युह्यु िघह्याह्यह्यSघह्याह्यईbर्धिया Vह्यर्धिया ह्युघह्याह्यSह्यह्य +दृ म्यह्यपह्य
 िह्यरह्युSह्य िघह्याह्यह्यSघह्याह्य दह्यह्यदह्यांह्यािह्य ह्यघह्याह्यhह्यह्यह्यVह्यईह्यर्
 +ह्यरह्य Mह्यह्यदह्याह्यनङ्गु घह्याह्यह्यSघह्याह्यईदृ रह्यह्यSह्य अह्यह्यXघह्यांहाह्य,
 म्यघह्यCiह्यई अह्यह्यXघह्यांहाह्य म्य रह्यदृ ह्यघह्याह्यई अदृ ह्यर्धिया ईह्यघह्याह्य
 ईपह्यह्यह्यSह्यह्य िह्य{ह्यह्यघह्यपह्य घह्याह्य दह्यह्यदह्यांहाह्यSह्यह्य |ह्यसंहाह्यमह्य
 {ह्यह्य रह्यमह्यपह्यह्य Xह्यमदृ िह्यह्य. रह्यानङ्गुः रह्यह्यSह्यअह्यह्यXघह्यांहाह्युSह्यह्य |ह्यसंहाह्यमह्य
 ह्यघह्याह्यhह्यह्यह्यVह्यईह्यर् घह्याह्यह्यSघह्याह्यईदृ अह्यर्धियांहाह्य {ह्यह्य रह्यमह्यपह्यह्यSह्य
 Xह्यरह्यपह्यह्यह्यXह्यु िघह्याह्यह्यSह्य रह्यांघह्यांहाह्य +ह्य{ह्यपह्याह्यार्ध्याह्य िघह्याह्यह्यXह्यु
 नुङ्गुघह्याह्यSह्यह्य |ह्यघह्यSह्य =नङ्गुदह्याह्यंहाह्य Xह्यह्यदृ. +ह्य{ह्यपह्याह्यार्ध्याह्य
 िघह्याह्यह्यXह्यह्य अह्यह्यह्यदु िह्य नुङ्गुघह्याह्य{ह्यह्य}Sह्यह्य {ह्यह्युसंख्यSह्यह्य Jह्यSह्यह्य
 म्यMह्यभंहाह्य =मह्यह्यर्ध्यांहाह्य =CEअह्य अह्यह्यXह्य+ह्यbह्यदृXह्यु {ह्यह्य रह्यमह्यपह्य
 +रह्यर्धिया िघह्याह्य =CEअह्युSह्य +ह्य{ह्यपह्याह्यार्ध्याह्य घह्याह्यह्यXह्य रह्यर्धियांहाह्य ईपह्युपह्य
 +ह्यदृ.

रह्यानङ्गुः रह्यहसंह्युह्यु ह्यमह्यXह्यह्यमह्यािह्यXह्य िह्यांमह्यह्यमह्यः रह्यहदह्यह्यVह्यांहा
 ह्यघह्याह्यईह्यपह्याह्य (रह्य. +हरह्यह्यर् अह्यह्युदु अह्यह्यनङ्गु +ह्यह्यर् +.Jह्यह्यह्यपह्यई)
 घह्याह्यह्यSह्य ह्यमह्यXह्यह्यमह्यािह्यXह्य िह्यांमह्यह्यमह्यः Vह्य ह्युअह्यह्यह्यई ह्यनङ्गुपह्य +ह्यदृ
 िघह्याह्यSघह्याह्य म्य रह्यहसंह्युअह्यVघह्यु रह्यहसंह्युSघह्याह्य रह्यह्यSह्यमह्यह्यह्यXह्यह्य
 Vह्यXह्य+ह्य{ह्यपह्यघह्य +ह्यVह्यईह्यर् अदृ ह्यर्धिया ह्युअह्यह्यघह्याह्यSह्यु ह्यघह्याह्यhह्य
 रह्यह्यSह्यह्यपह्यईह्यह्यXह्य म्युभ्युह्युभ्यु +ह्यनुङ्गुघह्य ह्यनङ्गुपह्यु +रह्यांहाह्यह्यXह्यह्य
 नुङ्गुJह्यपह्य रह्यहसंह्युSह्यु +Vघह्याह्य दृ िघह्याह्यह्यSघह्याह्यईbर्धिया
 Vह्यXह्य+ह्य{ह्यपह्यघह्य +ह्यVह्यईह्यर् अदृ ह्यर्धिया ह्युअह्यह्यपह्युपह्यु +ह्यदृ िह्य.
 घह्याह्यSह्य म्यVह्यांहाह्य ह्यघह्याह्यhह्य ={ह्यरह्यह्यSह्यह्यपह्यई, +ह्यरह्य Mह्यह्यदह्याह्यनङ्गु
 घह्याह्यह्यXह्य िह्य{ह्यह्यरह्यर्धिया +ह्यमह्यघह्याई म्यह्य}अह्यह्यह्यरह्य Sह्यह्यईह्य ईXह्य
 घह्याह्य ह्यघह्याह्यhह्य रह्यहसंह्युमह्यः ईह्यघह्याह्यह्यह्यदृ. ईरह्यमह्य.

V ह्यxह्यह्यह्यह्यदृ iह्य +ह्यvह्यEह्यr यह्यह्यहSयह्यह्यEह्युठु = {ह्यपह्यदवह्य
 +रह्यपह्युपह्य अह्यह्यह्यदृ iह्य iयह्यह्यह्यह्य +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य ह्यnडुपह्य +ह्यदु . ॐ
 रह्यहदह्यह्यह्यह्यह्य ह्यह्यह्यह्यEह्यSयह्यह्य vह्यार्ह्य +दु म्हाह्यपह्यह्यSह्य |ह्यांह्य,
 म्हाH्Mह्यांह्य रह्यहSह्यअह्यह्यxयह्यांह्यह्य <iयह्यह्यnडु दह्यह्यदह्यांह्य
 +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य अह्यह्यह्यदृ iह्य नुडुंह्यह्यह्यह्यह्य Eह्युह्यह्यांह्युदु, दह्यह्यस्यह्य Eुपह्यु
 xह्यह्यदृ, iह्यु दह्यह्यस्यह्य iयह्यह्यह्यह्य +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य अह्यह्यह्यदृ iह्य
 नुडुंह्यह्यह्यह्यह्य Vह्यr Eुपह्यु +रह्यांह्यु iह्यr iह्यु +ह्यvह्यE =ह्यSह्यांह्य `रुपह्यु
 +रह्यांह्यु. iयह्यह्यह्यह्य +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य ह्यnडुपह्युपह्यह्यह्य ह्यnडुxह्यह्यह्यE- ०७-०९-
 २००६ rह्युVह्यSयह्यह्य {ह्यjह्यह्यSह्यु +मह्यपह्यह्युEह्य Eरंह्यह्य iयह्यह्यह्यह्य
 +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य +vह्यह्यह्य}रु अह्यह्यह्यदृ iह्य ह्यnडुपह्य, +रह्यु रह्यEरंह्यिनडुयह्यह्यह्यह्य
 म्हाह्य]खंह्यु Eह्यrह्य यह्यह्य {ह्यjह्यह्यअह्यvयह्यु iयह्यह्यह्यह्य +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यSयह्यह्य
 अह्यार्ह्य +Vह्यह्यह्यांह्यपह्य <iह्यr अह्यांह्य रह्यह्यnडुदह्यह्यह्यांह्य Eह्युह्यह्यांह्युदु, दह्यह्यस्यह्य
 Eुपह्यु xह्यमदृ iह्यु. iह्य अह्यह्यह्यदृ iह्य Vह्यr Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदृ iह्य +ह्यvह्यEह्यr
 यह्यह्यहSयह्यह्यEह्युठु = {ह्यपह्यदवह्य xह्यमदृ iह्य iह्यr iयह्यह्यह्यह्य iयह्यह्य |ह्यअह्यह्यह्यह्यु
 +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य यह्यह्य {ह्यjह्यह्यांह्य Eह्यह्यमह्यपह्यु +रह्यांह्यु iह्यr
 +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यSह्यह्य Mह्यr रह्यअह्यVह्य Zह्यह्यपह्यह्य xह्यरह्यांह्यह्य.
 +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यSयह्यह्य =मह्यह्यrंह्य अह्यांह्यमह्यr iयह्यह्यह्यह्य +ह्यांह्यह्य
 +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यरह्य दु +ह्यनुडुयह्य ह्यxह्यMह्यह्यह्यह्यांह्य दु ह्यांह्यह्यSह्य ७
 ह्यnडुमह्यरह्यह्यSयह्यह्य +ह्यांह्य ह्यमह्यxह्यह्यअह्यार्ह्यह्यह्य अह्यह्यह्यदृ iह्य |ह्यमह्य, +रह्यु
 +ह्यनुडुयह्यांह्य Eरंह्यह्यह्यांह्य यह्यांह्य +ह्यदु . +ह्य{ह्यपह्यह्यार्ह्यxह्यु
 अह्यह्यxह्य+ह्यbह्यदृxह्यु rCEअह्य {ह्यह्य `इह्यमह्यपह्यह्यह्यxह्यह्यांह्यr
 +ह्यvह्यह्यxह्ययह्यअह्यह्यह्यnडुह्यrु ह्यमह्यह्यदृ iह्य Eुपह्युपह्यह्यह्य
 Eह्यपह्यह्यमह्यvह्यअह्यvयह्यु Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदृ iह्य +ह्यvह्यEह्यr यह्यह्यह्यह्य
 iयह्यह्यह्यह्यह्य अह्यह्यह्यदृ iह्य {ह्यrह्यमह्यपह्यह्यह्यSह्यु ह्यnडुरह्यार्ह्यह्य यह्यांह्यु.
 म्हाrुपह्य ह्यमह्यमह्युSह्यxह्यह्यSयह्यह्य {ह्यह्य-ह्यह्यदह्यार्ह्यह्यमह्यr +{ह्यपह्यह्यार्ह्यSह्यु
 +{ह्यपह्य +ह्यह्यांह्य: अह्यह्यxयह्य Eरंह्यह्यह्यांह्य यह्यांह्य +ह्यदु . रह्यदह्यदह्य
 Jह्यह्यपह्यपह्य |ह्यअह्यह्यह्यह्यु ह्यxह्यhह्यह्यह्य {ह्यह्यrंह्य Eरंह्यह्यह्यांह्य यह्यांह्य +ह्यदु .

निर्णय

१. अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस, प्रथमतः दिलेली माहिती वगळून उर्वरित सर्व माहिती, हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसांच्या आत साक्षांकित करून व विनामुल्य द्यावी.

औरंगाबाद

दिनांक- ०५-११-२००७

(वि.बा.बोरगे)

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

८. श्री.देशमुख मंहमद हारुण अमिन मियाँ, सराफा मार्केट सिल्लोड, जि.औरंगाबाद.
९. जनमाहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, अब्दुल गफूर ऊर्दू प्राथमिक शाळा आझादनगर, सिल्लोड, जिल्हा-औरंगाबाद, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
१०. जनअपिलीय अधिकारी तथा सचिव, मौ.मंहमद अली जोहर एज्युकेशन सोसायटी, सिल्लोड, जिल्हा-औरंगाबाद, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
११. शिक्षण उपसंचालक, औरंगाबाद, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
१२. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
१३. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६२६

निर्णय दिनांक- ०५-११-२००७.

श्री.दे.म.अकोलकर, : अपिलार्थी
३३, (अ) 'रेणुका', छत्रपती नगर,
गारखेडा, औरंगाबाद.

विरुध्द

१. माहिती अधिकारी : प्रतिवादी
महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ,
डॉ.आनंदराव नायर मार्ग, मुंबई.
२. जनअपिलीय अधिकारी
राज्य परिवहन मध्यवर्ती कार्यालय, मुंबई.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०५-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे
घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.दे.म.अकोलकर (यापुढे त्यांना अपिलार्थी

|ह्यह्य{िह्य Zह्यह्यप्ल्य xह्यह्यट्ट. iह्य|ह्यह्यह्य{ह्य iघह्यह्यह्यxह्य |ह्यvह्यह्यxह्य स्ह्यह्यSह्यह्य
 ({ह्यह्यह्यह्यट्ट xह्य) अह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्य, अह्यह्यह्यह्य<ह्य घह्यह्यह्यSघह्यह्यEह्यट्ट
 ह्यnडुह्यह्यह्यE- ०४-१०-२००६ ढह्यVह्य घह्यह्यSह्य ह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्य
 Eुप्ल्यह्यह्यह्य ह्यxह्यह्यह्यnडुह्यह्यह्य स्ह्यह्यnडुह्यह्यह्यह्यह्य iघह्यह्यह्यxह्यह्य ढह्यVघह्य
 अह्यह्यMह्यह्य {ह्यह्यह्यह्यट्ट xह्य अह्यह्य ह्यअह्यह्यह्यट्टु*ह्यSह्य ह्यnडुह्यह्यह्यE- १८-०१-
 २००७ ढह्यVह्यSह्य {ह्यjह्य |ह्यह्य{िह्य Zह्यह्यप्ल्य +ह्यट्ट . iघह्यह्यअह्यvघह्य
 iघह्यह्यह्यxह्यह्य +स्ह्य E*ह्यह्यह्यघह्यह्यह्य +ह्यप्ल्य +ह्यट्ट E, “ह्यnडुह्यह्यह्यE-
 २६/२७-६-२००४ ढह्यVह्य |ह्यह्यह्यह्यh्यiह्य Zह्यह्यप्ल्यप्यह्यह्य Vह्यह्यह्यट्ट ढह्यांह्यह्य
 +xह्यह्यह्यxह्य |ह्यह्य{िह्य Zह्यह्यप्ल्यप्यह्यह्य +Vह्यह्यह्यSह्य Uअह्यxह्यxह्य
 E*ह्यह्यह्यह्य +ह्यप्ल्य. Vह्यह्यह्यट्ट ढह्यांह्यअह्यvघह्य xह्यअह्यह्यh्यिडु Eुप्ल्यह्यह्यह्य +|इ
 ह्य चह्यांह्य {ह्यh्यह्य E*ह्यह्यह्य-घह्यह्य {ह्यह्यjह्य =अह्यnडुह्यह्यह्यह्यSह्य
 ह्यnडुह्यह्यह्यE- २४-१२-२००६ ढह्यVह्य प्ल्यJह्य Sह्यह्यह्यSह्यह्य Pह्यह्यघह्यह्यह्य
 +ह्यप्ल्य. प्ल्यJह्य Sह्यह्यह्यSह्यह्यह्य Mह्यh्यह्यह्यkह्यह्यह्य {ह्यह्यjह्य `इप्ल्यह्यह्यह्य
 =अह्यnडुह्यह्यह्यह्यअह्यह्यह्यh्यिह्य ह्यh्य Vह्यह्यMह्यह्यह्यSघह्यह्य
 +ह्यह्यह्यघह्यEiह्यxह्यह्यह्यह्य स्ह्यnडुह्यSह्य {ह्यnडु ढह्यh्यघह्यह्यह्य घह्यh्यह्यह्य
 +ह्यट्ट iह्य.”

Vह्यxह्यअह्यह्यह्यह्यट्ट iह्य +ह्यvह्यEह्यह्य ह्य Vह्यxह्य +ह्य{ह्यप्ल्यघह्य +ह्यvह्यEह्यह्य
 +ह्यVह्य +ह्यघह्यह्यMह्यह्यह्यअह्यह्यह्य iघह्यह्यह्यSह्य अट्ट hह्यह्यह्य
 अह्यह्यह्यh्यघह्यह्यह्यह्यह्य इ ह्यह्यh्यh्यh्य{ह्यह्यह्यh्यxह्यMह्य Mह्यह्यह्यट्ट Vह्यह्य +ह्यट्ट iह्य.
 iघह्यह्यह्यSघह्यह्य +xह्य{ह्यह्यह्यह्यSह्य +ह्यघह्यह्यMह्यह्यह्यह्य स्ह्यJह्यnडु xह्यह्यnडु
 Pह्यह्यघह्यह्यह्य घह्यह्य +ह्यट्ट . iघह्यह्यह्यxह्य +ह्य{ह्यप्ल्यह्यह्यह्यह्य iघह्यह्यह्यSघह्यह्य
 अह्यह्यह्यट्ट iह्यSघह्यह्य +Vह्यह्यह्यह्य ह्य +{ह्यप्ल्य +Vह्यह्यह्यह्य Eह्यh्यह्यघह्यह्यट्ट.
 |ह्यEह्यह्य |ह्यह्यह्यह्यह्यh्यnडु xह्य nडुह्यह्यh्य अह्यह्यह्यट्ट iह्य +ह्यvह्यEह्यह्य
 +ह्यvह्यह्यxह्यघह्यह्यह्य २००५ Sह्यह्य BE |ह्यEह्यह्य +ह्यअह्यह्यh्यxह्य Eुप्ल्यह्यह्यSह्य
 ह्यnडुह्यह्यh्य घह्यह्य +ह्यट्ट . iघह्यह्यह्यxह्य +ह्य{ह्यप्ल्यह्यह्यह्यSघह्यह्य अह्यh्य
 +Vह्यह्यह्यह्य =kह्यह्य ह्यnडुह्यह्य xह्यह्यट्ट. iघह्यह्यह्यSघह्यह्य +{ह्यप्ल्यह्यह्यह्य
 स्ह्यxह्यह्यह्यh्य Pह्यह्यह्यप्ल्य xह्यह्यट्ट. Bह्यह्यh्यSह्य xह्यह्यट्ट iह्यह्य, ढह्यVघह्य
 अह्यह्यह्यट्ट iह्य +ह्यघह्यह्यMह्यह्यSघह्यह्य स्ह्यxह्यह्यह्यh्यह्यह्य iह्य
 ह्यह्यh्यh्य{ह्यह्यह्यh्यh्यMह्य Mह्यह्यह्यट्ट Vह्यह्य ढह्यट्ट प्ल्य. iघह्यह्यह्यSघह्यह्य घह्यह्य
 Eह्यh्यh्यh्यh्य iघह्यह्यह्यxह्य iघह्यह्यह्यSघह्यह्य Eह्यघह्यह्यह्यह्यह्यह्यह्य Eह्यह्यह्यह्य
 {ह्यह्यघह्यh्यh्यh्यSह्यह्य +ढह्यह्यह्य ह्य +Iह्यअघह्य दह्य{ह्यह्यह्यह्य<ह्यSह्य ह्यह्यh्य

संहारोऽप्युपेत्य + ह्यदु . + ह्य{ह्यपह्यह्यार्हस्य ह्यमह्यदु iह्य अह्याnड्वांश्यांश्च ईह्युह्यांश्च
 अह्यह्यदु iह्य xह्य ह्यnड्वाप्यह्यह्यxह्यु iघह्यह्यघह्यह्युMह्यु
 + ह्यvह्यह्यxह्यघह्यअह्यह्यांश्चपह्य ईपह्यअह्य ७ (१) Sह्यह्य द्रह्यहMह्य ईपह्यह्यह्यxह्यु
 Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य + ह्यvह्यईह्यः दु घह्यह्य |ह्यईरह्य अह्यह्यदु iह्य + ह्यvह्यईह्यः
 + ह्यvह्यह्यxह्यघह्यअह्यह्यांश्चपह्य ईपह्यअह्य २० (१) + xह्यघह्यु घह्यह्यसंह्य
 ईरह्यमह्यघह्यह्यSघह्यह्य ईह्यघह्यह्यह्यह्यदु र्ह्य {ह्यह्यjह्य `ऋiह्यह्यांश्च. iह्युमृ ह्य + र्ह्यु
 + ह्यnड्वायह्यiह्य ईरह्यघह्यह्यांश्च घह्युंश्चु ई, iघह्यह्यह्यxह्य घह्यह्य |ह्यईरह्य
 + ह्य{ह्यपह्यह्यार्हस्य ह्यमह्यदु iह्य अह्याnड्वांश्यांश्च अह्यह्यदु iह्य xह्य
 ह्यnड्वाप्यह्यह्यदह्यqड्वाप्य iघह्यह्यह्यSघह्यह्यह्यः २५०/- पह्यघह्यु घह्यह्य|ह्यअह्यह्यह्यु
 BEर्हिह्य २५०००/- (BEर्हिह्य पह्यघह्यु {ह्यह्यSह्यमह्यरह्य दु Vह्यह्यः) <iह्यई
 चह्यह्यसंह्य ईह्य पह्यह्यमह्यार्िह्यघह्यु, घह्यह्यSह्यह्य Jह्यपह्यह्यरह्यह्य iघह्यह्यह्यxह्य दु
 + ह्यnड्वायह्य |ह्यह्य{iह्य दु ह्युंश्चुह्यSह्य BE अह्यह्यदु xघह्यह्यSघह्यह्य + ह्यांश्च
 + ह्यघह्यह्युMह्यह्यरह्य पह्युJह्य र्ह्यपह्यह्यांश्च र्ह्यह्यnड्वा ईरह्यमह्यह्य. र्ह्यh्यnड्वा
 Jह्यपह्यह्यरह्यह्य ह्यमह्यदु iह्य अह्याnड्वांश्यांश्च |ह्यह्य{iह्य xह्य Zह्यह्यप्यह्यह्यरह्य
 Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य + ह्यvह्यईह्यः घह्यह्यह्यSह्यु घह्यह्य |ह्यईरह्य ईह्यदु. दु
 अदु hह्यह्यु xह्यह्यदु, + र्ह्यु र्ह्यअह्यVह्यर्िह्य र्ह्यh्यnड्वा + ह्यnड्वायह्य
 + ह्यघह्यह्युMह्यह्यांश्च + ह्यiह्यअह्य ईरह्यघह्यह्यांश्च घह्यु<ह्यपह्य.
 iघह्यह्यSह्यदह्यःह्युदह्यः Vह्यxह्य+ ह्य{ह्यपह्यघह्य + ह्यvह्यईह्यः घह्यह्यह्यxह्य
 + ह्य{ह्यप्यह्यह्य ईह्यह्यमह्यह्य{ह्यर्िह्यअह्यvघह्यु]र्ह्यभह्य]र्ह्यभ ईपह्यह्यह्यSह्यु म्हाः
 ह्यमह्यह्युSह्यxह्यह्यअह्यvघह्यु संहारोऽप्युपेत्य + ह्यदु . iघह्यह्यह्यSघह्यह्य + चह्यह्य
 |ह्यईह्यःSघह्यह्य ईह्यघह्यह्य{ह्यvnड्वांश्यांश्च xह्यह्यnड्वा र्ह्यह्यSह्यमह्य ({ह्यह्यःमह्यदु xह्य)
 घह्यह्यह्यxह्य घह्य|ह्यह्यघह्यह्युMघह्यह्यःiघह्यह्य Pघह्यह्यमह्य, + र्ह्यु iघह्यह्यह्यxह्यह्य
 र्ह्यर्िह्यSह्यांश्च ईरह्यघह्यह्यांश्च घह्युंश्चु + ह्यदु . iघह्यह्यSह्यदह्यःह्युदह्यः
 Vह्यxह्यअह्यह्यह्यदु iह्य + ह्यvह्यईह्यः घह्यह्यह्यxह्य + ह्य{ह्यपह्यह्यार्हस्य iघह्यह्यह्यxह्य
 र्ह्यh्यnड्वाद्रह्यघह्य |ह्यईरह्यह्यह्यअह्यvघह्यु |ह्य|ह्यअह्य + Vह्यह्यह्यmड्वाह्यदु
 अह्यह्यह्यMह्यांश्चपह्युपह्य र्ह्यह्य{ह्यर्िह्यह्य अह्यह्यदु iह्य iघह्यह्यह्यxह्यह्य दु + ह्यnड्वायह्य
 ह्यxह्यMह्यह्यअह्यiह्य Zह्यह्यप्यह्यह्य{ह्यह्यरह्यर्िह्य १० ह्यnड्वामह्यरह्यह्यSघह्यह्य + ह्यांश्च
 ह्यमह्यxह्यह्यअह्यर्िह्यह्य म्हा र्ह्यह्यIह्यह्यह्यईह्य ईxह्य {ह्यःमह्यह्यमह्य + र्ह्युदु. {ह्यnड्वा
 + ह्यnड्वायह्यiह्य ईरह्यघह्यह्यांश्च घह्युंश्चु + ह्यदु .

म्हणूनच ह्याम्हणुसहस्रहस्रसहस्रसहस्र {हस्रहस्रहस्रहस्रहस्रहस्र + {हस्रहस्रहस्रहस्रहस्र
+ {हस्रहस्र हस्रहस्रहस्रहस्र E'hहस्रहस्रहस्र हस्रहस्रहस्रहस्र +हस्रहस्र . हस्रहस्रहस्रहस्र Jहस्रहस्रहस्रहस्र
|हस्रहस्रहस्रहस्रहस्र हस्रहस्रहस्रहस्रहस्र {हस्रहस्रहस्रहस्रहस्रहस्रहस्र E'hहस्रहस्रहस्रहस्र हस्रहस्रहस्रहस्रहस्र +हस्रहस्र .

निर्णय

१. अपीलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे.
२. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपीलार्थीस, त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १० दिवसाचे आत साक्षांकित करून विनामूल्य पुरवावी.

औरंगाबाद.

(वि.बा.बोरगे)

दिनांक- ०५-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

१४. श्री.दे.म.अकोलकर, ३३ (अ), [रेणूका], छत्रपतीनगर, गारखेडा परिसर, औरंगाबाद- ४३१००५.
१५. जनमाहिती अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ, मध्यवर्ती कार्यालय, महाराष्ट्र वाहतूक भवन, डॉ. आनंदराव नायर मार्ग, मुंबई-८. यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी. (By R.P.A.D.)
१६. जनअपिलीय अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ, मध्यवर्ती कार्यालय, महाराष्ट्र वाहतूक भवन, डॉ. आनंदराव नायर मार्ग, मुंबई-८. यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी. (By R.P.A.D.)
१७. प्रधान सचिव(परिवहन) मंत्रालय, मुंबई-३२, यांना या निकालपत्रातील संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
१८. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
१९. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५७८

निर्णय दिनांक ०६-११-२००७

१ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, : अपिलार्थी
मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना

२ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे,
मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड,
जिल्हा जालना

३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके,
मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा उप अभियंता,
जिल्हा परिषद लघुपाटबंधारे (सिंचन)
उपविभाग, अंबड,
जिल्हा जालना

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा उपविभागीय अभियंता, लघुपाटबंधारे
(सिंचन), जिल्हा परिषद, उपविभाग, अंबड
जिल्हा जालना

प्रत्यक्षात : जन माहिती अधिकारी : उप अभियंता, जिल्हा परिषद सिंचन, उपविभाग
अंबड, जिल्हा जालना

जन अपिलीय अधिकारी : कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद सिंचन विभाग,
जालना

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०६-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, ज्ञानदेव गणपराव सुबुगडे, श्रीमंत विश्वनाथराव शेळके (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता, जिल्हा परिषद सिंचन, उपविभाग अंबड श्री. बाबासाहेब नाथाजी सानप (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत तर जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद सिंचन विभाग हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक २०-०४-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील रोजगार हमी योजने अंतर्गत सन २००३-०४, २००४-०५ या कालावधीतील खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

“ आपल्या कार्यालयामार्फत अंबड तालुक्यात रोहयोची कामे झाली आहेत. त्या कामांची सद्याची परिस्थिती काय ? आपल्या कार्यालयामार्फत या वर्षात किती रक्कम खर्च झाली आहे, त्याची कामनिहाय यादी तसेच त्या कामावर उपस्थित असलेल्या मजुरांची संख्या, गाव व नांवनिहाय, त्यांना दिलेल्या कामाचा मोबदला नगदी व धान्य स्वरूपात व हजेरीपटाची नक्कल. ”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीने या अर्जामध्ये त्यांना हव्या असलेल्या माहितीचे वर्णन -- रोहयो अंतर्गत झालेल्या कामाची हजेरीपटाची नक्कल -- असे केले आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या मुदतीमध्ये कोणताही प्रतिसाद दिला नाही. त्यामुळे अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार

अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार परत उप अभियंता सिंचन उपविभाग (जे या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी होते) यांच्याकडे दिनांक २५-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

अपिलार्थी यांनी या प्रकरणी चुकिच्या प्राधिकरणाकडे प्रथम अपील केल्याचे दिसून येते. अर्थात उप अभियंता यांना अपिलार्थींचा सदर अपील अर्ज चुकिने प्राप्त झाला असल्याने सर्वसाधारण परिस्थितीमध्ये हा अर्ज संबंधीत जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद सिंचन विभाग, जालना यांच्याकडे पाठवावयास हवा होता. तथापि त्यांनी सदर अपील अर्ज विना कारवाई आपल्याकडे तसाच ठेऊन घेतला. जन माहिती अधिकारी यांची, अपिलार्थींचे अपील त्यांच्याकडे प्राप्त झाल्यानंतर तसेच विना कारवाई प्रदीर्घ कालावधीकरिता आपल्याकडे ठेऊन घेण्याची कृती त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव दर्शविते. त्यांच्या या अशा प्रकारच्या कार्यशैलीची सचिव (जलसंपदा) यांनी यथायोग्यरित्या नोंद घ्यावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून अशा प्रकारचा नकारात्मक प्रतिसाद प्राप्त झाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थींने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०२-०९-२००६ अन्वये द्वितीय अपील केले. आयोगाकडे केलेल्या या अपील अर्जामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

अपिलार्थींने राज्य माहिती आयोगाकडे द्वितीय अपील सादर केल्यानंतर जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थींस दिनांक ०१-०२-२००७ रोजी म्हणजे अर्ज केल्यापासून ९ महिने २१ दिवस इतक्या कालावधीने माहिती दिली. जन माहिती अधिकारी यांनी, अपिलार्थींस पाठविलेले हे दिनांक ०१-०२-२००७ चे पत्र पाहता, त्यातील संदर्भ हा अपिलार्थींने जन

माहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेल्या प्रथम अर्जातील अथवा अपील अर्जातील केलेल्या विनंती अर्जाशी जुळत नाही, तथापि या पत्रामध्ये अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांना विचारलेली माहिती दिल्याचे दिसून येते. या पत्रामध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी शेवटी असा उल्लेख केला आहे की, “उपरोक्त प्रमाणे हजेरीपटाची नक्कल पत्रासोबत जोडण्यात येत आहे” असा उल्लेख करूनही जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिलेल्या दिनांक ०१-०२-२००७ रोजीच्या पत्रासोबत अपिलार्थीने मूळ अर्जाद्वारे मागितलेल्या हजेरीपटांच्या नकलांच्या सत्यप्रती जोडल्या नव्हत्या, म्हणजेच जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस विलंबाने तर माहिती पुरविलीच आहे परंतु ती देखील अर्धवट पुरविली हे यावरून सिद्ध होते.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना त्यांच्या प्रथम अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती मिळविण्यामध्ये आज देखील स्वार्थ्य आहे. तसेच जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना दिलेल्या अर्धवट माहितीबद्दल त्यांच्यावर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ नुसार योग्य ती कारवाई करावी.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांनी अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती न देऊन चूक केली आहे. त्यांनी अपिलार्थीस दिलेल्या दिनांक ०१-०२-२००७ च्या पत्रासोबत मस्टरच्या झेरॉक्स प्रती पाठविल्याचा उल्लेख करूनही प्रत्यक्षात त्या का पाठविल्या नाही याची जन माहिती अधिकारी यांना विचारणा करता त्यांनी ही देखील त्यांच्या हातून चूक झाल्याचे आयोगासमोर कबूल केले आहे.

अपिलार्थीने जन माहिती अधिका-यास दिनांक २०-०४-२००६ रोजी माहिती मागविण्याकरिता दिलेल्या त्यांच्या या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक ०१-०२-२००७ रोजीच्या पत्रान्वये माहिती दिली आहे. या पत्राद्वारे त्यांनी अपिलार्थीस पुरविलेली माहिती देखील अर्धवट पुरविली आहे हे, ते आज सुनावणीमध्ये कबूल करत आहेत. अपिलार्थीच्या प्रथम अर्जावर विहित मुदतीत माहिती न देणे, अपिलार्थीने

केलेला अपील अर्ज प्रत्यक्षात जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे न पाठविणे व अपिलार्थीस विहित मुदतीपेक्षा ८ महिने २९ दिवस इतक्या विलंबाने अर्धवट माहिती देणे, या त्यांच्या त्रुटी त्यांचेवर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (१) अन्वये कारवाई करण्यास निश्चितपणे पात्र ठरतात असे आयोगाचे मत आहे. त्यांनी अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती न देता उशिराने व अर्धवट माहिती दिल्याने त्यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ७ (१) चा निःसंशयपणे भंग केल्याचे दिसून येते. आज सुनावणीमध्ये त्यांना त्यांच्या बचावाची पूर्ण संधी देऊन देखील त्यांनी आपल्या बचावात त्यांच्या हातून चूक झाली या कबुलीशिवाय कोणताही युक्तिवाद केला नाही. त्यांनी आजच्या सुनावणीमध्ये जरी चूक कबुल केली असली तरी त्यामुळे त्यांनी या प्रकरणी दर्शविलेला कर्तव्य परायणतेचा अभाव व बेपर्वाई वृत्ती ही क्षमापीत होऊ शकत नाही.

अपिलार्थीस आवश्यक असलेली माहिती देण्याकरिता, त्यांना ती त्यांचे सहकारी कर्मचारी / अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त करून घ्यावयाची असते. त्यासाठी त्यांचे जे इतर सहकारी कर्मचारी / अधिकारी जबाबदार आहेत त्यांना देखील माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ५ (५) अन्वये माहिती अधिकारी म्हणूनच संबोधण्यात यावे अशी तरतूद आहे. अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी विहित मुदतीपेक्षा ८ महिने २९ दिवस इतक्या कालावधीचा विलंब या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी व त्यांचे इतर सहकारी यांनी लावलेला आहे. हा विलंब, कोणत्याही परिस्थितीमध्ये समर्थनीय व क्षमापीत करण्याच्या पात्रतेचा नाही असे आयोगाचे स्पष्ट मत आहे. त्यांनी मांडलेली त्यांची बाजू व युक्तिवाद ऐकता या विलंबाचे समर्थन कोणत्याही परिस्थितीत होऊ शकत नाही ही वस्तुस्थिती आहे.

सबब असे आदेशीत करण्यात येते की :

संबंधीत जन माहिती अधिकारी व त्यांना ही माहिती देण्यासाठी जबाबदार असणारे त्यांचे इतर सहकारी कर्मचारी / अधिकारी यांना, अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी त्यांनी विहित

मुदतीपेक्षा लावलेल्या जास्तीच्या विलंबाबाबत माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (१) च्या तरतुदी अन्वये या विलंबाच्या प्रतिदिनी रुपये २५० /- प्रमाणे एकूण रुपये २५००० /- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे.

संबंधीत जन माहिती अधिकारी व त्यांचे सहकारी यांच्यामध्ये या शास्तीची विभागणी कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, सिंचन विभाग, जालना यांनी यथायोग्यरित्या करावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत पाठवावा.

या रकमेचा भरणा त्यांनी शासकीय कोषागारात लेखा शिर्ष संकेतांक ००७० इतर प्रशा सेवा ६० इतर सेवा ८०० इतर जमा रकम १८ केंद्र शासन माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ शुल्क व दंड या लेखाशीर्षाखाली करावा.

सदर शास्तीची रक्कम अपिलार्थी व त्यांचे सहकारी यांनी एकूण २ हप्त्यामध्ये भरावी. यापैकी पहिला हप्ता भरण्यासाठी अंतीम मुदत ३० नोव्हेंबर २००७ व दुसरा अंतीम हप्ता भरण्यासाठी अंतीम मुदत ३० डिसेंबर २००७ अशी राहिल.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थींचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी व त्यांना माहिती देण्यासाठी जबाबदार असणारे इतर सर्व सहकारी कर्मचारी / अधिकारी यांना, त्यांनी अपिलार्थींस, माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील विहित केलेल्या मुदतीत माहिती न दिल्यामुळे त्यांचेवर

प्रतिदिनी रूपये २५० /- प्रमाणे एकूण रूपये २५००० /- (रूपये पंचवीस हजार फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. सदर शास्तीची रक्कम त्यांनी वरील विवेचनामध्ये स्पष्ट केल्याप्रमाणे विहित मुदतीत भरावी.

३. जन माहिती अधिकारी व त्यांचे सहकारी यांच्यामध्ये या शास्तीची विभागणी कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, सिंचन विभाग, जालना यांनी यथायोग्यरित्या करावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसांच्या आत पाठवावा.
४. अपिलार्थीने कोषागारात शास्ती दरमहा भरल्यासंदर्भातील अनुपालन अहवाल कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, सिंचन विभाग, जालना यांनी आयोगाकडे यापुढील प्रत्येक महिन्याच्या पहिल्या पंधरवाड्यात नियमितपणे पाठवावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०६-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- २ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे, मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके, मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ४ जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता, जिल्हा परिषद, सिंचन उपविभाग,

अंबड, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

- ५ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, सिंचन विभाग, जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ६ सचिव, (जलसंपदा विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ७ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ८ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५८०

निर्णय दिनांक ०६-११-२००७

- १ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, : अपिलार्थी
मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- २ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे,
मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड,
जिल्हा जालना
- ३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके,

मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :
तथा उपविभागीय अभियंता,
सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, अंबड, जिल्हा
जालना
- २ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम
विभाग क्रमांक २, जालना
जिल्हा जालना

सध्या: जन माहिती अधिकारी : कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग
क्रमांक २, जालना
जन अपिलीय अधिकारी : अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ,
औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०६-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, ज्ञानदेव गणपराव सुबुगडे, श्रीमंत विश्वनाथराव शेळके (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक २ श्री. सलीम गुलाब शेख (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत तर जन अपिलीय अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १९-०४-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील रोजगार हमी योजना

कामासंदर्भात, २००३ - ०४, २००४-०५ या कालावधीतील खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

“ आपल्या कार्यालयामार्फत अंबड तालुक्यात रोहयोची कामे झाली आहेत त्या कामांची सद्याची परिस्थिती काय ? आपल्या कार्यालयामार्फत या वर्षात किती रक्कम खर्च झाली आहे, त्याची कामनिहाय यादी तसेच त्या कामावर उपस्थित असलेल्या मजुरांची संख्या, गाव व नांवनिहाय, त्यांना दिलेल्या कामाचा मोबदला नगदी व धान्य स्वरूपात व हजेरीपटाची नक्कल. ”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीने या अर्जामध्ये त्यांना हव्या असलेल्या माहितीचे वर्णन “ रोहयो अंतर्गत झालेल्या कामाची हजेरीपटाची नक्कल ” असे केले आहे.

हा अर्ज जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात दिनांक २०-०४-२००६ रोजी प्राप्त झाल्याचे दिसून येते.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून माहिती अधिकार अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या मुदतीत कोणत्याही प्रकारचा प्रतिसाद देण्यात आला नाही. यावर समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २५-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. सदर अपील अर्ज त्यांच्या कार्यालयात त्याच दिवशी म्हणजे दिनांक २५-०५-२००६ रोजी प्राप्त झाला. त्यावेळी जन अपिलीय अधिकारी म्हणून कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक २, जालना हे कार्यरत होते. अपिलार्थीने सदर अपील उपविभागीय अधिकारी सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, अंबड यांच्याकडे केले होते. अपिलार्थीने सदर अपील चुकिच्या प्राधिकरणाकडे केले होते त्यामुळे सदर अपील अर्ज

तत्कालीन उप विभागीय अधिका-याकडून कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक २ जालना यांच्या कडे पाठवावयास हवा होता, तथापि त्यांनी अशी कोणतीही कृती केली नाही. या अपिलामध्ये अपिलार्थीने आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे अपिलार्थीचा अर्ज प्राप्त न झाल्याने त्यांना यावर सुनावणी घेता आली नाही असे जन अपिलीय अधिकारी यांनी आज सुनावणीमध्ये सांगितले.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारची माहिती न मिळाल्यामुळे व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०२-०९-२००६ अन्वये द्वितीय अपील केले. आयोगाकडे केलेल्या या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या सुनावणीमध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना त्यांच्या प्रथम अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती मिळविण्यामध्ये अद्यापही स्वारस्य आहे. सदर माहिती त्यांना दिनांक ०५-११-२००७ रोजी जन माहिती अधिकारी यांचेकडून व्यक्तिशः प्राप्त झाली असून ही माहिती अद्याप त्यांना तपासावयाची आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्याप्रित्यर्थ लावलेल्या विलंबाबाबत माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनुसार त्यांच्यावर कलम २० (१) व २० (२) अन्वये कारवाई करावी असाही त्यांनी पुढे युक्तिवाद केला.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांनी अपिलार्थीस विलंबाने माहिती दिली आहे. अपिलार्थीस विलंबाने माहिती दिल्याचे त्यांनी आज सुनावणीमध्ये कबूल केले आहे. तद्दतच, पुढे हा विलंब क्षमापित करून त्यांना आयोगाने क्षमा करावी अशी त्यांनी आयोगास विनंती केली आहे.

दोन्ही बाजुंचा युक्तिवाद व आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेली कागदपत्रे पाहता माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ च्या संदर्भात, सरकारी यंत्रणा कोणत्या पातळीपर्यंत अनादर व्यक्त करु शकतात याचे, हे प्रकरण म्हणजे मुर्तीमंत उदाहरण आहे असे म्हटल्यास वावगे होणार नाही. अपिलार्थीने त्यांच्या दिनांक १९-०४-२००६ च्या अर्जामध्ये, जो जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात दिनांक २०-०४-२००६ रोजी प्राप्त झाला, त्या अर्जातील माहिती अपिलार्थीस दिनांक १९-०५-२००६ रोजी देणे अथवा त्या संदर्भातील काही निर्णय अपिलार्थीस देणे हे या कायद्याद्वारे अपेक्षित आहे. तथापि त्यांनी त्या ऐवजी दिनांक ०५-११-२००७ रोजी अपिलार्थीस माहिती उपलब्ध करुन दिली आहे.

जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगाकडे सादर केलेल्या लेखी युक्तिवादामध्ये असे म्हटले आहे की, अपिलार्थीने मागितलेली माहिती खूप विस्तृत स्वरुपाची असल्यामुळे तत्कालीन माहिती अधिकारी यांनी उपविभागीय पातळीवर माहिती उपलब्धतेसाठी प्रयत्न केले परंतु त्यांना पाहिजे तसे यश आले नाही व विलंब होत गेला. त्याचबरोबर अपिलार्थीने तत्कालीन जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक २ जालना यांच्याकडे प्रथम अपील करावयास पाहिजे होते, त्यांनी ते तसे केले नाही. जन माहिती अधिकारी यांचा हा मुद्दा आयोग फेटाळून लावत आहे कारण जरी अपिलार्थीने चुकिच्या प्राधिकरणाकडे अपील केले होते तरी त्यांनी अपिलार्थीचे अपील योग्य त्या प्राधिकरणाकडे तात्काळ पाठविणे सर्वसामान्य परिस्थितीत अपेक्षित होते. तथापि त्यांनी कोणतीही कारवाई न करता अपिलार्थीचे अपील त्यांच्याकडेच विना कारवाई सुमारे १ वर्ष ५ महिने यांच्याकडे ठेऊन दिले ही त्यांची कृती, त्यांच्या कार्यपध्दतीतील उणीवा क्षमापीत करण्याच्या, योग्यतेची नाही असे आयोगाचे मत आहे. त्यांनी सदर अपील अर्ज कार्यकारी अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक २ जालना यांच्याकडे दाखल न करुन आपल्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव व बेपर्वाई वृत्ती स्पष्ट केली आहे. त्यांनी आयोगास

सादर केलेल्या त्यांच्या लेखी युक्तिवादामध्ये आयोगाच्या असेही निदर्शनास आणले आहे की, अपिलार्थीने मागितलेली ही माहिती व्यक्तिशः घरी पाठविली होती परंतु या माहितीसोबत हजेरीपट नसल्याने ही माहिती अपिलार्थीने घेण्यास नकार दिला. अपिलार्थीने ही माहिती घेण्यास नकार का दिला असे त्यांना विचारले असता त्यांच्याकडे जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून कोणीही प्रतिनिधी माहिती घेऊन उपस्थित झाला नव्हता असे त्यांनी सांगितले. जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्या या म्हण्यापुष्ट्यर्थ त्यांच्याकडील स्थानिक टपालबुकाची झेरॉक्स प्रत आयोगास दाखविली. तिचे अवलोकन करता असे दिसून येते की, या प्रतिवर अपिलार्थीचे फक्त नाव लिहिले असून त्यांच्या नावापुढे “परत” असा अभिप्राय लिहिला आहे हा अभिप्राय ज्याने लिहिला आहे त्या व्यक्तीची स्वाक्षरी या प्रतिवर नाही त्यामुळे सदर माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांच्याकडे खरोखरच पाठविली होती किंवा कसे हे कळण्यास मार्ग नाही. जन माहिती अधिकारी यांच्या या युक्तिवादाची वैधता यामुळे धोक्यात आली आहे. म्हणून जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगाकडे त्यांच्या म्हणण्याप्रीत्यर्थ सादर केलेली स्थानिक टपालबुकाची झेरॉक्स प्रत ही अपिलार्थीस त्यांनी “माहिती देण्याचा प्रयत्न केला” यासंदर्भात आयोग पुरावा म्हणून ग्राह्य मानू शकत नाही. अपिलार्थीस आता ही माहिती त्यांनी दिनांक ०५-११-२००७ रोजी संपूर्णरित्या देऊन अपिलार्थीस ही मिळाल्याप्रीत्यर्थ त्यांची पावती देखील घेतली आहे.

अपिलार्थीने त्यांचे प्रथम अपील सक्षम अपिलीय अधिका-याकडे न करता सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग अंबड यांच्याकडेच केले आहे. अपिलार्थीने जरी चुकिच्या प्राधिकरणाकडे अपील केलेले असले तरी ते अपील सक्षम प्राधिकरणाकडे पाठविण्याची मुळात जबाबदारी संबंधीत उप विभागीय अभियंता यांची होती. तथापि त्यांनी अशा प्रकारची कोणतीही कृती न करता सदर अपील कार्यालयात विना कारवाई ठेऊन दिले. अपिलार्थीने मागितलेल्या

माहितीचे स्वरूप व व्याप्ती जरी मोठी असली तरी अपिलार्थीने जी माहिती मागितली आहे अशा प्रकारच्या माहितीचे नियमित संकलन प्रत्येक क्षेत्रीय यंत्रणा त्यांचे पातळीवर करत असते त्यामुळे अपिलार्थीस माहिती देणे हे मोठे जिकिरीचे काम होते असे आयोग मानत नाही. अपिलार्थीस माहिती देण्यामध्ये जन माहिती अधिकारी व अपिलार्थीने मागितलेली माहिती त्यांना देण्याकरिता त्यांचे जे इतर सहकारी जबाबदार आहेत त्यांना देखील माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ५ (५) अन्वये माहिती अधिकारी म्हणूनच संबोधण्यात यावे अशी तरतूद आहे. अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी विहित मुदती पेक्षा १ वर्ष ५ महिने १६ दिवस इतक्या कालावधीचा विलंब या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी यांनी लावलेला आहे. हा विलंब, कोणत्याही परिस्थितीमध्ये समर्थनीय व क्षमापीत करण्याच्या पात्रतेचा नाही असे आयोगाचे स्पष्ट मत आहे. त्यांनी मांडलेली त्यांची बाजू व युक्तिवाद ऐकता त्यांतील एकही मुद्दा या विलंबाचे समर्थन कोणत्याही परिस्थितीत करू शकत नाही ही वस्तुथिती आहे.

अपिलार्थीस आता आवश्यक ती माहिती मिळाली आहे हे पाहता असे आदेशीत करण्यात येते की, संबंधीत जन माहिती अधिकारी व त्यांना ही माहिती देण्यासाठी जबाबदार असणारे त्यांचे इतर सहकारी यांना, अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी त्यांनी लावलेल्या विलंबाबाबत माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (१) च्या तरतुदी अन्वये विलंबाच्या प्रत्येक दिवसासाठी रुपये २५० प्रमाणे एकूण रुपये २५००० /- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे.

या रकमेचा भरणा त्यांनी शासकीय कोषागारात लेखा शिर्ष संकेतांक ००७० इतर प्रशा सेवा ६० इतर सेवा ८०० इतर जमा रकम १८ केंद्र शासन माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ शुल्क व दंड या लेखाशीर्षाखाली करावा. संबंधीत जन माहिती अधिकारी व त्यांचे सहकारी यांच्यामध्ये या शास्तीची विभागणी अधीक्षक अभियंता सार्वजनिक बांधकाम

मंडळ, औरंगाबाद यांनी यथायोग्यरित्या करावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत पाठवावा.

सदर शास्तीची रक्कम अपिलार्थी व त्यांचे सहकारी यांनी एकूण २ हप्त्यामध्ये भरावी. यापैकी पहिला हप्ता भरण्यासाठी अंतीम मुदत ३० नोव्हेंबर २००७ व दुसरा अंतीम हप्ता भरण्यासाठी अंतीम मुदत ३१ डिसेंबर २००७ अशी राहिल.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थींचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी व त्यांना माहिती देण्यासाठी जबाबदार असणारे इतर सर्व अधिकारी यांना, त्यांनी अपिलार्थींस माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील विहित केलेल्या मुदतीत माहिती न दिल्यामुळे त्यांचेवर प्रतिदिनी रुपये २५० प्रमाणे एकूण रुपये २५००० /- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. सदर शास्तीची रक्कम त्यांनी वरील विवेचनेमध्ये स्पष्ट केल्याप्रमाणे विहित मुदतीत भरावी.
३. जन माहिती अधिकारी व त्यांचे सहकारी यांच्यामध्ये या शास्तीची विभागणी अधीक्षक अभियंता सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, औरंगाबाद यांनी यथायोग्यरित्या करावी व आपला वरील क्रमांक २ येथील आदेशाचा अनुपालन अहवाल हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत आयोगास पाठवावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०६-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- २ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे, मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके, मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ४ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, अंबड, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक २, जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ६ जन अपिलीय अधिकारी तथा अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ७ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ८ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५८२

निर्णय दिनांक ०६-११-२००७

- १ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, : अपिलार्थी
मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- २ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे,
मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड,
जिल्हा जालना

३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके,
मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा उप विभागीय अभियंता,
जिल्हा परिषद (बांधकाम), उपविभाग, अंबड,
जिल्हा जालना

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा उपविभागीय अभियंता,
जिल्हा परिषद, (बांधकाम), उपविभाग, अंबड
जिल्हा जालना

प्रत्यक्षात : जन माहिती अधिकारी : उप विभागीय अभियंता,
जिल्हा परिषद (बांधकाम), उपविभाग, अंबड,
जिल्हा जालना
जन अपिलीय अधिकारी : कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम),
जालना

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०६-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, ज्ञानदेव गणपराव सुबुगडे, श्रीमंत विश्वनाथराव शेळके (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम), उपविभाग, अंबड श्री. पठाण सर्ईद अहमद खान अली मोहमद खान (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम), जालना श्री. विधाते शिवाजी पुंडलिक (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल), तसेच तत्कालीन उप अभियंता श्री. लक्ष्मण शंकरराव सुर्यवंशी, हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १९-०४-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील रोजगार हमी योजने अंतर्गत सन २००३-०४, २००४-०५ या कालावधीतील खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

“ आपल्या कार्यालयामार्फत अंबड तालुक्यात रोहयोची कामे झाली आहेत. त्या कामांची सद्याची परिस्थिती काय ? आपल्या कार्यालयामार्फत या वर्षात किती रक्कम खर्च झाली आहे, त्याची कामनिहाय यादी तसेच त्या कामावर उपस्थित असलेल्या मजुरांची संख्या, गाव व नांवनिहाय, त्यांना दिलेल्या कामाचा मोबदला नगदी व धान्य स्वरूपात व हजेरीपटाची नक्कल. ”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीने या अर्जामध्ये त्यांना हव्या असलेल्या माहितीचे वर्णन -- रोहयो अंतर्गत झालेल्या कामाची हजेरीपटाची नक्कल -- असे केले आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या मुदतीमध्ये कोणताही प्रतिसाद दिला नाही. अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून विहित मुदतीत माहिती न मिळाल्याने त्यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार पुन्हा उपविभागीय अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम), उपविभाग, अंबड यांच्याकडेच दिनांक २५-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले, जे या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी आहेत.

अपिलार्थी यांनी या प्रकरणी चुकिच्या प्राधिकरणाकडे प्रथम अपील केल्याचे दिसून येते. तथापि जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी हे एकाच प्राधिकरणाचे वेगवेगळे भाग असल्याने संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थींचे त्यांच्याकडे दाखल झालेले दिनांक २५-०५-२००६ रोजीचे अपील कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद

(बांधकाम), जालना यांच्याकडे पाठवावयास हवे होते तथापि जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या अपील अर्जावर कोणतीही कारवाई न करता सदर अपील त्यांच्याकडेच ठेऊन त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव दर्शविला आहे. त्यांच्या या अशा प्रकारच्या कार्यशैलीची सचिव (सार्वजनिक बांधकाम) यांनी यथायोग्यरित्या नोंद घ्यावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणतीही कारवाई न झाल्याने, परिणामी अपिलार्थीस माहिती न मिळाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०२-०९-२००६ अन्वये द्वितीय अपील केले. आयोगाकडे केलेल्या या अपील अर्जामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना त्यांच्या प्रथम अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती मिळविण्यामध्ये आज देखील स्वारस्य आहे. त्यांनी दिनांक १९-०४-२००६ रोजी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे माहिती मागितल्यानंतर त्यांना आजतागायत जन माहिती अधिका-याकडून कोणत्याही प्रकारची माहिती प्राप्त होऊ शकली नाही. तथापि आज सुनावणीच्या दिवशी जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्यासोबत अपिलार्थीस आवश्यक असलेली माहिती आणली आहे त्यामुळे ती माहिती स्विकारण्यास ते तयार आहेत. त्यांना माहिती विलंबाने मिळाल्याने जन माहिती अधिकारी यांच्यावर अधिनियमातील विहित तरतुदीप्रमाणे यथायोग्य कारवाई करावी अशीही मागणी त्यांनी पुढे मांडली.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, अपिलार्थीने ज्यावेळी माहिती मागितली त्यावेळी ते या पदावर कार्यरत नव्हते त्यामुळे अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती का देता आली नाही याचा खुलासा त्यांना करता येणार नाही. आयोगाच्या

द्वितीय सुनावणीची नोटीस प्राप्त झाल्यानंतर त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती देण्याकरिता तयार केली आहे व अपिलार्थीस ही माहिती विनामूल्य देण्यास ते तयार आहेत. जन माहिती अधिकारी यांना सुनावणीमध्ये पुरेशी संधी देऊनही त्यांनी अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती न देण्यापोटी कोणतेही समर्थन केले नाही. तथापि अपिलार्थीस विलंबाने माहिती दिली ही त्यांच्या हातून चूक झाली असल्याने ती क्षमापीत करावी अशी त्यांनी आयोगास पुढे विनंती केली. तत्कालीन जन माहिती अधिकारी श्री. लक्ष्मण शंकरराव सुर्यवंशी हे देखील आज सुनावणीस उपस्थित आहेत. त्यांनी देखील अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती न दिल्याबद्दल आयोगाकडे क्षमायाचना केली आहे. या व्यतिरिक्त त्यांना काहीही सांगावयाचे नाही असे त्यांनी आयोगासमोर स्पष्ट केले.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व दोन्ही बाजूंचा युक्तिवाद पाहता जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांना हवी असलेली माहिती मिळण्यापासून, त्यांच्या मूलभूत हक्कापासून त्यांना वंचित ठेवल्याचे वरील प्रमाणे निःसंशयपणे सिद्ध केले आहे व त्यायोगे त्यांनी माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ७ (१) चा निःसंशयपणे भंग केल्याचे सिद्ध होते. जन माहिती अधिका-याने अपिलार्थीस माहिती देण्यासाठी लावलेल्या विलंबाचा कालावधी पाहता, त्यांनी माहिती देण्यासाठी विहित मुदतीपेक्षा १ वर्ष ५ महिने १५ दिवस इतका असमर्थनीय विलंब केला आहे त्यामुळे जन माहिती अधिका-याने आयोगाकडे केलेली क्षमायाचनेची विनंती आयोगास मान्य करणे शक्य नाही. सध्या कार्यरत असलेले जन माहिती अधिकारी व अपिलार्थीने मूळ अर्ज केला त्यावेळी कार्यरत असलेले जन माहिती अधिकारी या दोघांनाही त्यांचे म्हणणे मांडण्यास भरपूर संधी देऊनही ते या विलंबाचे कोणत्याही प्रकारे समर्थन आयोगासमोर करू शकले नाहीत. त्यांनी आजच्या सुनावणीमध्ये जरी चूक कबुल केली असली तरी त्यांनी या प्रकरणी दर्शविलेला कर्तव्य परायणतेचा अभाव व बेपर्वाई वृत्ती ही क्षमापीत होऊ शकत नाही.

अपिलार्थीस आवश्यक असलेली माहिती देण्याकरिता, त्यांना ती त्यांचे सहकारी कर्मचारी / अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त करून घ्यावयाची असते. त्यासाठी त्यांचे जे इतर सहकारी कर्मचारी / अधिकारी जबाबदार आहेत त्यांना देखील माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ५ (५) अन्वये माहिती अधिकारी म्हणूनच संबोधण्यात यावे अशी तरतूद आहे. सबब या प्रकरणी उपस्थित जन माहिती अधिकारी व अपिलार्थीने मागितलेली माहिती देण्यासाठी त्यांचे जे इतर सहाय्यक / कर्मचारी जबाबदार असतील ते देखिल अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती न देण्याप्रित्यर्थ तितकेच जबाबदार ठरत आहेत. अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी विहित मुदतीपेक्षा १ वर्ष ५ महिने १५ दिवस इतक्या कालावधीचा विलंब या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी व त्यांच्या सहका-यांनी यांनी लावलेला आहे. हा विलंब, कोणत्याही परिस्थितीमध्ये समर्थनीय व क्षमापीत करण्याच्या पात्रतेचा नाही असे आयोगाचे स्पष्ट मत आहे. त्यांनी मांडलेली त्यांची बाजू व युक्तिवाद ऐकता या विलंबाचे समर्थन कोणत्याही परिस्थितीत होऊ शकत नाही ही वस्तुथिती आहे.

सबब असे आदेशीत करण्यात येते की :

संबंधीत जन माहिती अधिकारी व त्यांना ही माहिती देण्यासाठी जबाबदार असणारे त्यांचे इतर सहकारी कर्मचारी / अधिकारी यांना, अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी त्यांनी विहित मुदतीपेक्षा लावलेल्या जास्त विलंबाबाबत माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (१) च्या तरतुदी अन्वये या विलंबाच्या प्रतिदिनी रुपये २५० /- प्रमाणे एकूण रुपये २५००० /- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे.

संबंधीत जन माहिती अधिकारी व त्यांचे सहकारी यांच्यामध्ये या शास्तीची विभागणी कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम), जालना यांनी यथायोग्यरित्या करावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत पाठवावा.

या रकमेचा भरणा त्यांनी शासकीय कोषागारात लेखा शिर्ष संकेतांक ००७० इतर प्रशा सेवा ६० इतर सेवा ८०० इतर जमा रकम १८ केंद्र शासन माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ शुल्क व दंड या लेखाशीर्षाखाली करावा.

सदर शास्तीची रक्कम अपिलार्थी व त्यांचे सहकारी यांनी एकूण २ हप्त्यामध्ये भरावी. यापैकी पहिला हप्ता भरण्यासाठी अंतीम मुदत ३० नोव्हेंबर २००७ व दुसरा अंतीम हप्ता भरण्यासाठी अंतीम मुदत ३० डिसेंबर २००७ अशी राहिल.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थींचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी व त्यांना माहिती देण्यासाठी जबाबदार असणारे इतर सर्व सहकारी कर्मचारी / अधिकारी यांना, त्यांनी अपिलार्थींस, माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील विहित केलेल्या मुदतीत माहिती न दिल्यामुळे त्यांचेवर प्रतिदिनी रुपये २५० /- प्रमाणे एकूण रुपये २५००० /- (रुपये पंचवीस हजार फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. सदर शास्तीची रक्कम त्यांनी वरील विवेचनामध्ये स्पष्ट केल्याप्रमाणे विहित मुदतीत भरावी.
३. जन माहिती अधिकारी व त्यांचे सहकारी यांच्यामध्ये या शास्तीची विभागणी कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम), जालना यांनी यथायोग्यरित्या करावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसांच्या आत पाठवावा.

४. अपिलार्थीने कोषागारात शास्ती दरमहा भरल्यासंदर्भातील अनुपालन अहवाल कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम), जालना यांनी आयोगाकडे यापुढील प्रत्येक महिन्याच्या पहिल्या पंधरवाड्यात नियमितपणे पाठवावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०६-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- २ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे, मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके, मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ४ जन माहिती अधिकारी तथा उप विभागीय अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम), उपविभाग, अंबड, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद (बांधकाम), जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ६ सचिव, (सार्वजनिक बांधकाम विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ७ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर

प्रसिध्द करण्यासाठी.

८ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६५३

निर्णय दिनांक- ०६-११-२००७.

श्री.जी.एस.रायबोळे, : अपिलार्थी
(मा.तालुका अध्यक्ष)
भारिप बहूजन महासंघ तालूका किनवट,
जिल्हा-नांदेड.

विरुध्द

१ जनमाहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी
कृषी अधिकारी, हदगाव, जिल्हा-नांदेड.

२. जनअपिलीय अधिकारी
तालूका कृषी अधिकारी, जिल्हा-नांदेड.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०६-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.जी.एस.रायबोळे (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा कृषी अधिकारी, हदगाव श्री.वसंत शामराव देशमुख (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी, हदगाव श्री.गोविंद किशनराव कौलवार (यापुढे त्यांना जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

निर्णय

३. अपील फेटाळण्यात येत आहे.

औरंगाबाद.

(वि.बा.बोरगे)

दिनांक- ०६-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

२०. श्री.जी.एस.रायबोळे, (मा.तालुकाध्यक्ष) भारिप बहुजन महासंघ, ता.किनवट, जिल्हा-नांदेड.
२१. जनमाहिती अधिकारी, कृषी अधिकारी, तालुका कृषी अधिकारी कार्यालय, हदगाव जिल्हा-नांदेड, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
२२. जनअपिलीय अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी,हदगाव, जिल्हा-नांदेड, यांना या निकालपत्रातील संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
२३. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
२४. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १८ अन्वये दाखल झालेला अर्ज

क्रमांक २००७/रामाआ/तक्रार/सिआर/१०७

निर्णय दिनांक १२-११-२००७

१ श्री. पुंडलीक देवराव वारके, : अर्जदार
रा. सावदा तालुका रावेर,
जिल्हा जळगाव

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी : प्रतिवादी
तथा मुख्य लिपीक,
जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगाव,
जिल्हा जळगाव

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १२-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस तक्रारदार श्री. पुंडलीक देवराव वारके व जन माहिती अधिकारी तथा मुख्य लिपीक, जिल्हाधिकारी कार्यालय यापैकी कोणीही उपस्थित नाहीत.

तक्रारदाराने राज्य माहिती आयोगाकडे केलेल्या दिनांक १६-०७-२००७ रोजीच्या कथित तक्रार अर्जामध्ये असे म्हटले आहे की, त्यांना सरकारी अधिकारी खूप त्रास देत असून त्यांनी माहिती अधिकारानुसार उप निबंधक व जिल्हाधिकारी कार्यालयात त्यांचे अर्ज दाखल

केला असता दोन्ही कार्यालयातील मूळ अर्ज गायब झालेले आहेत. त्याचबरोबर उप निबंधक सहकारी संस्था जळगाव यांचे कार्यालय, अपिलीय अधिकारी हे त्यांना समन्यायी वागणूक देत नसल्याचे त्यांनी या तक्रारीत पुढे म्हटले आहे.

त्यांच्या तक्रारीमध्ये कोणताही विशिष्ट मुद्दा त्यांनी नमूद केला नसल्यामुळे त्यांच्या तक्रार अर्जाचा आयोगास विचार करता येणार नाही. तथापि उप निबंधक सहकारी संस्था व जिल्हाधिकारी, जळगाव यांना असे सूचित करण्यात येते की, तक्रारदाराने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीस अनुसरून जी माहिती त्यांना मागितली आहे ती तक्रारदारास विहित मुदतीत प्राप्त होईल असे त्यांनी येथून पुढे पहावे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर तक्रारदाराचा अर्ज निकाली काढण्यात येत आहे.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १२-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. पुंडलीक देवराव वारके, रा. सावदा तालुका रावेर, जिल्हा जळगाव
- २ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्य लिपीक, जिल्हाधिकारी कार्यालय, जळगाव, जिल्हा जळगाव यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जिल्हाधिकारी, जळगाव यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ उप निबंधक सहकारी संस्था, जळगाव, जिल्हा जळगाव यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६२९

निर्णय दिनांक १२-११-२००७

१ श्री. सय्यद अकबरुल्ला बाबामियाँ, : अपिलार्थी
द्वारा काझी सर, गणेश किराणा प्रोव्हीजन,
एन. डी. १२०, इंदिरा गांधी कॉलेज समोर,
सिडको, नांदेड

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा मुख्याध्यापक, के. बी. हसिना उर्दू गर्ल्स
हायस्कूल, औसा, जिल्हा लातूर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा
परिषद, लातूर, जिल्हा लातूर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १२-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. सय्यद अकबरुल्ला बाबामियाँ (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, के. बी. हसिना उर्दू गर्ल्स हायस्कूल सौ. शबाना फातिमा एहसानुल्ला कादरी (यापुढे त्यांना जन

माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांचे प्रतिनिधी उपशिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) श्री. एस. डब्ल्यू. चंदनशिवे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

आज दिनांक १२-११-२००७ रोजी सुनावणीच्या वेळी सुरुवातीसच अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे त्यांचा दिनांक १२-११-२००७ रोजीचा एक विनंती अर्ज सादर केला आहे. सदर विनंती अर्जामध्ये त्यांनी, मूळ अपीलाद्वारे मागणी केलेली माहिती त्यांना जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून दिनांक १०-११-२००७ रोजी प्राप्त झाल्याने त्यांना त्यांचे आयोगाकडे दाखल केलेले दिनांक २८-०९-२००६ चे द्वितीय अपिल चालावयाचे नाही असे नमूद करुन त्यांनी आयोगाकडे सादर केलेले सदर अपील मागे घेण्यास परवानगी देण्याची आयोगास विनंती केली आहे.

अपिलार्थीस आता आवश्यक ती माहिती मिळाल्याने अपिलार्थीची सदर विनंती आयोग मान्य करत असून अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील खारीज करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील खारीज करण्यात येत आहे.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १२-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. सय्यद अकबरुल्ला बाबामियाँ, द्वारा काजी सर, गणेश किराणा प्रोव्हीजन,

- एन. डी. १२०, इंदिरा गांधी कॉलेज समोर, सिडको, नांदेड
- २ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, के. बी. हसिना उर्दू गर्ल्स हायस्कूल, औसा, जिल्हा लातूर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, लातूर, जिल्हा लातूर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५६३

निर्णय दिनांक १३-११-२००७

- १ श्री. लक्ष्मण बापुराव पेडगावकर, : अपिलार्थी
रा. “अहिल्य” २५-शिवरामनगर, वसमत रोड,
परभणी, जिल्हा परभणी

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :

तथा मुख्याध्यापक, सारंग स्वामी विद्यालय,

विवेकनगर, परभणी,

जिल्हा परभणी

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी

तथा सरचिटणीस सारंग स्वामी शिक्षण प्रसारक

मंडळ, मंत्रीमंगल कार्यालयासमोर, शिवरामनगर,

परभणी

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १३-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. लक्ष्मण बापुराव पेडगावकर (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, सारंग स्वामी विद्यालय श्री. सुभाष बाबुराव चलवदे (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत तर जन अपिलीय अधिकारी तथा सरचिटणीस, सारंग स्वामी शिक्षण प्रसारक मंडळ हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ०३-०६-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्या शाळेतील सेवकाच्या नेमणूक पत्राच्या प्रत संदर्भात व इतर खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

१. “ आपल्या शाळेतील सेवक रत्नाकर सिद्राम आप्पा घाळे यांची नेमणूक पत्राची प्रत,
२. १९८६-८७ या कालावधीतील कर्मचा-यांची यादी,
३. १९८६-८७, ८७-८८, ८८-८९ या कालावधीतील सिव्हील लिस्ट. ”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक ०३-०७-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद देऊन अपिलार्थीस दिलेल्या या पत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीपैकी फक्त मुद्दा क्रमांक २ च्या संदर्भातील काही माहिती दिल्याचे दिसून येते. अपिलार्थीने मागणी केलेल्या माहितीतील मुद्दा क्रमांक १ व ३ संदर्भात सदर माहिती त्यांच्याकडे उपलब्ध नसल्याचे त्यांनी अपिलार्थीस या पत्राव्दारे कळविले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी नुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ०८-०७-२००६ रोजी प्रथम अपील केले.

सदर अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी आपले आदेश त्यांच्याकडील दिनांक ०८-०९-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये पारीत केले. सदर सुनावणीस अपिलार्थी यांना बोलाविण्यात आले नव्हते असे अपिलार्थी यांचे म्हणणे आहे. जन अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांच्या दिनांक ०८-०९-२००६ रोजीच्या आदेशामध्ये अपिलार्थी यांचे अपील फेटाळून त्यांच्या वर अब्रु नुकसांनभरपाईची कायदेशीर कारवाई का करण्यात येऊ नये याबाबतचे आदेश काढण्याचे व त्याच बरोबर जन माहिती अधिकारी यांचा अवमान केल्याबद्दल खुलासा मागण्याची नोटीस काढण्याचे देखील आदेशीत केले आहे. मुळात सदर अपील निर्णय देतांना जन अपिलीय अधिकारी यांनी महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार अधिनियमाचा आधार घेतल्याचे दिसून येते. जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या ह्या निर्णयाचे दिनांकास म्हणजे ०८-०९-२००६ रोजी महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार अधिनियम २००२ चा कायदा निरसीत होऊन माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ आस्तित्वात आला होता त्यामुळे जन अपिलीय अधिकारी यांनी घेतलेला अपिल निर्णय पूर्णतः अवैध ठरत आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्या या निर्णयाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २७-१०-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना आवश्यक असलेली माहिती देण्यासाठी सदर जन माहिती अधिकारी हे टाळाटाळ करत आहेत. श्री. घाळे हे या संस्थेचे सेवक असून, श्री. घाळे यांच्या सेवानिवृत्ती प्रकरणाकरिता त्यांच्या नेमणुकीची प्रत आवश्यक असल्याने ती प्रत जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध असूनही ती प्रत ते त्यांना देत नाहीत असे त्यांचे म्हणणे आहे. त्यांनी पुढे असे प्रतिपादन केले की, श्री. घाळे यांची नेमणूक पूर्णपणे अवैध असल्याने ही माहिती देण्यासाठी जन माहिती अधिकारी हे टाळाटाळ करत आहेत. श्री. घाळे यांची कथित नेमणूक ज्या आदेशान्वये झाली आहे ते आदेश संबंधीत शिक्षण संस्थेच्या सचिवाच्या सहीने पारित झाले आहेत तथापि सदर सचिव हे त्यावेळी सचिव म्हणून कार्यरत नव्हते तर अपिलार्थी हे त्यावेळी सचिव म्हणून कार्यरत होते. त्यांच्या कालावधीतील नेमणूका करणे हा त्यांचा हक्क असूनही नंतर त्यांचा पदभार स्विकारणा-या सचिवाने मागील दिनांकाच्या सहा करून श्री. घाळे यांच्या नेमणूकीचे आदेश काढले आहेत. त्यामुळे श्री. घाळे यांची नेमणूक अवैध ठरते. संबंधीत संस्थेच्या सचिवाने अवैध नेमणुकीचा गुन्हा केला असल्यामुळे व हा गुन्हा त्यांना उघडकीस आणावयाचा असल्याने त्यांना ही माहिती अजूनही हवी आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांच्याकडे जी माहिती उपलब्ध होती ती त्यांनी अपिलार्थीस विहित मुदतीत पुरविली आहे. अपिलार्थीने मुळात माहिती व्यक्तिशः मागितली आहे त्यामुळे अपिलार्थी त्यांच्याकडे उपस्थित झाले तर अपिलार्थीस हवे ते अभिलेख व नस्त्या उपलब्ध करून देण्यात येईल व त्यावरून अपिलार्थी

त्यांना आवश्यक ती माहिती प्राप्त करून घेऊ शकतील. यावर अपिलार्थीने, जन माहिती अधिकारी व संस्थेचे सचिव हे दोघे एकमेकांचे भाऊ असल्याने त्यांना, ते प्रत्यक्ष कार्यालयात गेल्यानंतर माहिती उपलब्ध करून देतील किंवा कसे याबाबत शंका व्यक्त केली.

वरील घटनाक्रम, वस्तुस्थिती व आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थी यांना श्री. घाळे यांच्या नेमणुकीची प्रत त्यातील अवैधता सिद्ध करण्यासाठी हवी आहे. श्री. घाळे यांची कथित नेमणूक ही बेकायदेशीर असल्याचे त्यांचे म्हणणे आहे व आपले म्हणणे सिद्ध करण्यासाठी त्यांना श्री. घाळे यांच्या नेमणूक पत्राची प्रत प्राप्त करून घेणे आवश्यक झाले आहे. श्री. घाळे यांच्या नेमणूक पत्राची प्रत त्यांच्याकडे उपलब्ध नाही असे जन माहिती अधिकारी यांचे म्हणणे आहे. जन माहिती अधिकारी यांचा हा युक्तिवाद आयोगास मान्य नाही कारण कर्मचा-यांच्या नेमणूक आदेशाच्या प्रतीचे जतन करणे हे त्यांचे आद्य कर्तव्य आहे. त्यामुळे श्री. घाळे यांच्या नेमणूक पत्राची प्रत जन माहिती अधिकारी यांनी शोधून अपिलार्थीस देणे भाग आहे असे आयोगाचे मत आहे.

तेव्हा असे आदेशीत करण्यात येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांनी मागणी केलेली माहिती हे आदेश निर्गमित होताच १५ दिवसांच्या आत विनामूल्य उपलब्ध करून द्यावी. जर संबंधीत कागदपत्र गहाळ झाले आहे असे जन माहिती अधिकारी यांचे म्हणणे असेल तर त्यांनी या कागदपत्राच्या प्रतीचा शोध आवश्यक वाटल्यास शिक्षणाधिकारी जिल्हा परिषद, परभणी यांच्या कार्यालयात जाऊन घ्यावा. वरील उपायांनी देखील जर अपिलार्थीस आवश्यक ती माहिती उपलब्ध होऊ शकली नाही तर या प्रकरणी संस्थेचे संबंधीत रेकॉर्ड गहाळ झाल्याबद्दल संबंधीत पोलीस स्टेशनमध्ये त्याप्रमाणे एफ. आय. आर. दाखल करावा व या एफ. आय. आर. ची एक प्रत अपिलार्थीस द्यावी.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थींचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील निकाली काढण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांनी, अपिलार्थीस त्यांनी मागणी केलेली माहिती, हे आदेश निर्गमित होताच १५ दिवसांच्या आत विनामूल्य उपलब्ध करून द्यावी.
३. जन माहिती अधिकारी यांनी, संस्थेचे संबंधीत रेकॉर्ड गहाळ झाले असल्याचे आढळल्यास तदनंतर दोन दिवसांचे आत पोलीस स्टेशनमध्ये त्याप्रमाणे एफ. आय. आर. दाखल करावा, व या एफ. आय. आर. ची एक प्रत अपिलार्थीस द्यावी.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १३-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. लक्ष्मण बापुराव पेडगावकर, रा. “अहिल्य” २५-शिवरामनगर, वसमत रोड, परभणी, जिल्हा परभणी
- २ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, सारंग स्वामी विद्यालय, विवेकनगर, परभणी, जिल्हा परभणी यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सरचिटणीस सारंग स्वामी शिक्षण प्रसारक मंडळ, मंत्रीमंगल कार्यालयासमोर, शिवरामनगर, परभणी यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत
मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर
प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५७६

निर्णय दिनांक १३-११-२००७

- १ श्री. मुदखेडकर महंमद एकबाल महंमद युसूफ, : अपिलार्थी
संपादक सत्यवृत्त,
मिल कॉर्नर, बस स्टॅण्ड रोड,
नांदेड

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :
तथा मुख्याध्यापक, संजय गांधी हायस्कूल,
पुणेगाव, तालुका जिल्हा नांदेड
- २ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक),
जिल्हा परिषद, नांदेड

जिल्हा नांदेड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १३-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. मुदखेडकर महंमद एकबाल महंमद युसूफ (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, संजय गांधी हायस्कूल श्री. एन. एच. उमाटे (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद यांचे प्रतिनिधी उप शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद श्री. अशोक देवकरे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक २९-०३-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे सन १९९८ ते २००० या कालावधीतील त्यांच्या माध्यमिक शाळेत कार्यरत असलेल्या ३ शिक्षकांच्या जातीच्या प्रमाणपत्राविषयी खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

“ आपल्या माध्यमिक शाळेत कार्यरत असलेले सह शिक्षक यशवंत दत्तराव तवर, (२) मदन प्रल्हाद तेलंग यांच्या जातीचे प्रमाणपत्र तसेच सह शिक्षिका संगीता शिवाजीराव मग्गीरवार यांचे ओबीसी व एस. टी. जातीच्या प्रमाणपत्राच्या सत्यप्रती मिळणेबाबत.”

सदर माहिती अपिलार्थीने टपालाद्वारे अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक ०३-०५-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद दिला. या पत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीस असे कळविले आहे की, त्यांनी संबंधीत सह शिक्षकांना रितसर नोटीसा देऊन जातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी

कळविले होते, परंतु त्यांनी जातीच्या प्रमाणपत्राची प्रत जन माहिती अधिका-यास दिली नाही तसेच संस्थेमध्ये उपलब्ध असलेल्या संबंधीत शिक्षकांच्या वैयक्तिक फाईलीला देखील जातीचे प्रमाणपत्र उपलब्ध नाहीत, तत्कालीन प्रभारी मुख्याध्यापक व उप अध्यक्ष यांना देखील संबंधीताच्या जातीच्या प्रमाणपत्राबाबत कळविले असता त्यांनीही माहिती देण्यास टाळाटाळ केली आहे असे अपिलार्थीस कळविले आहे. थोडक्यात त्यांनी हरत-हेने प्रयत्न करून देखील अपिलार्थीने मागितलेली माहिती उपलब्ध होऊ शकली नाही असे त्यांनी अपिलार्थीस दिनांक ०३-०५-२००६ रोजी कळविले असा निष्कर्ष येथे काढण्यास काही हरकत नाही.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून वरीलप्रमाणे माहिती उपलब्ध न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी नुसार शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांच्याकडे त्यांच्याकडील दिनांक ०२-०५-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये प्रथम अपील केले.

अपिलार्थीच्या या प्रथम अपील अर्जावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २७-०१-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेऊन या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांनी सुनावणी घेऊन निर्णय न दिल्याने राज्य माहिती आयोगाकडे अपील दाखल करावे लागले असल्याचे कारण दर्शविले आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, ते या माहितीची वेळोवेळी मागणी करत असूनही सदर संस्था त्यांना आवश्यक ती माहिती देत नाही. ती माहिती देण्यासाठी सदर जन माहिती अधिकारी हे हेतुपुरस्सर टाळाटाळ करत असतात. या प्रकरणी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड हे देखील अपील ठरविण्यामध्ये टाळाटाळ करत असतात. या प्रकरणामध्ये श्रीमती संगीता मंगीरवार या शिक्षिकेने बी. एड ला प्रवेश घेतांना ओबीसी जातीचे प्रमाणपत्र सादर केले तर संस्थेत नोकरी मिळण्याकरिता एस. टी. संवर्गाच्या जातीचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. सदर शिक्षिकेने अशा तऱ्हेने शिक्षण संस्थेची फसवणूक केल्यासंदर्भात त्यांच्याकडे सबळ पुरावा असल्याचे त्यांनी आयोगासमोर सांगितले. त्याचबरोबर ही संपूर्ण वस्तुस्थिती सदर शिक्षण संस्थेस व शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड, यांना देखील माहित असल्याचे त्यांनी आज युक्तिवादामध्ये पुढे प्रतिपादीत केले. या संवर्गामध्ये ज्या जागा रिकाम्या ठेवलेल्या असतात त्या जागेवर, दुसऱ्या संवर्गातील जातीच्या लोकांची भरती होऊन मूळ लाभार्थींना त्यांना हक्काने देय असलेले लाभ मिळण्यापासून वंचित ठेवले जाते असेही त्यांनी आयोगासमोर स्पष्ट केले.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, ते या पदावर प्रभारी म्हणून नियुक्त झाले असून त्यांना या प्रकरणासंदर्भात काहीही माहिती नाही. तथापि या प्रकरणी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या निर्देशानुसार सप्टेंबर २००७ पासून त्यांनी अपिलार्थीने त्यांच्या अर्जात उल्लेख केलेल्या संबंधीत शिक्षकांचे पगार थांबविले आहेत.

वरील घटनाक्रम व आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे आणि या प्रकरणाचे गांभीर्य पाहता या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांच्या स्तरावर प्रथम सुनावणी होणे अत्यावश्यक आहे असे आयोगाचे मत झाले आहे.

सबब असे आदेशीत करण्यात येते की, जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या दिनांक ०२-०५-२००६ रोजीच्या अपील अर्जावर, हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत सुनावणी घेऊन आपला निर्णय त्याच दिवशी पारीत करावा. अपिलार्थीस सदर निर्णय मान्य नसेल तर ते राज्य माहिती आयोगाकडे, माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम १९ (३) च्या तरतुदीनुसार, द्वितीय अपील दाखल करू शकतील.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील निकाली काढण्यात येत आहे.
२. अपिलार्थीच्या दिनांक ०२-०५-२००६ रोजीच्या प्रथम अपील अर्जावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी हे आदेश निर्गमित होताच १५ दिवसाच्या आत सुनावणी घेऊन आपला निर्णय त्याच दिवशी जारी करावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १३-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. मुदखेडकर महंमद एकबाल महंमद युसूफ, संपादक सत्यवृत्त, मिल कॉर्नर, बस स्टॅण्ड रोड, नांदेड

- २ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, संजय गांधी हायस्कूल, पुणेगाव, तालुका जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/६३१

निर्णय दिनांक १३-११-२००७

- १ श्री. बाबासाहेब शंकरराव घनवट, : अपिलार्थी
सचिव स्व. शंकररावजी घनवट शिक्षण संस्था,
रा. घाणेगाव, तालुका गंगापूर
जिल्हा औरंगाबाद

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :

तथा शिक्षण उप संचालक कार्यालय, औरंगाबाद

जिल्हा औरंगाबाद

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी

तथा शिक्षण उप संचालक, शालेय शिक्षण

(माध्यमिक), सेंट्रल बिल्डिंग, पुणे

प्रत्यक्षात : जन माहिती अधिकारी : सहाय्यक शिक्षण संचालक, शिक्षण उपसंचालक
कार्यालय, औरंगाबाद

जन अपिलीय अधिकारी : शिक्षण उपसंचालक, औरंगाबाद विभाग, औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १३-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. बाबासाहेब शंकरराव घनवट (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक शिक्षण संचालक, शिक्षण उपसंचालक कार्यालय श्री. सुनिलसिंह रतनसिंह चौहाण (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत तर जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षण उपसंचालक हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ०८-०९-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांनी सन १९९९-२००० या वर्षी शासनाकडे मौजे घाणेगाव येथील संस्थेच्या, माध्यमिक शाळेच्या संदर्भात पाठविलेल्या प्रस्तावाच्या शिफारशीसंबंधात खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

“ नवीन शाळेविषयी आपल्या बुकलेटवरील शिफारशी विषयी माहिती मिळावी.”

सदर माहिती अपिलार्थीने नोंदणीकृत टपालाद्वारे अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जास प्रतिसाद म्हणून जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयाने अपिलार्थीस दिनांक ०८-११-२००६ रोजीच्या त्यांनी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांना उद्देशून लिहिलेल्या पत्राची प्रत दिली आहे. या पत्रामध्ये त्यांनी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांना त्यांचे स्तरावरून ही माहिती अपिलार्थीस देण्याचे सूचित केले आहे व अपिलार्थीचा मूळ अर्ज शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांच्याकडे पाठविला आहे. या पत्राची प्रत अपिलार्थीस देतांना त्यांनी अपिलार्थीस असे सूचित केले आहे की, त्यांनी या प्रकरणी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, औरंगाबाद यांचेशी संपर्क साधावा.

अपिलार्थीस सदर पत्र प्राप्त झाल्यानंतर त्यांनी लगेचच दिनांक १४-११-२००६ रोजी शिक्षण उप संचालक यांना पत्र लिहून त्यांच्या मागणीचा सविस्तर व स्पष्ट खुलासा शिक्षण उप संचालक यांना केला. या पत्रामध्ये त्यांनी असे म्हटले आहे की, त्यांच्या कार्यालयाने त्या वर्षी मौजे घाणेगाव तालुका गंगापूर येथे नवीन माध्यमिक शाळा सुरु करण्यासंबंधी जी शिफारस शासनाकडे त्यावेळी पाठविलेली आहे त्या शिफारशीची बुकलेट वरील नोंद / सत्यप्रत त्यांच्या संस्थेला हवी आहे. याच पत्रामध्ये त्यांनी शिक्षण उपसंचालक यांच्याकडून ८ दिवसात माहिती न मिळाल्यास राज्य माहिती आयोगाकडे दाद मागण्याचा इशारा देखील त्यांनी दिला आहे. अपिलार्थीने सदर पत्र लिहूनही शिक्षण उप संचालक यांच्या कार्यालयाने त्याची कोणतीही दखल घेतल्याचे उपलब्ध कागदपत्रावरून दिसून येत नाही.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून कोणतीही माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी नुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ०३-१०-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपील अर्जामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

या प्रकरणी असे दिसून येते की, अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून ३० दिवसाच्या आत जर त्यांचे अर्जासंबंधात निर्णय प्राप्त झाला नसता तर त्यांनी त्यानंतर जन

अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे त्यापुढील ३० दिवसाच्या आत प्रथम अपील करणे उचित ठरले असते. तथापि या प्रकरणी अपिलार्थीने ती मुदत संपण्याच्या आतच म्हणजेच दिनांक ०३-१०-२००६ रोजी जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले आहे. त्यामुळे हे अपील अपरिपक्व व अवैध ठरत आहे, तथापि जन अपिलीय अधिकारी यांनी या अपिलावर कोणताही निर्णय दिला नाही ही वस्तुस्थिती आहे. त्यांनी अपिलार्थीच्या या अपिलावर निर्णय देण्याचे का टाळले याची कारणे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून उपलब्ध होऊ शकत नाही. तथापि त्यांनी या प्रकरणी अपील घेण्याचे टाळून आपल्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव सिद्ध केला आहे असे आयोगाचे स्पष्ट मत आहे. औरंगाबाद विभागातील उपसंचालक कार्यालयातील जन अपिलीय अधिकारी यांनी आजपर्यंत किती अपिलावर, सुनावण्या घेऊन आपला निर्णय दिला आहे हा एक संशोधनाचा विषय होऊ शकेल असे आयोगास शिक्षण विभागासंदर्भात आजपर्यंतच्या आलेल्या अनुभवावरून वाटते.

अपिलार्थीने शिक्षण उप संचालक यांना लिहिलेल्या या दिनांक १४-११-२००६ रोजीच्या पत्रास उद्देशून शिक्षण उप संचालक कार्यालयाने अपिलार्थीस दिनांक १३-१२-२००६ रोजी एक पत्र लिहिले आहे व त्यामध्ये कार्यालयाचे रेकॉर्ड तपासले असता सदरील संचिका उपलब्ध होत नाही. रेकॉर्ड तपासण्याचे काम चालू आहे, संचिका उपलब्ध होताच मागणी केलेल्या प्रस्तावाची झेरॉक्स आपणास देण्यात येईल कृपया सहकार्य करावे वगैरे असे मोघम विधान करणारे पत्र दिले आहे.

या प्रकरणी सर्व प्रयत्न करूनही माहिती न मिळाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १५-०१-२००७ रोजी द्वितीय अपील केले.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना प्रयत्न करुनही जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून आवश्यक असलेली माहिती आज-तागायत प्राप्त झाली नाही.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांनी अपिलार्थीस दिनांक २६-१०-२००७ रोजी स्पीड पोस्टाने ही माहिती विनामूल्य पाठविली आहे. सदर माहिती स्पीड पोस्टाने पाठविल्याविषयीचा पुरावा सादर करण्याविषयी जन माहिती अधिकारी यांना सांगितले असता ते हा पुरावा आयोगासमोर सादर करू शकले नाहीत. त्यांनी आपल्या युक्तिवादात पुढे असेही सांगितले की, अपिलार्थीने हीच माहिती शिक्षण संचालनालय, पुणे यांच्याकडेही मागितली होती व त्यावर शिक्षण संचालनालय यांनी रुपये ४० इतके शुल्क त्यांच्या कार्यालयात भरण्याचे सूचित केले होते. जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगास पुढे अशीही माहिती दिली की, माध्यमिक शाळांना मान्यता देतांना सन २००० पर्यंत सदर प्रस्ताव संस्थांकडून प्राप्त झाल्यानंतर ते शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांच्या स्तरावर तपासले जाऊन त्यावर शिक्षण उपसंचालकांचे अभिप्राय घेऊन नंतर हे प्रस्ताव शिक्षण संचालकाकडे व त्यांचे मार्फत शासनाकडे पाठविले जात होते. तथापि आता विभागीय स्तरावरील छाननीची प्रक्रिया वगळून संस्थेकडून प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर जिल्हा परिषदेच्या शिक्षणाधिका-यामार्फत सदर प्रस्ताव थेट शिक्षण संचालकाकडे पाठविले जातात. तदनंतर शिक्षण संचालकाकडून सदर प्रस्ताव शासनाकडे सादर करुन अंतीमतः शासन स्तरावर प्रस्तावांना मान्यता देण्यात येते. अपिलार्थीचा अर्ज यांच्याकडे प्राप्त झाला असून त्यांना अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचे त्यांना नीट आकलन न झाल्याने त्यांनी अपिलार्थीस शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांच्याकडे संपर्क साधण्यास सूचित केले. तथापि अपिलार्थीस नक्की काय हवे आहे याचे आकलन त्यांना प्रथमतः अपिलार्थीच्या दिनांक १४-११-२००६ रोजीच्या पत्रानुसार झाले.

वरील घटनाक्रम व आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेली कागदपत्रे पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ०८-०९-२००६ रोजी अर्ज केल्यानंतर माहितीचा अधिकार अधिनियमातील कलम ७ (१) मधील तरतुदीनुसार अपिलार्थीस त्यांच्या अर्जाविषयी घेतला गेलेला निर्णय त्यांना दिनांक ०७-१०-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी ज्ञात होणे आवश्यक होते, तथापि त्यांच्या अर्जाची दखल घेऊन अपिलार्थीस प्रथम प्रतिसाद देण्यास देखील जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक ०८-११-२००६ पर्यंत प्रतिकक्षा केली व त्या पत्रामध्ये देखील त्यांनी अपिलार्थीस सदर माहिती शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांच्याकडून घेण्याचे सूचित केले तसेच अपिलार्थीचा मूळ माहितीसाठीचा अर्ज देखील त्यांनी शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांच्याकडे पाठविला. वास्तविकतः अपिलार्थीने त्यांच्या मूळ अर्जामध्ये शिक्षण उपसंचालक कार्यालयाकडे त्यांनी केलेल्या शिफारशीची प्रत मागितली असतांना त्यांनी अपिलार्थीचा अर्ज शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) यांच्याकडे पाठवून देणे हे सर्वस्वी गैर आहे व त्याचबरोबर त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती त्यांच्या कार्यालयाकडे उपलब्ध असतांना देखील दुस-या प्राधिकरणाकडे त्यांना जाण्याचे सूचित करण्याची त्यांची कृती माहिती देण्यास टाळाटाळ करण्याची आहे असे आयोगाचे स्पष्ट मत आहे. जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या प्रथम अपिलावर कोणताही निर्णय न देऊन अपिलार्थीस त्यांना आवश्यक असलेल्या माहितीपासून वंचित ठेवण्याच्या जन माहिती अधिकारी यांच्या कृतीवर शिक्कामोर्तब केले आहे असे म्हटल्यास फारसे वावगे होणार नाही. अपिलार्थीचे अपील न ठरविण्याच्या त्यांच्या या कृतीची नोंद सचिव (शालेय शिक्षण) यांनी यथायोग्यरित्या घ्यावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

प्रसंगावशात, आयोगाकडे औरंगाबाद येथील शिक्षण उपसंचालकांचे कार्यालयासंदर्भात आजपर्यंत जी अपिले दाखल झाली आहेत, त्यामध्ये अपिलार्थीस विहित मुदतीत प्रतिसाद न देणे, अपिलार्थीस त्यांच्या कार्यालयाकडे उपलब्ध असलेली माहिती देखील दुस-या प्राधिकरणा-

कडून घेण्याचे सूचित करणे, जन अपिलीय अधिका-यांनी अपिलावर सुनावणी घेण्याचे टाळणे, आयोगाकडील सुनावणीस वीना परवानगी गैरहजर रहाणे अशा प्रकारच्या प्रवृत्ती फोफावत चालल्या असल्याचे दिसून येते. अशा प्रवृत्तींचा वेळीच बीमोड करण्याच्या दृष्टीने सचिव (शालेय शिक्षण) यांनी त्यांच्या विभागाच्या क्षेत्रीय कार्यालयातील प्रशासनामध्ये लक्ष घालणे अत्यंत जरूरीचे आहे असे आयोगास वाटते. शिक्षण विभागातील क्षेत्रीय अधिका-यांना शिक्षण देण्याची वेळ आता दुर्दैवाने आली आहे असे म्हणणे जादा उचित होईल असे आयोगास वाटते.

उपरोक्त प्रकरणी जन माहिती अधिकारी हे त्यांनी अपिलार्थीस पाठविलेल्या दिनांक २६-१०-२००६ रोजीच्या पत्राची व त्यासोबतच्या माहितीची द्वितीय प्रत देण्यास आज तयार आहेत. त्यांनी सदर माहितीची प्रत अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून एक दिवसाच्या आत विनामूल्य पुरवावी असे या प्रकरणी आदेशीत करण्यात येत आहे. तसेच त्यांनी या प्रकरणी माहिती देण्याकरिता लावलेल्या विलंबाबाबत त्यांना आयोगातर्फे सक्त ताकीद देण्यात येत असून त्यांनी भविष्यात अशा प्रकारची पुनरावृत्ती टाळावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस, त्यांच्या मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती हे आदेश निर्गमित होताच एक दिवसाच्या आत पुरवावी.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १३-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. बाबासाहेब शंकरराव घनवट, सचिव स्व. शंकररावजी घनवट शिक्षण संस्था (घनवट), रा. घाणेगाव, तालुका गंगापूर जिल्हा औरंगाबाद
- २ जन माहिती अधिकारी तथा सहाय्यक शिक्षण संचालक, शिक्षण उपसंचालक कार्यालय, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षण उपसंचालक, औरंगाबाद विभाग, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, (शालेय शिक्षण विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५५५

निर्णय दिनांक १४-११-२००७

१ श्री. नयनसिंग प्रेमसिंग संधु, : अपिलार्थी
शिवाजी पुतळ्याच्या मागे, कॅपिटल ग्लास
हाऊस, नांदेड, जिल्हा नांदेड

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद,
नांदेड, जिल्हा नांदेड

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
नांदेड, जिल्हा नांदेड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १४-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. नयनसिंग प्रेमसिंग संधु हे गैरहजर आहेत, तर जन माहिती अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद श्री. एन. ए. खान (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत व जन अपिलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांचे प्रतिनिधी म्हणून जन माहिती अधिकारी हेच हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक २६-०६-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

“ २२-०५-२००६ रोजी श्री. चिंतले यांची मुख्याध्यापक गुरु गोविंदसिंग प्राथमिक शाळा पुरुषार्थनगर, नांदेडच्या आदेशाची प्रत व संचिकेची झेरॉक्स प्रत साक्षात्कीत करुन.”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्याकडील दिनांक १०-०७-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद दिला. त्यामध्ये या प्रकरणी संबंधीत संस्थेचे मुख्याध्यापक हे माहिती अधिकारी असल्याने, ही माहिती संबंधीत संस्थेच्या मुख्याध्यापकाकडून उपलब्ध करुन घेण्याबाबत अपिलार्थीस त्यांनी सूचित केले.

अपिलार्थीस सदर पत्र प्राप्त झाल्यानंतर, अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक १४-०७-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांना परत याच माहितीची मागणी केली. अपिलार्थीच्या या पत्रावर जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक २५-०७-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये अपिलार्थीस ही माहिती प्राप्त करुन घेण्यापोटी लागणारे शुल्क रुपये १० इतके त्यांच्या कार्यालयात जमा करण्याचे सूचित केले. तथापि, या रक्कमेचा भरणे अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयात केला नाही, तरी देखील जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक ०२-०८-२००६ रोजी, त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती दिली. सदर माहिती मिळाल्याची अपिलार्थीच्या प्रतिनिधीची पोहोच जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगासमोर सादर केली.

अपिलार्थीने जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे, याच दिवशी म्हणजे दिनांक २७-०७-२००६ रोजी अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी नुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले.

सदर अपिलावर सुनावणी झाली किंवा कसे हे कळण्यास आयोगास मार्ग नाही, कारण या संदर्भातील कोणतीही कागदपत्रे अपिलार्थी, जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय

अधिकारी यांच्यातर्फे, आयोगास सादर करण्यात आली नाहीत. तथापि जन माहिती अधिकारी यांनी आज आयोगासमोर असे सांगितले की, त्यांनी अपिलार्थीस दिनांक ०२-०८-२००६ रोजी दिलेली माहिती परत दिनांक ०८-०९-२००६ रोजी दिली.

सदर माहिती प्राप्त होऊनही अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०२-११-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी, त्यांना माहिती मिळण्यास ४१ दिवस इतका विलंब जन माहिती अधिकारी केल्याचे त्यांनी म्हटले आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादाच्या वेळी अपिलार्थी गैरहजर आहे याची नोंद घेण्यात आली आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांनी अपिलार्थीस त्यांनी, मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती दिनांक ०२-०८-२००६ रोजी दिली असून तीच माहिती त्यांनी दिनांक ०८-०९-२००६ रोजी परत पुरविली आहे. सदर माहिती पुरवितांना त्यांनी, अपिलार्थीस या आदेशासंदर्भातील सद्यःस्थिती कळविण्याची खबरदारी देखील घेतली असल्याचा त्यांनी पुढे युक्तिवाद केला आहे.

वरील घटनाक्रम व आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीने प्रथमतः दिनांक २६-०६-२००६ रोजी अर्ज केल्यानंतर माहितीचा अधिकार अधिनियमातील तरतुदीप्रमाणे त्यांना दिनांक २५-०७-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी ही माहिती मिळणे सर्वसामान्य परिस्थितीत अभिप्रेत आहे. तथापि अपिलार्थीस प्रथमतः ही माहिती दिनांक ०२-०८-२००६ रोजी मिळाली आहे. सदर माहिती अपिलार्थीस मिळण्यासाठी ८ दिवसांचा विलंब झाल्याचे या प्रकरणी दिसून येत आहे. तथापि ही माहिती अपिलार्थीस संबंधीत संस्थेच्या मुख्याध्यापकाकडून प्राप्त करून घेण्याचे, जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक १०-०७-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले होते. मागितलेली माहिती

त्यांचेच कार्यालयाशी संबंधित असल्यामुळे, मुख्याध्यापकाकडून माहिती घेण्यास सांगण्याची जन माहिती अधिकारी यांची कृती चूकीची आहे. अपिलार्थीने या प्रकरणी शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड यांच्याकडूनच माहितीची मागणी करण्याचा आग्रह धरल्याने त्यांना ही माहिती दिनांक ०२-०८-२००६ रोजी प्रथमतः व तदनंतर दिनांक ०८-०९-२००६ रोजी पुरविली आहे.

एखाद्या शिक्षण संस्थेमध्ये रजेच्या कालावधीमध्ये मुख्याध्यापक पदाचा पदभार हस्तांतरीत करण्याच्या पध्दतिसंदर्भात उपस्थित जन माहिती अधिकारी यांचेकडे विचारणा केली असता, अशा प्रकरणी संबंधित शिक्षण संस्था कार्यभार हस्तांतरणासंदर्भात प्रथम आदेश काढतात व तदनंतर संबंधित शिक्षणाधिका-याकडे कार्यान्तर मंजूरीसाठी प्रस्ताव पाठविले जातात, शिक्षणाधिकारी सदर प्रस्तावाची छाननी करून आपले आदेश पारित करतात, अशी माहिती देण्यात आली. मूळ अर्जातील माहिती शिक्षणाधिकारी यांचे कार्यालयातील संचिका व त्यांचे आदेशाची प्रत यासंबंधी असल्यामुळे त्यांनी ही माहिती मुख्याध्यापकाकडून घेण्यास सांगणे बरोबर नव्हते.

तेव्हा अपिलार्थीस विलंबाने माहिती पुरविण्याबद्दल त्यांना आयोगातर्फे सक्त ताकीद देण्यात येत असून त्यांनी यापुढे माहितीचा अधिकार अधिनियमातील तरतुदीप्रमाणे त्यांच्याकडे जे अर्ज दाखल होतील, त्या अर्जावर अधिनियमाव्दारे विहित केलेल्या कालावधीमध्ये कारवाई करावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी (शिक्षणाधिकारी (प्राथमीक), जिल्हा परिषद, नांदेड) यांनी, अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावलेल्या विलंबाबाबत त्यांना आयोगातर्फे सक्त ताकीद देण्यात येत आहे.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १४-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. नयनसिंग प्रेमसिंग संधु, शिवाजी पुतळ्याच्या मागे, कॅपिटल ग्लास हाऊस, नांदेड, जिल्हा नांदेड.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, नांदेड, जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड, जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५८६

निर्णय दिनांक १४-११-२००७

१ श्री. प्रकाश शिवराम जावळे, : अपिलार्थी
मिर्लीदनगर, उस्मानपुरा,
औरंगाबाद

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा माहिती अधिकारी, शासकीय मुद्रणालय,
रेल्वेस्टेशन जवळ, औरंगाबाद

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा अपिलीय अधिकारी, शासकीय मुद्रणालय,
रेल्वेस्टेशन जवळ, औरंगाबाद

प्रत्यक्षात : जन माहिती अधिकारी : कनिष्ठ सहाय्यक व्यवस्थापक, शासकीय मुद्रणालय,
औरंगाबाद
जन अपिलीय अधिकारी : व्यवस्थापक, शासकीय मुद्रणालय, औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १४-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. प्रकाश शिवराम जावळे (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा व्यवस्थापक, शासकीय मुद्रणालय श्री. रुपेंद्र दिनेश मोरे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात

येईल) हे हजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ सहाय्यक व्यवस्थापक, शासकीय मुद्रणालय हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक २०-०३-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे ऑक्टोबर २००४ मध्ये त्यांच्या कार्यालयात झालेल्या भरतीसंदर्भात खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

“ ऑक्टोबर २००४ मध्ये झालेल्या एकूण भरतीतील लेखी परिक्षेत उत्तीर्ण झालेल्या सर्व वेगवेगळ्या पदावरील उत्तीर्ण उमेदवारांमधून तोंडी मुलाखतीसाठी तयार करण्यात आलेल्या गुणवत्ता यादी व त्यांच्या उत्तरपत्रिकांची छायांकीत प्रत(झेरोक्स) उमेदवारांनी मुलाखतीसाठी दिलेल्या पत्तासह आपल्या सहीने साक्षांकीत करून मिळणेबाबत.”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक १७-०४-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद दिला असून त्यामध्ये अपिलार्थीने मागितलेली माहिती, माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ८ (घ) व (ड) अन्वये त्यांना उपलब्ध करून देता येत नसल्याचे कळविले.

जन माहिती अधिकारी यांच्या या निर्णयाने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी नुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १२-०७-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये प्रथम अपील केले. या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

अपिलार्थीच्या या प्रथम अपील अर्जावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक २४-०८-२००६ रोजी सुनावणी घेऊन या संदर्भातील आपले आदेश दिनांक १२-०९-२००६ रोजी पारीत केले. जन अपिलीय अधिकारी यांनी प्रथम अपिलावर दिलेल्या निर्णयामध्ये जन

माहिती अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय कायम ठेऊन अपिलार्थी यांनी केलेले प्रथम अपील फेटाळले आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्या या निर्णयाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १२-०९-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून असे दिसून येते की, अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केलेले अपील व आज रोजी असलेल्या सुनावणीच्या मध्यंतरीच्या काळात जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक २६-०२-२००७ रोजी माहिती पुरविली आहे.

आज झालेल्या सुनावणीमध्ये अपिलार्थी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून दिनांक १७-०४-२००६ रोजी प्राप्त झालेले पत्र म्हणजे जन माहिती अधिकारी यांनी चुकिचे कारण दर्शवून त्यांना माहिती देण्यासाठी केलेली टाळाटाळ किंवा माहिती देण्यासाठी केलेला कालपव्यय असे म्हणता येईल. त्यांनी आयोगाच्या असे निदर्शनास आणले आहे की, त्यांना जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या दिनांक २६-०२-२००७ रोजीच्या माहितीमध्ये संबंधीत उमेदवारांचे पत्ते नाहीत. सदर उमेदवारांचे पत्ते प्राप्त करून घेण्यामध्ये त्यांना आजही स्वारस्य आहे.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, अपिलार्थीला त्यांनी दिलेल्या दिनांक १७-०४-२००६ च्या पत्रात दिलेली कारणे त्यांना त्यावेळी योग्य वाटली त्यामुळे त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती नाकारली, तथापि तदनंतर त्यांनी त्यांच्या वरिष्ठ कार्यालयाशी पत्रव्यवहार करून अपिलार्थीस ही माहिती दिनांक २६-०२-२००७ रोजी व्यक्तिशः दिली आहे. अपिलार्थीने ही माहिती व्यक्तिशः अपेक्षिली

असल्याने त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती व्यक्तिशः दिली असे त्यांनी पुढे प्रतिपादीत केले. सदर माहिती प्राप्त करुन घेत असतांना अपिलार्थी यांनी संबंधीत उमेदवारांच्या पत्त्यांचा मुद्दा उपस्थित केला नव्हता, तथापि सदर उमेदवारांचे पत्ते आजही त्यांच्याकडे तयार असून ते अपिलार्थीस सदर माहिती तात्काळ देण्यास तयार आहेत.

वरील घटनाक्रम व आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेली कागदपत्रे पाहता असे दिसून येते की, अपिलार्थीच्या दिनांक २०-०३-२००६ रोजीच्या अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक १७-०४-२००६ रोजी प्रतिसाद दिलेला आहे. अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या मुदतीत हा प्रतिसाद दिला असल्यामुळे अपिलार्थी यांच्या माहितीच्या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी, निर्णय घेतला नाही असे म्हणता येणार नाही. जन माहिती अधिकारी यांच्या बुध्दीला पटेल असा निर्णय त्यांनी अपिलार्थीस विहित मुदतीमध्ये दिला असल्यामुळे त्यांच्यावर काहीही कारवाई आदेशीत करता येणार नाही. त्याचबरोबर जन अपिलीय अधिकारी यांनी देखील जन माहिती अधिकारी यांचा निर्णय ग्राह्य धरुन अपिलार्थीचे प्रथम अपील फेटाळले. तथापि तदनंतर जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांच्या वरिष्ठ कार्यालयाशी पत्रव्यवहार केल्यानंतर वरिष्ठ कार्यालयाच्या स्तरावरुन सूचना प्राप्त झाल्याप्रमाणे त्यांनी ही माहिती अपिलार्थीस दिनांक २६-०२-२००७ रोजी व्यक्तिशः पुरविली आहे. यामध्ये त्यांनी मुलाखतीस बोलाविलेल्या उमेदवारांच्या पत्त्यांचा समावेश नाही हे पाहता त्यांनी अपिलार्थीस अर्धवट माहिती दिल्याचे दिसून येते. अर्थात ती माहिती देण्यामध्ये त्यांनी मुद्दामहून टाळाटाळ केली असेही या प्रकरणी कोठे दिसून येत नाही. आता सदर उमेदवारांचे पत्ते अपिलार्थीस देण्यासाठी ते तयार आहेत. तेव्हा असे आदेशीत करण्यात येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस उर्वरीत माहिती (उमेदवारांचे पत्ते) हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ३ दिवसाच्या आत साक्षांकीत करुन विनामूल्य उपलब्ध करुन द्यावी.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील निकाली काढण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस, त्यांनी केलेल्या प्रथम अर्जामधील संबंधीत उमेदवारांचे पत्ते - ही उर्वरीत माहिती, हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून ३ दिवसाच्या आत साक्षांकीत करुन विनामूल्य उपलब्ध करुन द्यावी.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १४-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. प्रकाश शिवराम जावळे, मिलींदनगर, उस्मानपुरा, औरंगाबाद.
- २ जन माहिती अधिकारी तथा कनिष्ठ सहाय्यक व्यवस्थापक, शासकीय मुद्रणालय, रेल्वेस्टेशन जवळ, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा व्यवस्थापक, शासकीय मुद्रणालय, रेल्वेस्टेशन जवळ, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५८७

निर्णय दिनांक- १४-११-२००७.

श्री.मुदखेडकर महंमद एकबाल युसूफ, : अपिलार्थी
मुख्य संपादक, ता.सत्यवृत्त, मिलकॉर्नर,
सबस्टॅण्डरोड, नांदेड.

विरुध्द

- १ जनमाहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी
मुख्याध्यापक, मदिनातुल उलुम हायस्कूल,
देगलूर नाका, नांदेड.
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा
शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक)
जिल्हापरिषद, नांदेड.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- १४-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी मुदखेडकर एकबाल महंमद युसूफ (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, मदिनातुल उलुम हायस्कूल,नांदेड, श्री.हाशमी सैयद आजम सैयद खाजा (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हापरिषद, नांदेड, श्री. आनंद सखाराम वाढे (यापुढे त्यांना जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

औरंगाबाद

दिनांक- १४-११-२००७.

(वि.बा.बोरगे)

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

२५. श्री.मुदखेडकर महंमद एकबाल महंमद युसूफ, मुख्य संपादक, सा.सत्यवृत्त, मिलकॉर्नर, बसस्टॅण्ड रोड, नांदेड.
२६. जनमाहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापक, मदिनातुल उलुम हायस्कूल नांदेड, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
२७. जनअपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हापरिषद,नांदेड, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
२८. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
२९. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार
अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५६४

निर्णय दिनांक- १५-११-२००७.

श्री. विजय नारायणदास रिझवानी : अपिलार्थी
३७, भाग्यनगर नांदेड, ता.जि.नांदेड.

विरुध्द

- १ जनमाहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी
तलाठी तरोडा (बु.) ता.जि.नांदेड.
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा
तहसीलदार, नांदेड.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- १५-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.विजय नारायणदास रिझवानी (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा तलाठी, तरोडा (बु.) तालूका जिल्हा-नांदेड, श्री. शंकर महादु वच्चेवार (यापुढे त्यांना जनमाहिती

अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार,नांदेड, श्री. वैभव विठ्ठलराव नावडकर (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

निर्णय

४. अपील मान्य करण्यात येत आहे.
५. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती, त्यांना हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ३ दिवसांच्या आत विनामुल्य पुरवावी.
६. जनमाहिती अधिकारी यांनी या प्रकरणी दर्शविलेल्या त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबद्दल त्यांच्यावर उपविभागीय अधिकारी,नांदेड यांनी प्रचलित सेवानियमाप्रमाणे यथायोग्य प्रशासकीय कार्यवाही करावी व आपला अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून २ महिन्यांच्या आत सादर करावा.

औरंगाबाद

दिनांक- १५-११-२००७

(वि.बा.बोरगे)

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

३०. श्री.विजय नारायणदास रिझवान्नी, ३७, भाग्यनगर नांदेड तालूका जिल्हा-नांदेड.
३१. जनमाहिती अधिकारी तथा तलाठी तरोडा (बु) तालूका जिल्हा- नांदेड, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३२. जनअपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार, नांदेड, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
३३. उपविभागीय अधिकारी, नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
३४. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
३५. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५६७

निर्णय दिनांक- १५-११-२००७.

श्री.लक्ष्मण केरप्पा भालके : अपिलार्थी
निवृत्त दप्तर कारकून,
मु.पो.ता.पुर्णा, व्दारा संगमेश पँथालाजी
महावीरनगर पुर्णा जंक्शन, जि.परभणी.

विरुध्द

- १ जनमाहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी
कार्यकारी अभियंता, पुर्णा पाटबंधारे विभाग
वसमतनगर जिल्हा-हिंगोली.
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा

अधिक्षक अभियंता, नांदेड पाटबंधारे मंडळ
नांदेड. जिल्हा-नांदेड.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- १५-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.लक्ष्मण केरप्पा भालके (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जनमाहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता पुर्णा पाटबंधारे विभाग श्री.गणेश वसंतराव व्यवहारे (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक अधीक्षक अभियंता नांदेड पाटबंधारे मंडळ, नांदेड, श्री. सय्यद सिकंदर हाशमी (यापुढे त्यांना जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल.) हे हजर आहेत.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपीलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

७. अपीलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे.
८. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ३ दिवसांच्या आत विनामुल्य पुरवावी.

९. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या अर्जावर अधिनियमाद्वारे विहित केलेल्या मुदतीमध्ये कोणतीही कार्यवाही न केल्याबद्दल त्यांना आयोगातर्फे सक्त ताकीद देण्यात येत आहे. याची नोंद सचिव (जलसंपदा) यांनी यथायोग्यरित्या घ्यावी.
१०. अपिलार्थीचा मूळ माहितीचा अर्ज व अपीलअर्ज अनुक्रमे जनमाहिती अधिकारी व जनअपिलीय अधिकारी यांच्या कार्यालयातून कसा गहाळ झाला याची चौकशी दोन्हीही अधिका-यांनी करून आपला अहवाल आयोगाकडे १ महिन्याच्या आत सादर करावा.

औरंगाबाद

दिनांक- १५-११-२००७

(वि.बा.बोरगे)

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

३६. श्री.लक्ष्मण केराप्पा भालके, निवृत्त दप्तरकारकून, मु.पो.ता.पुर्णा जंक्शन, व्दारो संगमेश पॅथालाजी महावीरनगर पुर्णा जंक्शन, जिल्हा-परभणी.
३७. जनमाहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता पुर्णा पाटबंधारे विभाग वसमतनगर,जिल्हा-हिंगोली, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
३८. जनअपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता, नांदेड पाटबंधारे मंडळ, सिंचन भवन नांदेड, जिल्हा-नांदेड, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३९. सचिव (जलसंपदा) मंत्रालय, मुंबई-३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
४०. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई-३२, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
४१. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
४२. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५६८

निर्णय दिनांक १५-११-२००७

- १ श्री. देशमुख महमद हारुण अमिनमियाँ, : अपिलार्थी
न्यू देशमुख मेडिकल स्टोअर्स, सराफा मार्केट,
सिल्लोड, तालुका सिल्लोड
जिल्हा औरंगाबाद

विरुध्द

- १ जन माहिती अधिकारी :
तथा मुख्याध्यापिका, उर्दू हायस्कूल, (सईद

अहेमद खान प्रतिष्ठान संचलित), संजयनगर,
जिन्सी पाण्याच्या टाकीजवळ, औरंगाबाद

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा सचिव, सईद अहेमद खान प्रतिष्ठान,
जिन्सी पाण्याच्या टाकी जवळ, संजयनगर,
बायजीपूरा, औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १५-१०-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. देशमुख महमद हारुण अमिन मियाँ (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), व जन अपिलीय अधिकारी तथा सचिव, सईद अहेमद खान प्रतिष्ठान श्री. मकसूद अ. खान (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, उर्दू हायस्कूल, (सईद अहेमद खान प्रतिष्ठान संचलित) ह्या गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ०९-०८-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे जाहेदा बेगम पिता शेख यासीन या शिक्षिके-संदर्भात ०१ जानेवारी १९९९ ते १० डिसेंबर २००५ या कालावधीमधील खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

१. “ जाहेदा बेगम D/o शेख यासीन सदरील शिक्षिका आपल्या माध्यमिक शाळेत सह शिक्षिका होत्या का ?
२. सह शिक्षिका म्हणून कार्य करित असतील तर त्यांना दिलेले नियुक्तीपत्र (Appointment letter),

३. त्यांनी हजर होण्यासाठी दिलेले Joining Report,
४. त्यांची संच मान्यता,
५. वैयक्तिक मान्यता,
६. सह शिक्षिका म्हणून केलेल्या कार्यकाळाच्या साक्षांकीत प्रती मिळणेबाबत.

(०१ ते ०६ मुद्द्यांच्या साक्षांकीत प्रती मिळणेबाबत).”

अपिलार्थीने सदर माहिती व्यक्तिशः किंवा रजिस्टर्ड पोस्ट पोहोच पावतीद्वारे मागितली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्याकडील दिनांक ११-०९-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद दिला. त्यामध्ये त्यांनी सईद अहेमद खान प्रतिष्ठान या संस्थेतर्गत सईद खान उर्दू हायस्कूल नावाची कोणतीही शाळा चालविली जात नाही असे कळविले.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादाने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार सदर संस्थेचे सचिव तथा जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १४-०९-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. त्यामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली असून अपिलार्थी यांच्या विनंतीचा जन माहिती अधिकारी यांनी योग्य विचार व अवलोकन न करता माहिती देण्याचे हेतु पुरस्सरपणे टाळल्याचे त्यांच्या निदर्शनास आणून दिले आहे.

अपिलार्थीने जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे हा अर्ज पोस्टाने पाठविला असता दिनांक १८-०९-२००६ रोजी शाळा बंद व दिनांक १९-०९-२००६ रोजी “Refused” अशा पोस्टमनच्या अभिप्रायासह हा अर्ज अपिलार्थीस परत आला.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील

कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २७-१०-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले आहे. त्यामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेऊन सदर संस्थेतील जन माहिती अधिकारी हे माहिती देण्यास टाळाटाळ करत आहेत व जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपील स्विकारण्यास नकार दिला आहे असे अपिलाचे कारण दर्शविले आहे.

आज झालेल्या सुनावणीमध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की त्यांना, त्यांनी मूळ अर्जाद्वारे मागणी केलेली माहिती संबंधीत संस्थेच्या सचिवाकडून दिनांक ११-०९-२००७ रोजी व्यक्तिशः प्राप्त झाली असून सदर माहितीने त्यांचे समाधान झाले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचे नजरचुकिने पूर्णतः आकलन झाले नाही व त्यांना त्यावेळी माहितीचा अधिकार अधिनियमाचे पुरेसे आकलन झाले नसल्यामुळे त्यांच्या हातून चूक झाली आहे. त्यांनी गैरसमजातून अपिलार्थीस त्यांच्याकडील दिनांक ११-०९-२००६ च्या पत्राने माहिती देण्याचे नाकारले. अपिलार्थीचे प्रथम अपील न स्विकारण्याबाबत त्यांना कारणे विचारली असता त्यांनी पोस्टमन ज्या वेळी सदर पत्र घेऊन त्यांच्या संस्थेत दाखल झाला त्यावेळी संबंधीत लिपीक जागेवर नसल्याचे सांगितले.

वरील घटनाक्रम व आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे व संबंधीतांनी केलेला युक्तिवाद पाहता संबंधित खाजगी शिक्षण संस्थेने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदींचे कशा प्रकारे उल्लंघन केले आहे हे दिसून येते. उपरोक्त प्रकरणी अपिलार्थीने मागितलेली माहिती सरळ व स्पष्ट होती, तथापि सदर संस्थेच्या मुख्याध्यापकाने अपिलार्थीने केलेल्या अर्जाचा हेतु पुरःसर चुकीचा अर्थ काढून अपिलार्थीस माहिती देण्याचे नाकारले. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या प्रथम माहितीच्या अर्जामध्ये चुकीचा निष्कर्ष काढण्यासारख्या कोणत्याही बाबी नव्हत्या. त्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्याकडील दिनांक ११-०९-२००६ रोजीचे पत्र हे हेतु पुरःसर चुकीचे दिले

अशी आयोगाची खात्री झाली आहे. त्यांनी अपिलार्थीस मुद्दाम चुकीचे पत्र देऊन माहिती अधिकार अधिनियमातील कलम ७ मधील तरतुदींचा निःसंशयपणे भंग केल्याचे दिसून येत आहे. त्यांच्या या कृतीमुळे त्या माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० च्या तरतुदीस पात्र ठरत आहेत.

तेव्हा असे आदेशित करण्यात येते की, जन माहिती अधिकारी यांच्यावर, संस्थेच्या प्रशासनाने, त्यांनी या प्रकरणी दर्शविलेल्या त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबद्दल प्रचलीत सेवानियमानुसार यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई, हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून एक महिन्याच्या आत करावी व आपला अहवाल आयोगास तदनंतर १५ दिवसांच्या आत सादर करावा. सदर संस्था संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांच्यावर उपरोक्त मुदतीत प्रशासकीय कारवाई करील याची दक्षता शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, औरंगाबाद यांनी घ्यावी व जर संस्थेने संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांच्यावर काही कारवाई केली नाही तर त्यांच्यावर माध्यमिक शाळा संहितेच्या तरतुदीप्रमाणे यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई त्यांनी करावी असेही त्यांना पुढे आदेशित करण्यात येत आहे.

अपिलार्थीस आता समाधानकारक माहिती मिळाली असल्याने माहितीबाबत कोणतेही आदेश नाहीत.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थींचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले द्वितीय अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी यांच्यावर संस्थेच्या प्रशासनाने, त्यांनी या प्रकरणी दर्शविलेल्या त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबद्दल प्रचलीत सेवानियमानुसार

- यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून एक महिन्याच्या आत करावी व आयोगास अनुपालन अहवाल तदनंतर १५ दिवसाच्या आत सादर करावा.
३. वरील मुद्दा क्रमांक २ मधील आदेशाचे अनुपालन, शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, औरंगाबाद यांनी नियंत्रित करावे.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १५-१०-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. देशमुख महमद हारुण अमिनमियाँ, न्यू देशमुख मेडिकल स्टोअर्स, सराफा मार्केट, सिल्लोड, तालुका सिल्लोड, जिल्हा औरंगाबाद
- २ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, उर्दू हायस्कूल, (सईद अहेमद खान प्रतिष्ठान संचलित), संजयनगर, जिन्सी पाण्याच्या टाकीजवळ, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सचिव, सईद अहेमद खान प्रतिष्ठान, जिन्सी पाण्याच्या टाकी जवळ, संजयनगर, बायजीपूरा, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ४ शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक), जिल्हा परिषद, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर

प्रसिध्द करण्यासाठी.

६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/५८३

निर्णय दिनांक १५-११-२००७

१ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, : अपिलार्थी
मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना

२ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे,
मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड,
जिल्हा जालना

३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके,
मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा तालुका कृषि अधिकारी घनसावंगी
कार्यालय, घनसावंगी, जिल्हा जालना

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा तालुका कृषि अधिकारी, घनसावंगी,
तालुका घनसावंगी, जिल्हा जालना

प्रत्यक्षात : जन माहिती अधिकारी : तालुका कृषि अधिकारी, घनसावंगी, तालुका
घनसावंगी, जिल्हा जालना

जन अपिलीय अधिकारी : तालुका कृषि अधिकारी, घनसावंगी, तालुका
घनसावंगी, जिल्हा जालना

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १५-११-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जन माहिती अधिकारी आणि जन अपिलीय अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी श्री. के. के. डेपे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १९-०४-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे २००३-०४, २००४-०५ या कालावधीमध्ये रोहयो अंतर्गत झालेल्या कामासंदर्भात खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

“ आपल्या कार्यालयामार्फत घनसावंगी तालुक्यात रोहयोची कामे झाली आहेत त्या कामांची सद्याची परिस्थिती काय ? आपल्या कार्यालयामार्फत या वर्षात किती रक्कम खर्च झाली आहे, त्याची कामनिहाय यादी तसेच त्या कामावर उपस्थित असलेल्या मजुरांची संख्या, गाव व नांवनिहाय, त्यांना दिलेल्या कामाचा मोबदला नगदी व धान्य स्वरूपात व हजेरीपटाची नक्कल. ”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

सदर अर्ज जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयास दिनांक २१-०४-२००६ रोजी प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्याचे अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे सादर केलेल्या त्यांच्या प्रथम अर्जाच्या झेरॉक्स प्रतीवरून दिसून येते.

अपिलार्थीने या अर्जामध्ये त्यांना हव्या असलेल्या माहितीचे वर्णन म्हणून क्रमांक ३ च्या मुद्द्यापुढे “ रोहयो अंतर्गत झालेल्या कामाची हजेरीपटाची नक्कल ” असे म्हटले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थींच्या या अर्जास कोणत्याही प्रकारचा प्रतिसाद विहित मुदतीत दिल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही. तसेच त्यांच्याकडून कुठल्याही प्रकारचा प्रतिसाद त्यांनी अपिलार्थींस दिला नसल्याचे त्यांनी देखिल आज सुनावणीमध्ये कबूल केले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून विहित मुदतीत माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थीने माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २६-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. हा अपिल अर्ज जन अपिलीय अधिकारी यांचेकडे दिनांक २९-०५-२००६ रोजी प्राप्त झाला. यामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी आपल्या माहितीची भाषा थोडीशी बदलली आहे, तथापि यावरून त्यांना त्यांच्या मूळ अर्जाद्वारे मागितलेली माहिती हवी असल्याचे दिसून येते.

जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थींच्या या अपील अर्जावर कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतल्याचे किंवा या संदर्भात त्यांच्याशी कोणत्याही प्रकारचा पत्रव्यवहार केल्याचे आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरून दिसून येत नाही.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारची माहिती न मिळाल्यामुळे व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०२-०९-२००६ रोजी द्वितीय अपील केले. आयोगाकडे केलेल्या या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या सुनावणीमध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, त्यांना जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून एकूण दोन टप्प्यामध्ये माहिती मिळाली असून त्यापैकी प्रथम टप्प्यातील माहिती त्यांना अंदाजे पाच महिन्यांपूर्वी मिळाली असून दुस-या टप्प्यातील माहिती दिनांक ०१-११-२००७ रोजी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त झाली असून सदर माहितीची त्यांनी तपासणी करून सदर माहितीने त्यांचे समाधान झाले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीची व्याप्ती मोठ्या प्रमाणावर असल्याने व सदर माहिती त्यांना त्यांच्या हाताखालील कर्मचा-यांकडून गोळा करावयाची असल्यामुळे अपिलार्थीस ही माहिती देण्यास त्यांना उशीर झाला आहे. तथापि त्यांनी काही माहिती अपिलार्थीस दिनांक २१-०६-२००६ रोजी दिल्याचे आयोगाच्या निदर्शनास आणले आहे. त्यांच्या म्हणण्याप्रीत्यर्थ त्यांनी त्यांचे कार्यालयीन पत्र क्रमांक ६२९/०६, दिनांक २१-०६-२००६ हे आयोगास सादर केले आहे. हे पत्र अपिलार्थी यांना मिळाले नसल्याचे अपिलार्थी यांनी आज सुनावणीमध्ये सांगितले आहे. यावर जन माहिती अधिकारी यांनी त्यामध्ये अपिलार्थीस काही माहिती हस्तदेय मार्गाने पाठविली व काही माहिती पोस्टाने पाठविली असे आयोगासमोर सांगितले.

वरील घटनाक्रम व आयोगास उपलब्ध करून देण्यात आलेली कागदपत्रे पाहता, कृषि विभागातील अधिका-यांना माहिती अधिकार अधिनियमाशी काहीही कर्तव्य नसल्याचे त्यांनी उपरोक्त कृतीवरून स्पष्ट केले आहे. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचे स्वरूप पाहता अशा प्रकारची माहिती प्रत्येक क्षेत्रीय कार्यालयात नियमितपणे तयार केली जाते व त्याच बरोबर प्रत्येक मस्टर जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयात दर आठवड्याला / पंधरवाड्याला येऊन मजुरांचे वेतन त्यांच्याकडून अदा केले जाते. अपिलार्थी यांनी माहितीसाठीचा केलेला अर्ज त्यांच्याकडे दिनांक २१-०४-२००६ रोजी प्राप्त झाला. अधिनियमातील तरतुदीनुसार दिनांक २०-०५-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती

देणे अथवा ही माहिती प्राप्त करुन देण्यासाठीचे शुल्क अपिलार्थीस कळविणे अपेक्षित होते. तथापि अशी कोणतीही कार्यवाही जन माहिती अधिकारी यांनी या प्रकरणी केल्याचे दिसून येत नाही. अपिलार्थीच्या प्रथम अपील अर्जावर जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांनी विहित मुदतीत व मुदत ओलांडून गेल्यानंतरही कोणत्याही प्रकारचा पत्रव्यवहार केल्याचे, आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या उपरोक्त कागदपत्रांवरुन, दिसून येत नाही. अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांनी या प्रकरणी दोन टप्प्यामध्ये माहिती दिल्याचे जन माहिती अधिकारी यांनी सुनावणीमध्ये सांगितले आहे. तथापि त्यांनी आज आयोगास त्यांच्याकडील दिनांक २१-०६-२००६ रोजीचे एक पत्र दाखविले ज्यामध्ये अपिलार्थीस माहिती दिल्याचा उल्लेख केला आहे. या पत्राबरोबर अपिलार्थीस अपेक्षित असलेल्या मस्टरच्या प्रती त्यांनी पुरविल्या नाहीत असे त्यांनी आयोगासमोर आज कबूल केले आहे. अपिलार्थी यांनी आयोगासमोर त्यांना माहिती दोन टप्प्यात प्राप्त झाली असे केलेले विधान व जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगास दाखविलेले पत्र, जे अपिलार्थीस प्राप्त झाले नाही, असे अपिलार्थी यांचे म्हणणे या दोन्ही बाबी एकमेकांशी पूर्णपणे विसंगत व संशयास्पद आहेत. तथापि केवळ संशयाचा फायदा देण्याच्या दृष्टीने जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस काही माहिती दिनांक २१-०६-२००६ रोजी पुरविली हा जन माहिती अधिकारी यांचा युक्तिवाद आयोग अत्यंत नाईलाजास्तव स्विकारत आहे. अपिलार्थीस विहित मुदतीपेक्षा जास्त कालावधीने माहिती देऊन त्यांनी आपल्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव व बेपर्वाई स्पष्ट केली आहे असे आयोगाचे मत आहे.

जन माहिती अधिकारी यांनी या प्रसंगी दाखविलेल्या त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबद्दल व बेपर्वा वृत्तीबद्दल त्यांचेवर व त्यांचे इतर सहाय्यक कर्मचारी, जे या प्रकरणी अपिलार्थीस माहिती देण्यासाठी जबाबदार आहे या सर्वांवर सचिव (कृषि) यांनी

प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई करावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती न देऊन व अपिलार्थीस जी माहिती दिली ती ३१ दिवस इतक्या विलंबाने देऊन त्यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० च्या तरतुदीप्रमाणे कारवाई करण्याची त्यांची पात्रता सिध्द केली आहे.

तेव्हा असे आदेशीत करण्यात येते की :

संबंधीत जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावलेल्या विलंबाबाबत माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (१) च्या तरतुदी प्रमाणे विलंबाच्या प्रत्येक दिवसासाठी रुपये २५० /- प्रमाणे ३१ दिवसाच्या विलंबापोटी त्यांना एकूण रुपये ७७५० /- (रुपये सात हजार सातशे पन्नास फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. अपिलार्थीस विलंबाने माहिती देण्यास जन माहिती अधिकारी यांच्याकडील त्यांचे जे इतर सहकारी कर्मचारी जबाबदार आहेत त्यांना देखील माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ५ (५) अन्वये माहिती अधिकारी म्हणूनच संबोधण्यात यावे अशी तरतूद आहे. अशा सर्व सहाय्यक कर्मचारी व जन माहिती अधिकारी या सर्वांना मिळून ही शास्ती लावण्यात येत आहे. सदर शास्तीची रक्कम त्यांनी ३१ डिसेंबर २००७ पुर्वी पुढील लेखाशिर्षाखाली शासकीय कोषागारात जमा करावी.

लेखा शिर्ष संकेतांक ००७० इतर प्रशा सेवा ६० इतर सेवा ८०० इतर जमा रकम १८ केंद्र शासन माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ शुल्क व दंड.

जन माहिती अधिकारी व त्यांचे सहकारी यांच्यामध्ये या शास्तीची विभागणी अधीक्षक कृषि अधिकारी, जालना, जिल्हा जालना यांनी यथायोग्यरित्या करावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत पाठवावा.

अपिलार्थीने कोषागारात शास्तीची रक्कम भरल्यासंदर्भातील अनुपालन अहवाल अधीक्षक कृषि अधिकारी, जालना यांनी आयोगाकडे तदनंतर १५ दिवसाच्या आत पाठवावा.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील मान्य करण्यात येत आहे.
२. जन माहिती अधिकारी व या प्रकरणातील त्यांचे सर्व सहकारी यांना, त्यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यासाठी लावलेल्या एकूण ३१ दिवसाच्या विलंबाकरिता प्रतिदिनी रुपये २५० प्रमाणे एकूण रुपये ७७५० /- (रुपये सात हजार सातशे पन्नास फक्त) इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे.
३. अपिलार्थीने कोषागारात शास्तीची रक्कम भरल्यासंदर्भातील अनुपालन अहवाल अधीक्षक कृषि अधिकारी, जालना यांनी आयोगाकडे तदनंतर १५ दिवसाच्या आत पाठवावा.

औरंगाबाद

(वि. बा. बोरगे)

दिनांक १५-११-२००७

राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

- १ श्री. विलासराव विठ्ठलराव खरात, मु. पो. तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- २ ज्ञानदेव गणपतराव सुबुगडे, मु. पो. पावसेपांगरी, तालुका अंबड, जिल्हा जालना

- ३ श्री. श्रीमंतराव विश्वनाथराव शेळके, मु. आलमगाव, तालुका अंबड, जिल्हा जालना
- ४ जन माहिती अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी, घनसावंगी, तालुका घनसावंगी, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ५ जन अपिलीय अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी, घनसावंगी, तालुका घनसावंगी, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ६ अधीक्षक कृषि अधिकारी, जालना, जिल्हा जालना यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ७ सचिव, (कृषि विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.
- ८ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.
- ९ निर्णय नस्ती